

Lydighetsprøver

www.nkk.no

Bronsemerkeprøver Klasse I, II, III,
FCI klasse 3

Norgesmesterskap

Gyldig fra 01.01.2022

Versjon 3 - nye fellesbestemmelser, FCI klasse 3

**Norsk
Kennel Klub**

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innhold

BRONSEMERKEPRØVE	2
I. REGLER FOR LYSIGHETSPRØVER ARRANGERT AV NORSK KENNEL KLUBB (NKK) OG MEDLEMSKLUBBER/FORBUND.....	6
1. FELLESBESTEMMELSER	6
2. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT	12
3. INSTRUKS FOR PRØVELEDER	12
4. SÆRBESTEMMELSER FOR LYDIGHETSPRØVER.....	13
II. PRAKTISKE ARRANGEMENTER OG UTSTYR.....	15
III. KLASSEINDELING, PREMIER, OPPRYKK, TITLER OG CHAMPIONAT.....	17
IV. KLASSER, ØVELSER OG KOEFFISIENTER.....	18
V. GENERELLE REGLER FOR UTFØRELSE OG BEDØMMELSE AV LYDIGHETSPRØVER	19
VI. GENERELLE REGLER OG RETNINGSLINJER FOR UTFØRELSE OG BEDØMMELSE AV DE ENKELTE ØVELSENE	27
LYDIGHETSPRØVE KLASSE 1.....	27
LYDIGHETSPRØVE KLASSE 2.....	32
LYDIGHETSPRØVE KLASSE 3.....	39
LYDIGHETSPRØVE KLASSE FCI 3.....	51
VII. VEDLEGG.....	75
VEDLEGG 1 – LUKKET HINDER	75
VEDLEGG 2 – ÅPENT HINDER	76
VEDLEGG 3 – FORSLAG TIL HVORDAN NESEPRØVER KAN LEGGES UT, ØVELSE 3.9 I FCI3 ...	77
VEDLEGG 4 – SKJEMA FOR STILLINGER UNDER MARSJ OG RETNINGSLINJER FOR KONKURRANSELEDERS KOMMANDOER	78
VEDLEGG 5 – MØNSTRE FOR GRUPPEN AV KJEGLER I ALLE ØVELSER «FREMMAKS. RUNDT KJEGLER»	79
VEDLEGG 6 – DETALJER FOR OPPSETT AV RUTA.....	80
VIII. REGLER FOR NORGESMESTERSKAP I FCI3 OG FINALE NORSK MESTER KL.1, 2 OG 3 I LYDIGHET	82

BRONSEMERKEPRØVE

Norsk Kennel Klub's bronsemerket kan kun tildeles på prøver arrangert av Norsk Kennel Klub eller en av NKKs medlemsklubber, og kan tildeles av autoriserte lydighetsdommere og av personer som av Norsk Kennel Klub er bemyndiget til dette (Bemyndigede instruktører som er medlem i Norsk Kennel Klubs medlemsklubber.) Prøven er uoffisiell.

Øvelse 1

Tilgjengelighet

Koeffisient 1

Kommando: Ord for «bli».

Utførelse:

Denne øvelsen er obligatorisk, og skal avdekke uønsket adferd. Alle må prøves i denne øvelsen før eventuell videre deltagelse. Hunden skal sitte i utgangsstilling. Øvelsen starter ved at dommeren stiller seg i front av ekvipasjen og spør om ekvipasjen er klar. Føreren kommanderer hunden "bli", og dommeren kontrollerer hundens tilgjengelighet. Tilgjengeligheten sjekkes ved at dommeren berører hundens snuteparti.

Dommeranvisning:

Ved karaktersetting av øvelsen, skal det tas hensyn til hundens allmenne oppførsel. Hund som viser aggressivitet, underkjennes og utvises. Hunden skal kunne håndteres uten at den setter seg til motverge. Hund som av andre årsaker enn aggressivitet ikke tillater at hundens tilgjengelighet kan kontrolleres, skal underkjennes i øvelsen. Hunden skal sitte i ro. Hund som reiser seg, kan høyst få 9.

Øvelse 2

Lineføring

Koeffisient 3

Kommando: Ord for «fot». Tillatt fra holdt og ved forandring av gangart.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. Linen holdes i valgfri hånd. Hunden skal føres i fritt hengende line og hunden skal villig følge fører på førers venstre side. Korrekt fot-posisjon er hundens skulder ved venstre kne, og hunden skal følge fører i en parallell linje. Fører skal bevege armer og ben på en naturlig måte under øvelsen. Øvelsen skal inneholde vanlig marsj med vendinger og holdt, sakte marsj og springmarsj uten vendinger. Hunden skal raskt, uten kommando, innta utgangsstilling når føreren gjør holdt.

Dommeranvisning:

Hver avvikelse som ekvipasjen gjør fra et ønsket mønster, skal komme til uttrykk i karakteren. En hund som hele tiden føres i stram line, eller som henger etter slik at den stadig må «dras» fram, skal underkjennes i øvelsen. Treghet, manglende kontakt, pløging, skjeve holter og bruk av ekstra kommandoer er feil. Ved karaktersetting skal slike feil komme til uttrykk i karakteren.

Øvelse 3

Dekk fra holdt

Koeffisient 2

Kommando: Ord for «fot», «dekk» og «utgangsstilling».

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. På ordre gir fører kommando for «fot» og går ca. 5 meter, hvor det blir gitt ordre om å gjøre holdt. Hunden skal innta utgangsstilling uten kommando fra fører. På ny ordre kommanderes hunden til å dekke. Når hunden er i dekk, går fører ca. 5 meter fra hunden hvor det gis ordre om helt om og holdt. Føreren får deretter ordre om å gå tilbake og passerer hundens venstre side på ca. 1/2 meters avstand, ca. 1 meter bak hunden. Fører får så ny ordre helt om og marsj for å gjøre holdt inntil hunden. På ny ordre kommanderes hunden til utgangsstilling.

Dommeranvisning:

Bedømmelsen av øvelsen avsluttes når føreren har gjort helt om og holdt ca. 5 meter fra hunden. Dekk er øvelsens hovedmoment, og karakteren skal gjenspeile hvor villig hunden er til å dekke og til å bli liggende rolig. Ved bedømmelse av øvelsen skal utførelsen av fri ved foten også tillegges oppmerksomhet. Ved bruk av bli-kommando i det fører forlater hunden, gis ikke høyere karakter enn 9. Dekker ikke hunden på første kommando gis ikke høyere karakter enn 8. Ved bruk av en tredje kommando, underkjennes øvelsen. Etter dekk: reiser eller setter hunden seg opp før fører har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 7.

Øvelse 4

Innkalling fra sitt

Koeffisient 3

Kommando: Ord for «bli sittende» og «fot».

Utførelse:

Øvelsen

starter på anvist plass med hunden i utgangsstilling. På ordre kommanderer føreren hunden til å bli sittende. På ny ordre går føreren ca. 10 meter fra hunden og, på ordre, gjør helt om og holdt. Føreren får så ordre om å kalle inn hunden til utgangsstilling.

Dommeranvisning:

Hunden

skal villig komme til fører. Bruk av én ekstrakommando for innkalling, gir høyst karakter 8. Øvelsen underkjennes om ikke hunden er kommet til utgangsstilling på tre innkallingskommandoer. Forlater hunden plassen sin med mer enn tre ganger sin egen kroppslengde før føreren har gjort helt om og holdt, underkjennes øvelsen. Forlater hunden plassen med mindre enn tre ganger sin egen kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 7. Starter hunden før innkallingsordre, etter at føreren har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 8. En hund som reiser eller legger seg uten å forflytte seg, før kommando for innkalling er gitt, skal ikke gis høyere karakter enn 8. Det skal legges stor vekt på at hunden velger korteste vei, og at den kommer i god fart.

Øvelse 5

Hopp over hinder

Koeffisient 2

Kommando: Ord for «bli», «fot» og «hopp».

Utførelse: Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling, vendt mot hinderet og på valgfri avstand. På ordre kommanderer føreren hunden til å bli og går fra hunden, på siden av hinderet, og gjør helt om og holdt, valgfri avstand på den andre siden av hinderet. På ny ordre kalles hunden inn over hinderet til utgangsstilling. Hinderet skal være tett, og valgfri høyde maksimum 50 cm. Det er fører som selv avgjør høyden på hoppet.

Dommeranvisning: Hund som reiser eller legger seg før innkallingskommando, kan høyst få 8. Forlater hunden plassen sin med mer enn 3 ganger sin egen kroppslengde før føreren har gjort helt om og holdt, underkjennes øvelsen. Forlater hunden plassen med mindre enn 3 ganger sin egen kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 7. Starter hunden før ordre, etter at føreren har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 8. Hund som vegrer én gang, kan høyst få 7. Ved andre vegring, skal øvelsen underkjennes. Hund som går rundt hinderet, underkjennes i øvelsen. Er hunden ikke kommet inn til utgangsstilling på første innkallingskommando, gis ikke høyere karakter enn 8. Øvelsen underkjennes om ikke hunden er kommet til utgangsstilling på 3 innkallings-kommandoer. Hund som berører hinderet kan høyst få 8. Hund som tar ansats på hinderet kan høyst få 5. River hunden hinderet, underkjennes øvelsen

Øvelse 6

Enkelt dekk 1 minutt

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «dekk», «bli liggende» og «utgangsstilling».

Utførelse: Med hunden i utgangsstilling stilles ekvipasjen opp. På ordre skal føreren gi kommando for dekk og, på fornyet ordre, kommandere bli. Føreren forlater hunden ca. 5 meter og skal synlig for hunden stå vendt mot den i 1 minutt. Tiden starter når føreren står vendt mot hunden. Etter at tiden er ute beordres fører til å gå tilbake og gjøre helt om og holdt ca. 1 meter bak hunden. På fornyet ordre stiller føreren seg inntil hunden og får ordre om å kommandere hunden i utgangsstilling.

Dommeranvisning: Hund som reiser seg eller setter seg opp før tiden for øvelsen er startet, underkjennes i øvelsen. Hund som reiser eller setter seg opp uten for øvrig å forflytte seg, når tiden er startet, gis ikke høyere karakter enn 5. Forflytter hunden seg mindre enn 3 ganger sin egen kroppslengde, bjeffer eller piper, gis ikke høyere karakter enn 8. Forflytter hunden seg mer enn 3 ganger sin egen kroppslengde, underkjennes øvelsen om det skjer før tiden er ute. Skjer dette etter at tiden er ute, gis ikke høyere karakter enn 8.

Øvelse 7

Helhetsinntrykk

Koeffisient 3

Dommeranvisning:

Med

helhetsinntrykk menes først og fremst samarbeidet mellom hund og fører, samt hundens arbeidsvilje og arbeidsglede gjennom samtlige av konkurransens øvelser. Det skal tas hensyn til hund og førers opptreden under og mellom de enkelte øvelser. Det skal også tas hensyn til de forskjellige rasers temperament. Helhet skal altså bedømmes selvstendig og skal ikke nødvendigvis reflektere gjennomsnittet av de øvrige karakterer.

Maks poengsum: 180.

Anmerkning:

Hvis

en hund mislykkes i en øvelse, og dommeren mener at dette beror på en misforståelse, kan det tillates at ekipasjen gjør øvelsen på nytt. For utførelse av øvelsene, se også på «Generell deltagerinformasjon, og bedømmelseskriterier for LP-stevner».

For å bestå må man ha godkjent karakter (5) i alle øvelser.

I. REGLER FOR LYSIGHETSPRØVER ARRANGERT AV NORSK KENNEL KLUBB (NKK) OG MEDLEMSKLUBBER/FORBUND

Formål:

Dette regelverk gjelder for alle offisielle lydighetsprøver arrangert av NKK og medlemsklubber/forbund. Regelverk og retningslinjer skal bidra til å promotere lydighetssporten, samt legge til rette for konkurranser både i Norge og på tvers av landegrensene.

1. FELLESBESTEMMELSER

Innledning: Dette gjelder alle sporter under Sportshundkomiteen. Sportene våre er svært forskjellige, eventuelle avvik vil fremkomme av gjeldende regelverk for den enkelte sport.

1.1. Arrangement

1.1.1 Generelt

Prøven kan arrangeres av Norsk Kennel Klub (NKK), klubb/forbund som er medlem av NKK eller tilsluttet forbund som er medlem av NKK, klubb/forbund som har samarbeidsavtale med NKK eller sammenslutninger av disse.

Arrangør er økonomisk, faglig og juridisk ansvarlig for prøven.

Arrangør skal foreta stikkprøvekontroll av id/chip og vaksinasjonskort.

Arrangør og deltakere må overholde «NKKs retningslinjer for publisering av bilder og film gjeldende for arrangører, deltakere og besøkende på NKKs arrangementer».

1.2. Søknader

Søknad om å arrangere prøve sendes til NKK, på angitt måte, innen gjeldende frister. Arrangøren står fritt til å velge hvilke(n) klasse(r) man ønsker å arrangere. Arrangør kan velge å arrangere flere konkurranser i hver gren/klasse. Klassene man ønsker å arrangere skal fremgå av søknaden.

1.3. Prøvedokumenter

Senest 4 uker etter prøven sender arrangøren til NKK:

- *Rapport fra NKKs representant
- *Rapport fra prøvens leder
- *Oppgjørsskjema
- *Resultatliste, hvor dette benyttes

På bakgrunn av mottatt deltakerinformasjon fra arrangørklubben vil NKK fakturere arrangøren for aktivitetsavgift.

1.4. Ledelse av prøven

- **Prøveleder**

Arrangøren oppnevner prøvens leder(e), som er prøvens høyeste tekniske myndighet. Ved delt ledelse skal ansvarsområde fremgå.

- **NKK representant**

Dommer/hoveddommer er NKKs representant. Oppgaven kan deles av flere dommere ved lange prøver (må fremgå tydelig av innsendte papirer). Ved godkjenning av utenlandske dommere anser man disse også som kvalifisert til å være NKKs representant.

Prøvens leder og NKKs representant kan ikke være samme person. Det skal alltid være en NKK representant tilstede under prøven.

NKKs representants myndighet og plikter kommer frem av egen instruks (se pkt 2).

Eventuelle problemer eller tvilsspørsmål, behandles og avgjøres av den myndighet spørsmålet sorteres under. Prøvens leder og NKKs representant kan når som helst gripe inn hvor de måtte anse dette nødvendig innenfor eget myndighetsområde. På dommerens subjektive skjønn og arbeid kan de imidlertid ikke influere.

- **Prøvens funksjonærer**

Prøven funksjonærer skal motta sine instruks fra prøvens leder, og utføre oppgaven på en forsvarlig måte, slik at prøven kan gå etter det fastsatte program.

- **Dyrevelferdskontrollør**

Arrangør oppnevner en dyrevelferdskontrollør jf. «Forskrift om velferd for hest og hund i konkurranser» bestemmelser. Nødvendig informasjon og skjema finner man på www.nkk.no.

Hundefører skal under prøven følge dyrevelferdskontrollør, prøveleder og dommers anvisninger. Ønsker vedkommende å avbryte prøven skal dette meddeles dommer.

1.5. Dommere

Oppnevning av dommere

Arrangøren forespør og oppnevner dommere så snart prøven er terminfestet. Det skal kun benyttes dommere med autorisasjon for prøvetypen.

Dersom det skal benyttes utenlandske dommere, må oppgave over disse sendes til NKK senest 4 uker før prøven for klarering.

Dommer, dommerelev eller dommeraspirant kan ikke bedømme:

- hund i eget eie,
- hund vedkommende har eid/vært medeier i, eller solgt i løpet av de siste 6 måneder,
- hund som eies av nærmeste familie (ektefelle, foreldre, søsken eller barn. Inkluderer også husstandsmedlemmer).

Agility er unntatt for punktene over, med unntak fra hund der man selv står som eier.

1.6. Avlysning av prøven

Prøver som er lagt inn i terminlisten skal avholdes med mindre spesielle forhold tilsier noe annet, eks. få påmeldte, uvær, sykdomsforfall dommer e.l. Dette avgjøres av prøvens leder i samråd med NKKs representant.

Avlysning av stevner pga. ingen eller så få påmeldte slik at fellesøvelser ikke kan gjennomføres i henhold til reglene, tas til etterretning, men arrangør må i slike tilfelle uoppfordret sende Norsk Kennel Klub informasjon om bakgrunn for avlysningen.

Inviterte dommere og evt. påmeldte deltakere må varsles om det inntrufne og arrangør må sørge for at alle formelle forhold ordnes opp på forsvarlig måte.

1.7. Godkjenning av prøveresultatene

Dersom arrangementet er gjennomført i henhold til regelverket og aktivitetsavgiften er betalt skal prøven anerkjennes av NKK. Resultatene publiseres når prøven er anerkjent.

1.8. Deltakelse

1.8.1 Hunder

Det enkelte regelverk angir hvor gammel hunden må være for å kunne delta.

Rett til å delta har hunder som er registrert i NKK eller register anerkjent av NKK.

Utenlandsk hund som oppholder seg i Norge, og som eies/deleies av person bosatt i Norge, skal omregistreres til NKKs register før påmelding. Ved all omregistrering beholdes og benyttes det opprinnelige reg.nr., men det utstedes ett NKK eierbevis som også dokumenterer og bekrefter at omregistrering er foretatt.

Nox-registrerte hunder kan delta der prøvens regelverk tillater det, dog med de begrensninger som fremkommer av samme regelverk.

Alle hunder må være ID-merket for å delta på terminfestede arrangementer (utstillinger, prøver, mentaltester osv.) i Norge. ID-merkingen må være utført før påmelding til arrangementet.

I henhold til Mattilsynets forskrift nr. 614 er det forbudt å starte med hund som har fått øre og /eller hale kupert. Hunder (av tidligere kuperingsraser) som av veterinærmedisinske årsaker har amputert hale, kan etter søknad til NKK delta dersom det fremlegges veterinærattest med begrunnelse for inngrepet. Attesten må inneholde hundens reg.nr., stambokførte navn og ID-nummer.

Hunder med amputert hale kan starte dersom NKK har utstedt startbevis. Naturlig stumphale: Det vises til NKUs til enhver tid gjeldende liste over raser med naturlig stumphale.

1.8.2 Helsestatus

Hunden må være vaksinert etter de til enhver tid gjeldende regler for vaksineringsregler, se NKKs utstillingsregler. Vaksinasjonsattest utstedt av veterinær må medbringes til prøven og fremvises på oppfordring til arrangør.

Hund kan ikke delta dersom:

- den har kliniske symptomer på sykdom,
- den har utøy,
- den er blind og/eller døv,
- drektig tisper kan ikke delta på prøve senere enn 33 dager etter første paring eller har valper under 56 dager

Hunder som stilles på prøve, skal være i god mental og fysisk helse og ikke vise tegn på sykdom. En hund kan kun delta på prøve dersom den på prøvedagen ikke utgjør noen smittefare. Ved tvil skal det

framlegges veterinærattest som bekrefter dette. Dersom en hund har pådratt seg en skade som kan bekreftes av en veterinærattest, skal attesten medbringes på prøven.

For øvrig gjelder dyrevelferdslovens § 26 som regulerer eier og førers ansvar for hunders helse under konkurranser.

1.8.3 Førere

Rett til å delta har enhver som av NKK eller NKKs medlemsklubber ikke er fratatt denne rett. Fører som er fratatt retten til å delta på prøve i sitt hjemland av kennelklubb NKK samarbeider med kan heller ikke starte på prøve i Norge så lenge utestengelsen varer.

1.9. Påmelding

All påmelding er bindende, og skal skje som webpåmelding eller etter anvisning fra arrangør der webpåmelding ikke er mulig, innen påmeldingsfristens utløp. Påmelding som ikke er gitt på angitt måte aksepteres ikke. Dersom en deltaker uteblir fra prøven, skal avgiften uoppfordret sendes arrangørklubben.

Eier av påmeldt hund skal være medlem i en av NKKs medlemsklubber eller samarbeidende utenlandsk organisasjon for å oppnå medlemsrabatt.

1.9.1 Overtegning

Påmeldingen stenges når prøven er fulltegnet, dersom prøvens regelverk ikke sier noe annet.

1.9.2 Påmeldingsavgift

Prøvedeltaker som ikke er medlem av medlems klubb eller utenlandsk kennelklubb samarbeidende med NKK, skal betale dobbel påmeldingsavgift.

1.9.3 Tilbakebetaling av påmeldingsavgift

Påmeldingsavgiften betales bare tilbake hvis:

- Påmeldingen ikke godtas
- Arrangør kan etter eget valg praktisere f.eks hel eller delvis refusjon ved dokumentert sykdomsforfall for hund og/eller fører.

Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises eller utestenges under prøven.

Eieren og den som disponerer hunden er ansvarlig for enhver skade hunden forvolder. NKK, arrangør, dommer, NKK representanten eller andre som medvirker ved arrangementet er ikke ansvarlig for tap eller skade ut over tilbakebetaling av startkontingenten.

1.9.4 Avvisning

Påviselig syke/skadde hunder, aggressive hunder eller hunder det er gitt feilaktige opplysninger om i påmeldingen skal avvises. Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises under prøven. Arrangøren kan bestemme at løpske tisper får delta på prøven. Den løpske tisperen får da adgang til prøveplassen i tråd med gjeldende regelverk

1.10. Doping - Kunstig stimulering

Se NKKs til enhver tid gjeldende antidopingregler.

1.11. Deltakerbegrensning

Se gjeldende regelverk

1.12. Prøvedeltakers plikter og ansvar

Alle hunder skal føres i bånd på prøveområdet når de ikke er under bedømmelse eller under oppvarming på angitt sted.

1.12.1 Ansvar

Prøvedeltakeren er ansvarlig for sin(e) hund(er). Ansvarer omfatter også å fjerne etterlatenskaper (avføring) etter hunden på tiliggende områder, så som parkeringsplasser og på veien mellom parkering og terrenget. Eier og den som disponerer hunden, er ansvarlig for eventuell skade forårsaket av hunden i forbindelse med prøven.

Valper under 4 mnd. får ikke medtas på prøven.

1.12.2 Hundevelferd og helse

Deltaker er ansvarlig for hundens velferd på prøven. Det er ikke tillatt å utsette hunden for en situasjon som kan sette dens helse eller velferd i fare, eksempelvis å forlate en hund i svært varm eller kald bil og/eller behandle hunden dårlig. Det er ikke tillatt å løfte en hund i halsbånd og/eller hale, gjentatt rykking i bånd, slag, spark etc. Hardhendt avstraffelse og bruk av pigghalsbånd eller strøm er ikke tillatt og kan resultere i øyeblikkelig diskvalifikasjon. For øvrig vises det til NKKs lover kap 7.

1.12.3 Tilsyn

Deltaker plikter å føre tilsyn med sin(e)hund(er), også kontroll og tilsyn med hund plassert i bur, bil, campingvogn på eller utenfor prøveområde.

1.12.4 Klandre dommer

Enhver dommeravgjørelse er endelig og udiskutabel. Usportslig opptreden i samband med dommerens beslutninger er ikke tillatt.

Det er ikke tillatt i noe forum å klandre dommer eller åpenlyst kritisere dommerens bedømmelse.

1.13. Forseelser

Brudd på ovenstående regler, oppførsel i strid med god skikk og til sjenanse for andre, kan medføre innrapportering til NKK og føre til tap av premie og/eller utelukkelse av deltakelse på utstilling, prøve eller stevne.

1.13.1 Fører

Fører skal følge prøvereglene, opptre sportslig og på en måte som ikke skader hundesporten eller dens anseelse under og i forbindelse med prøven. Også før og etter prøven skal deltakere opptre slik at prøvearrangørens interesser ikke blir skadelidende.

Konflikt mellom prøvedeltakere er arrangøren uvedkommende.

Disiplinære forhold i prøveområdet påklages til prøveleder innen prøvens utløp. Forseelser av graverende art skal skriftlig rapporteres til NKK første virkedag etter prøven. Saken behandles ihht til NKKs lover.

1.13.2 Hund

Hund som i noe tilfelle under eller i forbindelse med prøven opptre ulempe, f. eks. jager vilt/bufe, biter funksjonærer eller uprovosert angriper annen hund, utestenges fra prøven og mister evt oppnådd

premiering konkurransedagen. Utestengelse vil også gjelde for dag 2 på en prøvehelg med nytt prøvenummer.

Ved slik utestengelse skal NKKs representant konsekvent omtale episoden i sin rapport, som sendes til NKK første virkedag etter prøven. Saken behandles ihht til NKKs lover.

1.13.3 Klager

Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages.

Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene, kan før prøven avsluttes, innlevere skriftlig klage til NKKs representant som behandler klagen på stedet.

Avgjørelsen kan påklages til Norsk Kennel Klub innen 1 uke sammen med klagegebyr. Klagegebyret er til enhver tid lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til NKK utstillinger. Klagegebyret tilbakebetales hvis klagen tas til følge.

1.14. Dispensasjon

NKKs Hovedstyre/NKKs Sportshundkomité kan, når særlige omstendigheter gjør det påkrevet, dispensere fra disse regler.

2. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT

- 2.1 NKKs representant er dommer
- 2.2 Representanten er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av prøveregler.
- 2.3 NKKs representant må være til stede under hele prøven alle dager. Oppgaven kan deles dersom prøven har lange dager eller går over flere dager.
- 2.4 NKK representanten kan delta på prøven når vedkommende ikke innehar funksjonen som NKK representant (ved delt NKK representant).
- 2.5 Om disiplinære forhold oppstår tar prøvens leder dette opp med NKKs representant og saken forsøkes løst på stedet. Hvis dette ikke lykkes, skal dette skal saken rapporteres til NKK.
- 2.6 Skjema «Rapport fra NKK's representant» skal fylles ut av NKK's representant før representanten forlater stevnet og sendes NKK. Det er arrangør som har ansvar for å sende inn stevneapport.

3. INSTRUKS FOR PRØVELEDER

- 3.1 Prøveleder oppnevnes av arrangør, og må være medlem i NKK og skal ha nødvendige kvalifikasjoner i henhold til gjeldende regelverk
- 3.2 Når utenlandsk dommer er NKK representant, er myndighetsansvaret vedrørende fellesbestemmelser prøveleders ansvar.
- 3.3 Prøveleder kan ha rollen som dyrevelferdskontrollør, og skal utføre denne i tråd med «Forskrift om velferd for hest og hund i konkurranser».
- 3.4 Prøveleder er høyeste myndighet på alle andre områder enn fortolkning av regelverket. Fortolkning av regelverket er NKK representantens ansvar, se egen instruks.
- 3.5 Prøveleder må ha tilstrekkelig kjennskap til prøveformen og inngående kjennskap til regelverket.
- 3.6 Prøveleder skal ha god kunnskap til prøveformens IT-løsning.
- 3.7 Prøvens leder kan når som helst gripe inn dersom dette anses nødvendig innenfor eget myndighetsområde.
- 3.8 Prøveleder kan avlyse prøve [jf. reglenes pkt. om avlysning, Force majeure]. Avlysning skal formidles NKKs administrasjon omgående.

4. SÆRBESTEMMELSER FOR LYDIGHETSPRØVER

4.1

Dersom stevnet har deltakerbegrensning, skal dette spesifiseres i søknaden. Arrangør må også informere om dette samtidig som stevnet annonseres. Dersom det settes et øvre tak, skal påmelding skje etter prinsippet «først til mølla».

4.2

Forholdene skal, så langt som mulig og uten at det går ut over praktiseringen av gjeldende regler, legges til rette slik at funksjonshemmede kan delta.

4.3

Utenlandske ekvipasjer kan konkurrere i Norge, i den klassen de hører til i, gitt at de følger FCI sitt system. Norske ekvipasjer kan konkurrere i utlandet på samme måte.

4.4

I internasjonale lydighetskonkurranser (CACIOB) og i VM-konkurranser (Verdens mesterskap) kan tisper som forventes å føde innen fire uker og tisper som har født innen tolv uker før konkurransedagen ikke delta.

4.5

Hunden må være fylt 9 måneder første stevnedag for deltakelse på lydighetsprøve. For deltakelse i kl. FCI 3, må hunden være fylt 15 mnd.

4.6

Tisper med løpetid har lov til å konkurrere i klasse FCI 3. I klasse 1, 2 og 3 avgjøres dette av arrangør, gjerne i samråd med dommer. Arrangør bør informere om dette i annonsen for stevnet. Evt. påmeldingsavgift refunderes ikke.

Felles for tisper med løpetid er at de må holdes borte fra konkurranseplassen og nærliggende omgivelser til alle andre hunder har fullført sine øvelser. Ved behov skal dommeren undersøke og avgjøre om hunden har løpetid utenfor ringen før konkurransen starter.

4.7 Kastrerte hunder

Hunder som er steriliserte og kastrerte ihht. Dyrevelferdsloven har lov til å delta på lydighetsprøver.

4.8

Det skal utarbeides en startliste med alle deltagende hunder. Hvis en deltager stiller med 2 hunder i samme klasse, skal disse gå i hver sin pulje. Hvis det oppstår interessekonflikter med påmeldinger i andre konkurransegrener, eller at deltageren har påmeldt flere hunder til konkurransen, er det deltagerens eget ansvar å prøve å finne en tilfredsstillende løsning.

4.9 Møtetid

Bedømmelsen starter tidligst til innkalt møtetid. Den enkelte deltaker er ansvarlig for å møte ved korrekt ring i god tid før bedømmelsen starter. Det gjøres spesielt oppmerksom på at (eventuell) tidsplan oppslått på stedet eller ved ringen, kun er å betrakte som veiledende. Bedømmelsen kan starte både tidligere og senere uten varsel, men ikke tidligere enn innkalt møtetid.

4.10 Påvirkning

Alle henvendelser fra deltaker til dommer, skal skje via ringsekretær så lenge bedømmelsen pågår. Det er forbudt ved bedømmelsen å:

- forsøke å ødelegge for andre deltagende hunder
- å påvirke hund ved hjelp av person utenfor ringen.

4.11 For sent fremmøte

Det er deltakers eget ansvar å møte i god tid ved ringen, slik at hunden er til stede når den skal bedømmes. Dersom en hund kommer for sent til bedømmelsen kan dommeren ta med hunden til bedømmelse dersom klassen ikke er ferdig bedømt og det foreligger en gyldig grunn til forsinkelsen.

4.12 Dommeravgjørelser kan endres i følgende tilfelle:

Feil av teknisk art er begått

Hunden har ikke hatt rett til å delta ifølge gjeldende bestemmelser

4.13 Konkurransелеder og øvrig ringpersonale

Det bør være minst 1 autorisert konkurranseleder i hver ring. På internasjonale lydighetsprøver skal det være konkurranseleder i kl. 3 og FCI kl. 3. Det bør også være konkurranseleder på internasjonale lydighetsprøver i kl. 1 og 2. Dersom utenlandske deltagere er påmeldt må konkurranseleder kunne instruere på Engelsk eller annet forhåndsavtalt språk.

Hvis øvelsene deles og dømmes av to eller flere dommere, skal det være et likt antall konkurranseledere. Det bør være minst én pr ring.

Øvrige ringpersonale (konkurranseleder, dommerelev/-aspirant og konkurranseleder-elev) kan ikke melde på hund til bedømmelse i den ring de fungerer i og heller ikke personlig fremføre hund til bedømmelse den dag de fungerer. Prøveleder kan hverken melde på eller fremføre hund til bedømmelse. Øvrige funksjonærer kan melde på og fremføre hund til bedømmelse. Ved fremføring av hund er det forbudt å bære synlig funksjonærmerke.

4.14 Utførelse av konkurransen

Lydighetskonkurranser er under ledelse av dagens dommer og konkurranseleder. Hvis det er mer enn én dommer i en konkurranse, blir en av dommerne utnevnt til overdommer og leder av dommerteamet.

4.15 Bytte av påmeldt klasse

Hund som har oppnådd kravene til 1. premie, kan bytte klasse etter påmelding dersom det er i orden for stevnearrangøren. Varsel om bytte av klasse skal gis skriftlig til stevnearrangør. Unntak: - trykkfeil eller liknende som ikke kan lastes påmelder.

4.16 Utøvere i ringen

Når konkurranseringen bygges og etter at den er bygget ferdig, har en utøver ikke lov til å gå inn i konkurranseringen sammen med hunden sin eller uten hunden sin med mindre en autorisert person har gitt tillatelse til det.

II. PRAKTISKE ARRANGEMENTER OG UTSTYR

Utførelse, antall konkurrenter, størrelsen på ringen og utstyr som det er behov for.

12. Tid tildelt for å dømme per dag og antall konkurrenter

Konkurransen bør være så planlagt at bedømmingen ikke tar mer enn omtrent seks timer per dag.

Oppsett av bedømmelsestider:

Klasse 1 og Klasse 2

Det anbefales at en dommer ikke dømmer mer enn ca. 30 hunder per dag i Kl. 1 og Kl. 2. 6 hunder tar ca en time.

Klasse 3 og FCI 3

Det anbefales at en dommer ikke dømmer mer enn 25 hunder per dag i kl. 3 og kl. FCI 3.

Det er anslått at å dømme 4 hunder i klasse 3 og FCI 3 tar omtrent en time.

Hvis mer enn én dommer utnevnes, bedømmer hver og en øvelsene som er tildelt ham for alle hunder som starter i klassen. For slike tilfeller kan antall hunder fordobles.

13. Størrelsen på lydighetsringen

Størrelsen på lydighetsringen for en innendørs konkurranse bør være minst 20 m x 30 m i Klasse 3 og FCI 3. Når konkurransen er utendørs, er den foretrukne ringstørrelsen minst 25 m x 40 m. I klasse 1 og 2 kan ringen være litt mindre. Ringen kan også være mindre hvis øvelsene er delt mellom to eller flere ringer, og de øvelsene som krever mindre plass gjennomføres i samme ring. Ringen skal være tydelig merket. Det er opp til dommeren å avgjøre om ringens størrelse er akseptabel eller ikke. Alle oppgitte avstander for utførelse av øvelser er anslag.

14. Utstyr

Det

er arrangørs ansvar å ha følgende utstyr, tilgjengelig, så vel som lydighetsreglene og annet nødvendig materiell knyttet til det som er påkrevd for å arrangere stevnet etter gjeldende regler. Er det flere ringer må nødvendig utstyr være tilgjengelig i hver ring, tilpasset den/de klasser som skal gjennomføres i den enkelte ring.

Hindre:

- Et plankehinder (lukket hinder), ca. 1 m bredt der høyden kan justeres fra ca. 10 cm til 60, med et intervall på ikke mer enn 10 cm. Det skal i tillegg være en planke på 5 cm for mer nøyaktig justering. Sidene på hinderet skal være ca 1 m, og hinderet skal ikke ha sidevinger. I tillegg til det som er beskrevet ovenfor se figurer og beskrivelse av hindrene i vedlegg 1.1.
- Et åpent hinder, ca. 1 m bredt med justerbar høyde fra ca. 10 cm til 60 cm. Hinderet skal være konstruert slik at det bare er en 5 cm bred planke/bom på aktuell høyde og åpent under bortsett fra tverrbjelken i bunn. Hinderet skal ikke ha sidevinger. I tillegg til det som er beskrevet ovenfor se figurer og beskrivelse av hindrene i vedlegg 1.2.

Apporteringsgjenstander:

- Det skal være apportbukker i tre, i 3 ulike størrelser. Hver serie skal inneholde hhv. 1, 2 og 3 like apportbukker for hhv. klasse 2, 3 og FCI 3. Fører kan bruke egne apportbukker av tre
- Hver serie skal være i ulik størrelse og vekt, slik at de er passende for ulike størrelser av hunder, f.eks. små, mellomstore og store raser. Fører kan velge hvilken størrelse apportbukker han/hun vil bruke.
- Neseprøvepinner ca. 2 cm x 2 cm x 10 cm. Det trengs 6-8 pinner for hver deltager (6 i klasse 3, 8 i klasse FCI 3)

Annet utstyr:

- Karakteranvisningsblokk
- Anvisningsskilt for posisjonene for «Avstandskommandering», enten skriftlig eller med symboler eller en elektrisk tavle.
- Kritt, spraymaling, tape eller annet utstyr som kan brukes for å markere f.eks. «firkanten» og sirkel samt startpunkter/sluttpunkter.
- Et tilstrekkelig antall markører (hatter, halvkuler etc.) og kjegler må være tilgjengelige for å markere start og stopp på øvelser, når det er nødvendig. Markører kan også brukes for å markere plasser der f.eks. vendinger skal utføres etc. Markørene/kjeglene skal være passende for situasjonen, om de skal sees av hunden eller bare for fører. Ved valg av størrelse, synlighet og farge, bør deres funksjon vurderes. For eksempel skal hjørnene på ruta markeres med kjegler som er ca. 15 cm høye og godt synlige, mens startpunktet kan indikeres av en liten markør.
- Det må være minimum 6 stk. ca 40-50 cm høye kjegler. Arealet av kjeglene skal dekke 0,4-0,5 m². Oppsettet (dybde X bredde) av kjeglene skal være 70-80 cm x 70-80 cm. Se beskrivelse i tilsvarende øvelser og vedlegg 4.

III. KLASSEINDELING, PREMIER, OPPRYKK, TITLER OG CHAMPIONAT

15. Klasser 1, 2, 3, og FCI 3

Det konkurreres i 4 klasser. Klasse 1 er åpen for hunder som tidligere ikke har deltatt i klasse 2. Klasse 2 er åpen for hunder som har oppnådd 1. Premie i klasse 1 og som tidligere ikke har deltatt i klasse 3. Klasse 3 er åpen for hunder som har oppnådd 1. Premie i klasse 2, og som tidligere ikke har deltatt i klasse FCI 3. For deltakelse i klasse FCI 3 må hunden ha oppnådd 1. Premie i klasse 3, og være minst 15 mnd.

Dommerkarakterene er tellende karakter som multiplisert med koeffisienten, gir den oppnådde poengsum i øvelsen. Dommerkarakteren 0 vil si at øvelsen underkjennes.

1 Premie	256-320	80% Excellent
2 Premie	224-255,5	70% Very good
3 Premie	192-223.5	60 % Good

En hund har godkjent opprykk når den har oppnådd 1. premie (Excellent) i en klasse minst en gang. Dette gjelder også for hunder som har oppnådd 1.premie (Excellent) i andre land som følger samme regler og retningslinjer.

Alle hunder som oppnår premie i klasse 1 og godkjent karakter i alle øvelser, tildeles sølvmerket. Alle hunder som oppnår premie i klasse 2 og godkjent karakter i alle øvelser, tildeles gullmerket. Alle hunder som oppnår premie i klasse 3 og godkjent karakter i alle øvelser, tildeles gullmerket m/hvit emalje. Alle hunder som oppnår premie i klasse FCI 3 og godkjent karakter i alle øvelser, tildeles gullmerket m/blå emalje.

Appellmerket tildeles kun en gang i hver klasse.

Dommeren gir skriftlig bedømmelse av hver hund, og deltageren får kopi av bedømmelsen. Hunder som har oppnådd 1. premie, skal rangeres på premielister og kritikkskjema.

Hvis to eller flere hunder ender opp med samme antall poeng, og hvis det er ønskelig å ha en endelig resultatliste, som f.eks på internasjonale lydighetsprøver, bør resultatene av følgende øvelser legges sammen:

Klasse 1: Øvelsene 1.3, 1.5, 1.6, og 1.11 (Helhet)

Klasse 2: Øvelsene 2.2, 2.4, 2.5, og 2.10 (Helhet)

Klasse 3: Øvelsene 3.2, 3.4, 3.5 og 3.10 (Helhet)

Klasse FCI 3: Øvelsene 3.3, 3.5, og 3.6.

15.1 Premiering

I hver av de 4 klassene stiller arrangøren minst 6 konkurransepremier til dommerens disposisjon. Premiene settes opp til de hunder som oppnår 1. premie, og som har de høyeste poengsummer, uansett hvilke karakterer ekvipasjen oppnådde i de enkelte øvelser. Hund som oppnår Lydighetschampionat, skal ha premie selv om den ikke er blant de 6 beste.

16. LP titler, lydighetschampion og internasjonal lydighetssertifikat CACIOB

For LP-titler og championat se NKKs egne og til enhver tid gjeldende regelverk for dette.

IV. KLASSER, ØVELSER OG KOEFFISIENTER

	Klasse 1	Koeffisient
1.	Tilgjengelighet	2
2.	Fellesdekk 1 minutt	5
3.	Lineføring	4
4.	Dekk fra holdt	4
5.	Innkalling fra sitt	3
6.	Fremadsending med stå	4
7.	Hopp over hinder	4
8.	Kontroll over hunden på avstand	4
9.	Helhetsinntrykk	2
	Klasse 2	Koeffisient
1.	Felles sitt 1 minutt, synlig fører	3
2.	Fri ved fot	4
3.	Stå, eller dekk under marsj	3
4.	Innkalling fra sitt med stå	4
5.	Fremadsending med dekk	4
6.	Kontroll over hunden på avstand	4
7.	Apportering over hinder (lukket)	4
8.	Fremadsending rundt en gruppe kjebler og returnere	4
9.	Helhetsinntrykk	2
	Klasse 3	Koeffisient
1.	Fellesdekk 2 minutter med skjult fører	3
2.	Fri ved fot	4
3.	Sitt og dekk under marsj	3
4.	Innkalling fra dekk med dekk	3
5.	Fremadsending med dekk og på plass	4
6.	Apportering med dirigering	3
7.	Neseprøve	3
8.	Kontroll over hunden på avstand	4
9.	Fremadsending rundt en gruppe kjebler, stopp og hoppe et hinder	3
10.	Helhetsinntrykk	2
	Klasse FCI 3	Koeffisient
1.	Felles sitt 2 min med skjult fører	2
2.	Fellesdekk 1 minutt med innkalling	2
3.	Fri ved fot	4
4.	Momenter under marsj, med innkalling	3
5.	Innkalling med stå/sitt/dekk	3
6.	Fremadsending med dirigering, dekk og på plass	4
7.	Apport med dirigering	3
8.	Fremadsending rundt en gruppe kjebler, stå/sitt/dekk, apportering, hopp over hinder	4
9.	Neseprøve	3
10.	Kontroll over hunden på avstand	4

V. GENERELLE REGLER FOR UTFØRELSE OG BEDØMMELSE AV LYDIGHETSPRØVER

Reglene og retningslinjene for utførelse og bedømmelse av øvelsene omfatter

A) En generell del som gjelder utførelse og bedømmelse av alle øvelser i klasse 1, 2, 3 og FCI 3.

B) En del som beskriver utførelse og bedømmelse av de enkelte øvelsene.

Dersom ikke annet står beskrevet i bedømmelseskriteriene for de enkelte øvelsene, gjelder generelle regler og retningslinjer for utførelse og bedømming av alle øvelsene. Om en hendelse inntreffer som ikke omfattes av disse regler og retningslinjer, bestemmer dommeren hvordan man fortsetter eller bedømmer situasjonen. Dommeren kan avvike fra dette regelverket ved ekstraordinære omstendigheter. Dommerens avgjørelse er endelig, og ingen utøver kan reise tvil om dommerens avgjørelse.

Hund som viser aggressiv adferd i ringen, skal utvises, og dommeren skal innrapportere hendelsen til Norsk Kennel Klub senest innen 8 dager etter stevnet.

Poeng tildelt

Lydighetsøvelsene gis poeng etter følgende karakterskala:

0 – 5 – 5,5 – 6 – 6,5 – 7 – 7,5 – 8 – 8,5 – 9 – 9,5 – 10.

Diskvalifikasjon leder til avbrytelse av videre konkurranse, og resultatet registreres som DISK. Hunden kan ikke fortsette de gjenværende øvelsene i konkurransen.

Underkjennes en øvelse fører det til tap av alle poeng i den spesifikke øvelsen. Hunden kan fortsette med de resterende øvelsene.

Dersom en ekipasje får ødelagt en øvelse, og dommeren anser at dette skjer av årsaker som verken hund eller fører kan klandres for, kan dommeren tillate at øvelsen blir utført på nytt.

Bruk av gule og røde kort:

I klasse FCI 3 brukes gule og røde kort.

Gult kort er en advarsel. Dommeren kan gi en advarsel basert på førers eller hundens oppførsel. Om dommeren gir et gult kort, trekkes 10 poeng fra sluttsummen. Om dommeren gir gult kort 2 ganger, er ekipasjen diskvalifisert.

Rødt kort er diskvalifikasjon.

Bruk av gule og røde kort i konkurranser med flere dommere:

1) To eller flere dommere i separate ringer

Alle dommere skal gi karakter i helhet, klasse 1,2 og 3. Karakterene skal legges sammen og divideres på antall dommere og evt. rundes oppover til nærmeste ½ karakter

Når 2 dommere dømmer separat (2 ringer, ulike øvelser), medfører ett rødt kort (det første) diskvalifikasjon. Dersom en av dommerne har vist et gult kort, f. eks i den første ringen, skal

ikke den/de andre dommeren(e) informeres om dette. Alle dommerne arbeider individuelt. Det gule kortet skal noteres på kritikkskjemaet, og om en annen dommer også gir et gult kort skal dommeren informeres om at et gult kort har blitt delt ut tidligere slik at dette siste gule kortet medfører diskvalifikasjon (2 gule kort av samme dommer medfører også diskvalifikasjon).

2) To eller flere dommere i samme ring

Alle dommere skal gi karakter. Karakterene skal legges sammen og divideres på antall dommere og evt. rundes oppover til nærmeste ½ karakter (For NM se egne regler).

Dersom en av dommerne ønsker å komme med en advarsel (gult kort) eller diskvalifisere ekvipasjen (rødt kort), skal han/hun orientere meddommerne og saken avgjøres i fellesskap. Om hoveddommer er i ringen bør han eller hun eventuelt vise kortet.

17 Generelt om utførelse og bedømmelse

Disse retningslinjene følges i alle øvelser hvis ikke annet er angitt i beskrivelsene av øvelsene.

17.1 Utførelse

1. I klasse 1 og 2 skal øvelsene utføres i den rekkefølgen som anvist i dette regelverk. Øvelsene etter fellesøvelser skal utføres sammenhengende, dersom klassen ikke er delt mellom flere dommere. I klasse 3 og FCI 3 kan dommeren velge å dele opp på bedømmelsen og gruppere øvelsene, samt endre rekkefølgen på øvelsene. Rekkefølgen skal være lik for alle deltakerne. Føreren kan hoppe over en eller flere øvelser, unntatt tilgjengelighet i kl. 1. Utøver skal informere konkurransелеder og dommer hvilke øvelser han/hun vil utelate.

2. Øvelsene starter og ender med hunden i utgangsstilling, dersom ikke annet er beskrevet i de enkelte øvelsene. Utgangsstilling betyr at hunden skal sitte ved føreres venstre side.

3. Fører skal bevege seg i normal gange i alle øvelser, unntatt lineføring/fri ved fot hvor ekvipasjen testes i ulike gangarter.

4. Alle øvelser begynner når konkurransелеder/dommeren har dirigert ekvipasjen til øvelsens startsted, hunden er i utgangsstilling og det er annonsert at «øvelsen starter».

I alle klasser bortsett fra FCI 3 skal ekvipasjen bekrefte at de er klare.

5. Fører skal kommandere hunden i utgangsstilling ved anvist startsted og være klar til å starte øvelsen etter kort tid. I klasse 1, 2 og 3 kan toleransen være litt høyere enn i FCI 3, der fører skal være forberedt på å ha sine hunder i utgangsstilling og starte øvelsen svært kort tid etter å ha nådd startstedet.

6. Alle øvelser er ferdige når konkurransелеder/dommer annonserer «takk» eller «øvelsen slutt».

7. I øvelsene, med mindre annet er beskrevet i øvelsesteksten, gir konkurransелеder beskjed når og hvordan det skal kommanderes i alle øvelsens faser, selv om dette ikke er systematisk beskrevet i øvelsen.

8. Det er opp til fører å bestemme om en ny kommando skal gis og når dette skal utføres.

9. Konkurranseleders ordre i denne regelteksten er eksempler, men det er viktig at ordrene er klare for fører. Det er viktig at ordrene er klare og tydelige for både førere og dommere. Dette betyr både i mening og volum. Overdrevent høy kommandering anbefales imidlertid ikke.

10. Det er ikke tillatt å vise hunden steder eller retninger før, ved startstedet eller mellom

øvelser (annet enn for pågående øvelse, hvis slikt er tillatt). Slik aktivitet vil føre til underkjennelse av øvelsen.

11. I kl. 1 og kl. 2 skal fører gå inn i ringen med hunden i førerline. Under hele konkurransen må fører holde linen usynlig for hunden. Førerlinen skal under bedømmelsen bæres i lommen, legges på utsiden av ringen eller på konkurranseleders bord. Fører kan sette bånd på hunden etter siste øvelse når de forlater ringen. Hunden må ha på halsbånd under gruppeøvelser. Det anbefales å ha halsbånd på også under øvelsene. I tillegg er halsbånd for forebygging av flått og andre insekter tillatt.

12. I klasse 3 kan fører gå inn i ringen med hunden i førerline. I FCI 3 må fører legge førerlinen på utsiden av ringen eller på konkurranseleders bord. Dette gjelder alle øvelser. Hunden må ha på seg halsbånd i alle gruppeøvelser. Det er opp til fører å avgjøre om hunden skal ha halsbånd på i de andre øvelsene, det er ikke tillatt å ta av/på halsbånd mellom øvelsene. I tillegg er halsbånd for forebygging av flått og andre insekter tillatt.

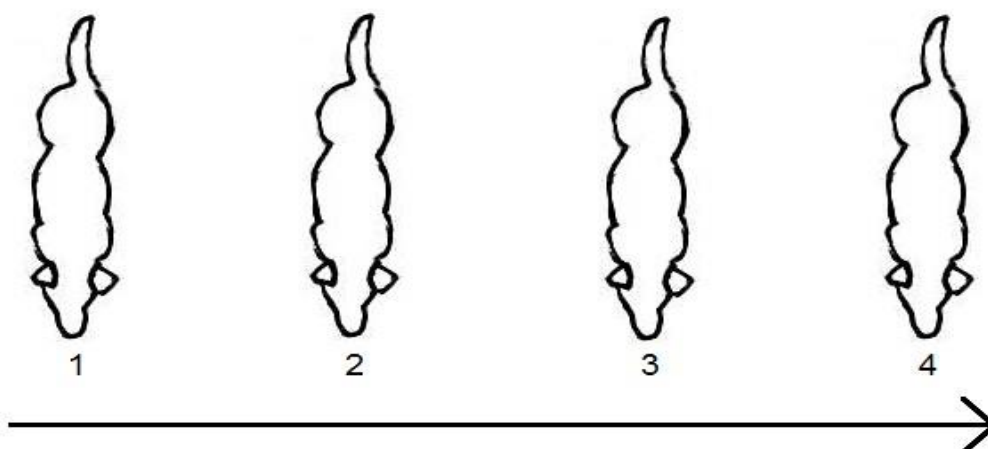
13. Dersom det av en eller annen grunn er forsinkelse mellom 2 øvelser, kan man legge hunden. Man kan derimot ikke kalle den inn fra denne posisjonen (eller noen annen posisjon) for å fortsette med neste øvelse.

14. Hunden skal være nær føreren mellom øvelsene. Hunden trenger ikke å være i fot posisjon og under kommando, men den skal være ved siden av (venstre/høyre) føreren og under kontroll. Hvis det av en eller annen grunn er en forsinkelse når man går fra en øvelse til den neste, er det tillatt å gi hunden en ligg-kommando, men hunden skal ikke kalles tilbake fra liggeposisjonen (eller noen annen posisjon) for å fortsette med øvelsene. Fører skal gå til hunden, og de skal sammen gå til neste startpunkt.

15. Under øvelser skal fører bevege seg normalt i rette linjer. Ubestemte og tvetydige bevegelser, overdrevne gester, signaler eller kroppsspråk og unaturlige bevegelser gir grunnlag for trekk i karakter. Vendinger og helomvendinger skal være 90 og 180 grader, og etter en helomvending skal fører gå tilbake på tilnærmet samme linje.

16. I øvelser der fører skal gå forbi hunden skal avstanden mellom hund og fører være ca. 0,5 meter. Hunden kan passeres på begge sider dersom ikke øvelsesteksten sier noe annet.

17. Retningene høyre og venstre (f.eks. i apportering med dirigering) er definert fra førers synspunkt f.eks. ved at fører ser til høyre eller venstre ved øvelsens startsted når hunden skal dirigeres. I gruppeøvelsene er imidlertid retningen fra venstre til høyre når konkurranseleder/dommer står i front for fører. 1 = venstre ... 4 = høyre.

18. Det er ikke tillatt for fører å ta på, stryke eller gi annen form for oppmuntring under en

øvelse. Slik oppførsel vil resultere i at øvelsen underkjennes.

19. Godbiter eller leker er ikke tillatt i ringen verken under eller mellom øvelser. Om dommeren oppdager at fører har eller bruker godbiter eller leker, vil dette føre til diskvalifikasjon.

20. "Håndtouch" er tillatt en gang på startpunktet. "Håndtouch" betyr at hunden berører førers håndflate. Det må være raskt, og skal ikke gi inntrykk av å vise retninger, og det er hunden som skal berøre førers håndflate, ikke fører som berører hunden.

21. Dommeren vil gi en advarsel, ved overdreven oppmuntring av hunden.

- I klasse 1,2 og 3 vil dommeren vektlegge denne oppførselen i det generelle helhetsinntrykket.

- I FCI 3 vil dommeren gi gult kort. En ny episode medføre diskvalifikasjon.

22. Dommeren har rett til å stoppe en øvelse dersom hunden tydelig ikke evner eller er uvillig til å utføre øvelsen. En slik øvelse er underkjent.

23. Dommeren har rett til å utvise en hund som ikke fungerer ordentlig eller forstyrrer ved kontinuerlig bjeffing eller piping.

24. Bjeffing og piping under en øvelse medfører trekk i karakteren.

25. Ved bjeffing eller piping både under og mellom øvelser i FCI 3, kan dommeren gi en første advarsel og eventuelt vise gult kortet.

26. Høyden på alle hopp skal ikke være høyere enn ca. mankehøyden på hunden, og høyden bør derfor reguleres ut fra hundens høyde. I Kl.1, Kl.2 og Kl.3 er maksimum høyde 50cm.

Kl. FCI 3, 60cm

Fri ved foten

27. Fotarbeidet i alle klasser utføres uten bånd. Unntak er lineføring i klasse 1

28. Den løse hunden skal villig følge fører på førers venstre side, med skulder ved førers venstre kne, og følge fører i en parallell linje. Fører skal bevege armer og ben på en naturlig måte under øvelsen. Avstanden mellom hund og fører skal være tydelig. Avstanden avhenger noe av hundens størrelse. Hunden skal ikke klenge på fører, berøre eller forstyrre fører eller omvendt.

I FCI3: Hunder som går i unaturlig posisjon, dvs. ser rett opp på en overdreven måte, skal trekkes i poeng. Dette kan i enkelte tilfeller føre til karakteren null, hvis det er andre feil. Bevegelsene i fri ved foten skal derfor skje på en naturlig måte. Det er altså ikke feil at hunden ser på føreren og holder "øyekontakt". Det er overdrivelse og at hunden går i en unaturlig stilling som er feil.

29. I øvelsen «fri ved fot» kan fører velge å utføre helomvendinger (180 grader) til høyre eller venstre («Tyskervending» er like akseptabelt, hunden tillates å kretse tett rundt fører på høyre side). Etter en helomvending skal fører fortsette marsjen på omtrent på samme linje.

30. Vendinger til venstre og høyre skal være rette vinkler (90 grader). Føreren skal ikke markere med hodet, vri skuldrene eller bruke noe annet kroppsspråk eller gi signaler med føttene. Det presiseres at det er anledning til å se hvor du går.

31. «Fot-kommando» kan gis ved hver start, ved forandring av gangart, ved stegforflytninger og vendinger på stedet.

32. Når fører stopper, skal hunden raskt innta utgangsstilling uten kommando.

33. Baklengsgange i lengre avstander i klasse 3 og FCI 3 skal starte fra utganstilling, og ende i utgangsstilling.

Kommando og hånd-tegn:

34. Kommandoordene i disse retningslinjene er anbefalinger. Andre tilsvarende korte ord er akseptert som kommandoer.

35. Kommando for utgangsstilling kan gis ved hver start, og «bli-kommando» kan gis i øvelser der fører forlater hunden eller vender seg bort fra hunden, dersom øvelsens regeltekst ikke sier noe annet.

36. Verbale kommandoer må brukes i alle øvelser. Dommeren må ha mulighet til klart å høre kommandoene gitt til hunden. Overdrevent volum kan gi trekk i poeng. I noen tilfeller kan håndtegn gis i tillegg til en verbal kommando. Om så vil dette stå i øvelsesteksten. Når håndtegn brukes, skal tegnene være korte, dvs. Ikke lengre enn en verbal kommando, og annet kroppsspråk skal ikke brukes. En eller to hender kan brukes som hånd-tegn. Ved bare bruk av håndtegn trekkes 2 poeng.

37. Med konseptet «kroppsspråk» menes bevegelser av kroppen (ikke nødvendigvis å ta skritt), men å vri/snu kroppen, hode eller skuldre og markeringer med føttene. Bruk av kroppsspråk senker karakteren, hvor mye avhenger av graden av kroppsspråk og situasjonen.

38. En fører som tar steg under kommandering i en øvelse, hvor fører skal stå i ro, underkjennes i øvelsen. Øvelsen underkjennes dersom fører, under f. Eks dirigering, tar skritt bort fra startpunktet.

39. Hånd-tegn er aldri tillatt dersom hunden er ved siden av fører i «fot-posisjon». Dette vil medføre en senkning på 1 – 3 karakterer i kl. 1 og 2, og 2-4 i klasse 3 og FCI 3, avhengig av tegnets styrke, situasjonen og varigheten. Om kroppsspråk brukes i tillegg senkes karakteren enda mer.

40. I øvelser der hunden blir dirigert eller behøver å re-dirigeres, er det tillatt med hånd-tegn samtidig med verbal kommando når hunden er på avstand fra fører. Eksempelvis: rundt kjeglen, dirigerer inn i en sirkel og inn i en firkant og dirigere for å hente riktig apport. Karakteren skal her ikke senkes for bruk av hånd-tegn sammen med verbal kommando, bare dersom det brukes ekstra kommando. En hånd eller to hender kan brukes i innkallingsøvelsene ved stoppene, og i avstandsdirigeringsøvelsene. Kun én hånd er tillatt når man dirigerer hunden.

Innkalling og apporteringsøvelser:

41. Hundens navn kan brukes i kombinasjon med kommando på alle innkallingsøvelser eller innkallings- situasjoner. Navn og kommando skal uttales tett sammen, slik at det høres ut som en kommando og ikke to. Det er også lov bare å bruke hundens navn som kommando. Et samtidig hånd-tegn er tillatt ved stoppmomentene.

42. I innkalling , hopp, fremadsending og apporteringsøvelser kan hunden enten direkte innta utgangsstilling eller innta sittende stilling i front av fører først. Om hunden har innkomst i front, må hunden på fornyet kommando (etter kommando av konkurranseleder) raskt innta utgangsstilling. Hunden må bevege seg tett på fører når den skal innta utgangsstilling. Dette gjelder også ved hopp over hinder.

43. I innkalling og apporteringsøvelsene behøver ikke dommer å vite om hvilken avslutning fører tenker brukt. Dersom avslutningen er elegant utført kan høyeste poengsum gis uavhengig av førers intensjon.

44. Det er ikke tillatt at hunden «smaker» på apporteringsgjenstand før øvelsen. Dersom dette skjer, kan ikke mer enn 5 poeng tildeles i klasse 2 og i klasse 3. I klasse FCI 3 underkjennes

øvelsen.

45. Fører står fritt til å velge størrelse på apportbukkene samt velge mellom egne eller arrangørens apporter. Apportene skal være av tre.

17.2 Bedømmelse

46. Bedømmelse av en øvelse starter når fører har plassert seg på startstedet med hunden i utgangsstilling og konkurransleder sier «øvelsen starter». Bedømmelsen er ferdig når konkurransleder sier «øvelsen ferdig» eller «takk».

47. Alle avvik fra et ideal skal føre til senkning av karakter: alle ekstra kommandoer, dobbeltkommandoer, kroppsspråk, avvik på utgangsstilling, avvik fra parallelle bevegelser etc. Kroppsspråk senker karakteren med 1-5 poeng avhengig av styrke, varighet og hyppighet. For små, men klare håndsignaler, klar vippebevegelse av hodet trekkes 2-3 poeng i FCI 3. For svært kort titt på hunden, et lett nesten umerkelig håndsignal eller et lite skuldertrekk trekkes 1-2 poeng i FCI 3. I klasse 1,2 og 3 kan grensen for kroppsspråk være litt mildere, men poeng må trekkes for avvik som f.eks. kroppsspråk. For mye stemmebruk, samt overdreven og vedvarende håndtegn er uønsket og skal gjenspeiles i karaktersettingen.

48. Det er viktig at hunden er glad og villig til å adlyde kommandoer.

49.

Ved bedømmelse av hastighet skal rasen, samt dens evne og vilje, tas i betraktning. Det ideelle er ikke det samme for alle raser. Når en hund reagerer raskt og villig på en kommando, beveger seg rasetypisk, holder jevnt tempo og viser interesse, bør den belønnes med topp karakter dersom ikke andre feil medfører senkning. Når det gjelder å adlyde kommandoer, f.eks. stoppkommandoen, er det avstanden hunden beveger seg etter at kommandoen er gitt som blir vurdert. "Det er mer toleranse for raske hunder enn langsomme hunder" betyr ikke at avstanden kan være lengre for raske hunder enn det som er nevnt i øvelsene. Det betyr at en langsam hund bør stoppe med en gang på kommando. Flere skritt er en stor feil. Hvis hunden glir fremover etter kommando, evalueres også avstanden som om den tok skritt. Det samme gjelder for apporteringsøvelser.

50. I Klasse 1 og 2: En generell regel er at en ekstra kommando medfører 1 karakter trekk i en øvelse.

51. I klasse 3 og FCI 3: En generell regel er at en ekstra kommando medfører 2 karakterer trekk i en øvelse, og etter en tredje kommando underkjennes øvelsen, eller i noen tilfeller, deler av den.

52. Hvis føreren berører hunden under øvelsen, underkjennes øvelsen. Dette kan føre til en advarsel.

53. Om berøring av hunden under eller mellom øvelser kan tolkes som straff, vil dette medføre diskvalifikasjon av ekipasjen.

54. I FCI 3: Om en hund ikke inntar utgangsstilling ved start av en øvelse, bli øvelsen underkjent.

55. Om en hund ikke inntar utgangsstilling ved avslutningen på en øvelse

- I klasse 1, 2 og 3 gis ikke høyere karakter 8.
- I klasse FCI 3 gis ikke høyere karakter 7.

56. En hund som er urolig og reiser seg fra utgangsstilling ved start av en øvelse, skal ikke ha høyere karakter enn 8. I klasse 1 og 2 gis ikke høyere 9.

57. En hund som berører fører lett ved innkomst i front eller til utgangsstilling i innkallings-

eller apporteringsøvelser, skal ha karaktersenking på 1-2. Om den dunker inn i eller kolliderer med fører, kan det ikke gis høyere enn 7.

58. Om fører kontrollerer hunden ved å holde i halsbåndet mellom øvelsene, medfører dette en advarsel og en senking av karakter på helhetsinntrykket i Klasse 1, 2 og 3. Dette gjelder ikke i de øvelser der det er tillatt å vise retning. I klasse FCI 3 medfører det gult kort.

59. Hvis hunden gjør fra seg i ringen:

- I klasse 1 og 2 under en øvelse, er øvelsen underkjent og det gis maks 5 i helhetsinntrykk.
- I klasse 1 og 2 mellom øvelsene, helhetsinntrykket underkjennes.
- I klasse 3 og FCI 3 under eller mellom øvelser blir hunden diskvalifisert.

Hunden forutser kommandoen eller starter øvelsen for tidlig

60. Om en hund forventer kommandoen (dvs. at utgangsstillingen ikke holdes f.eks hunden rykker til, reiser seg, men ikke tar skritt fremover) når øvelsen starter, gis ikke høyere karakter enn 8. I kl.1 og 2 gis ikke høyere enn 9.

61. I klasse 1 og klasse 2 (i øvelser der hunden sendes bort fra føreren) hvis hunden forlater fører (tjuvstarter) etter at øvelsen har startet, men før kommandoen fra fører (for eksempel på kommandantens kommando) gis ikke høyere enn 7, om ikke annet er spesifisert i den enkelte øvelse.

62. I klasse 3 og FCI 3 hvis hunden starter øvelsen (forlater føreren) før denne gir kommando (for eksempel på kommandantens kommando), er det ikke tillatt med tilbakekalling og øvelsen underkjennes.

63. Dersom hunden utfører et moment på egenhånd, for eksempel ved å stoppe uten kommando, står eller legger seg ned uten kommando, skal det trekkes 3 poeng. I klasse 1 og 2 trekkes bare 2 poeng.

Forlater ringen eller forlater føreren ringen

Forlater

64. I klasse 3 og FCI 3, hvis en hund forlater ringen under eller mellom øvelsene, og er ute av kontroll, blir den diskvalifisert.

65. I klasse 1 og 2, hvis hunden forlater ringen under eller mellom øvelsene, og er ute av kontroll, får føreren lov til å kalle på hunden. Hvis den kommer tilbake, kan de fortsette med konkurransen, men gis ikke høyere enn 5 for helhetsinntrykket. Hvis hunden forlater ringen for andre gang, kan den diskvalifiseres.

66. I klasse 3 og FCI 3: Hvis hunden forlater ringen under fellesøvelser og går til føreren som er utenfor ringen, vil dette ikke føre til diskvalifisering fra konkurransen, hvis hunden er under kontroll.

Forlater føreren uten å forlate ringen

67. I klasse 3 og FCI 3, hvis hunden forlater føreren under en øvelse (avbryter øvelsen) eller mellom øvelser og er ute av kontroll, men ikke forlater ringen, kan fører kalle på hunden (en gang) uten å forlate sin posisjon. Hvis hunden går tilbake til føreren, blir den aktuelle øvelsen underkjent (0 poeng), men ekvipasjen kan fortsette med neste øvelse.

I klasse 3 fører dette til betydelig trekk i karakter for helhetsinntrykket. Det gis ikke høyere karakter enn 5. I klasse FCI 3 fører dette til en advarsel. Dommeren vil vise et gult kort. Hvis hunden ikke kommer tilbake, eller hvis hunden forlater ringen, blir den diskvalifisert (FCI 3).

68. I klasse 1 og 2 om hunden forlater føreren under en øvelse eller mellom øvelser og er ute av kontroll, kan føreren rope på hunden to ganger. Hvis hunden returnerer til fører, kan de fortsette med konkurransen, men dette fører til betydelig trekk i karakter for helhetsinntrykket. Det gis ikke høyere karakter enn 7. Den aktuelle øvelsen underkjennes (0 poeng). Hvis hunden forlater fører en andre gang blir den diskvalifisert.

Apport øvelser

69. Slippe apport/ neseprøve: Om hunden mister apportbukken/gjenstanden, men plukker den opp igjen på eget initiativ, kan det ikke gis høyere karakter enn 7. Om fører må gi en ekstra «apportkommando» før hunden tar opp apportbukken/gjenstand er høyeste karakter 5. Om hunden mister apportbukken/gjenstanden ved siden av fører og fører tar den opp uten å ta skritt, kan det gis karakteren 5 forutsatt at hunden inntar en korrekt utgangsstilling. Om apportbukk/gjenstand mistes på grunn av førers uforsiktighet etter at konkurranseleder har kommandert «avlever», kan det ikke gis høyere karakter enn 7.

70. Tygge eller bite på apport/ objekt (neseprøve): Om hunden tygger/biter på apportbukken trekkes det 2-3 karakterer. Ved kraftig tygging kan det ikke gis høyere karakter enn 5. Om tyggingen er veldig kraftig, evt. om apportbukk/gjenstand ødelegges, underkjennes øvelsen. Om hunden tar ett takskifte for å få bedre grep på apportbukk/gjenstand skal det ikke føre til senkning av karakter. Dersom hunden ikke slipper apport på kommando fra fører, men holder et stramt tak i den etter kommando, utgjør det en feil og ekvipasjen skal trekkes i karakter tilsvarende.

Helhetsinntrykk

71. Helhetsinntrykk: I konkurranser (i klasse 1,2 og 3) hvor øvelsene i en klasse er delt på flere ringer slik at to eller flere dommere dømmer klassen, for eksempel slik at dommerne deler øvelsene mellom seg, skal alle dommere gi sine egne poeng for helhetsinntrykket på grunnlag av hundens arbeid i ringen, og den endelige poengsummen for helhetsinntrykket beregnes som et gjennomsnitt av poengene gitt av hver dommer(rundes opp til nærmeste ½ poeng). Hvis dommeranvisningene og retningslinjene for bedømming i forbindelse med visse feil sier at det ikke kan tildeles mer enn 7 eller mer enn 5, eller at helhetsinntrykket underkjennes hvis hunden...., skal de endelige poengene for helhetsinntrykket ikke være høyere, selvom de andre dommerne ville ha tildelt høyere poeng. Den endelige poengsummen kan bli lavere, hvis de andre dommerne har tildelt lavere poeng grunnet situasjon som ovenfor nevnt.

VI. GENERELLE REGLER OG RETNINGSLINJER FOR UTFØRELSE OG BEDØMMELSE AV DE ENKELTE ØVELSENE

LYDIGHETSPRØVE KLASSE 1

Øvelse 1.1

Tilgjengelighet

Koeffisient 2

Kommando: Ord for «bli».

Utførelse:

Denne øvelsen er obligatorisk, og skal avdekke uønsket adferd. Alle må prøves i denne øvelsen før eventuell videre deltagelse. Hunden skal sitte i utgangsstilling. Øvelsen starter ved at dommeren stiller seg i front av ekvipasjen og spør om ekvipasjen er klar. Føreren kommanderer hunden "bli", og dommeren kontrollerer hundens tilgjengelighet. Tilgjengeligheten sjekkes ved at dommeren berører hundens snuteparti.

Dommeranvisning:

Ved karaktersetting av øvelsen, skal det tas hensyn til hundens allmenne oppførsel. Hund som viser aggressivitet, underkjennes og utvises. Hunden skal kunne håndteres på en normal måte, uten at den setter seg til motverge. Hund som av andre årsaker enn aggressivitet ikke tillater at tilgjengelighet kan kontrolleres, skal underkjennes i øvelsen. Hunden skal sitte i ro. Hund som reiser seg, kan høyst få karakter 8.

Øvelse 1.2

Fellesdekk 1 minutt

Koeffisient 5

Kommando: Ord for «dekk», («bli») og «utgangsstilling».

Utførelse:

Førerne stilles opp på en linje med ca. 4 meter mellom hver ekvipasje og hunden i utgangsstilling. På ordre skal førerne gi kommando for dekk. På fornyet ordre kommanderes bli liggende og førerne forlater hundene med ca. 5 meter hvor de, på ordre, gjør helt om og holdt. Synlig for hundene står førerne vendt mot disse i 1 minutt. Tiden starter når førerne står vendt mot hundene. Etter at tiden er ute, får førerne ordre om å gå tilbake og gjøre helt om og holdt ca. 2 skritt bak hundene. Førerne får deretter ordre om å gå inntil hundene, og på fornyet ordre kommanderes hundene i utgangsstilling. Ordre om «øvelsen slutt» blir så gitt, men førerne skal forholde seg i ro til annen beskjed blir gitt.

Det bør være minst 3 hunder i hver gruppe, maksimum 4. Det kan være 5 hunder om dette er antall påmeldte i klassen.

Dommeranvisning:

Hund som legger seg tregt, skal trekkes ½ - 1 karakter. Hund som dekker før kommando, kan høyst få 9. Hund som må ha ekstra kommando, skal høyst ha 8. Hund som reiser eller setter seg opp før tiden for fellesdekk er startet, underkjennes i øvelsen. Hund som reiser seg eller setter seg opp uten å for øvrig å forflytte seg, etter at tiden er startet, skal ikke ha høyere karakter enn 5. Hund som reiser seg eller setter seg opp etter at tiden er ute, skal ikke ha

høyere enn 8. Hund som forflytter seg mindre enn 3 ganger sin egen kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 8. Forflytter hunden seg mer enn 3 ganger sin egen kroppslengde, før tiden er ute, underkjennes øvelsen. Skjer dette etter at tiden er ute, skal det ikke gis høyere karakter enn 7. Hund som bjeffer eller piper skal ha trekk avhengig av graden av dette. Om en hund reiser seg og går nær en annen hund, slik at det er fare for en kraftige forstyrrelser eller slåsskamp, avbrytes øvelsen. Øvelsen gjenopptas for alle bortsett fra hunden som forårsaket forstyrrelsen.

Øvelse 1.3

Lineføring

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «fot». Tillatt fra holdt og ved forandring av gangart.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. Linen holdes i valgfri hånd. Hunden skal føres i fritt hengende line og hunden skal villig følge fører på førers venstre side. Korrekt fot-posisjon er hundens skulder ved venstre kne, og hunden skal følge fører i en parallell linje. Fører skal bevege armer og ben på en naturlig måte under øvelsen. Øvelsen skal inneholde vanlig marsj med vendinger og holdt, sakte marsj og springmarsj uten holdt og vendinger. Hunden skal raskt, uten kommando, innta utgangsstilling når føreren gjør holdt.

Dommeranvisning:

Hver avvikelse som ekipasjen gjør fra et ønsket mønster, skal komme til uttrykk i karakteren. En hund som hele tiden føres i stram line, eller som henger etter slik at den stadig må «dras» fram, skal underkjennes i øvelsen. Treghet, manglende kontakt, ploging, skjeve holter og bruk av ekstra kommandoer er feil. Ved karaktersetting skal slike feil komme til uttrykk i karakteren. Tidsanbefaling for lineføringen: ikke mer enn ca. 1 min. Ta hensyn til at noen raser / førere bruker mer / mindre tid når de går i mønsteret.

Øvelse 1.4

Dekk fra holdt

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «fot», «dekk» og «utgangsstilling».

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. På ordre gir fører kommando for «fot» og går ca. 10 meter, hvor det blir gitt ordre om å gjøre holdt. Hunden skal innta utgangsstilling uten kommando fra fører. På ny ordre kommanderes hunden til å dekke. Når hunden er i dekk, går fører ca. 10 meter fra hunden hvor det gis ordre om helt om og holdt. Føreren får deretter ordre om å gå tilbake. Føreren passerer på hundens venstre side på ca. 0,5 meters avstand ca. 2 skritt bak hunden. På ny ordre gjør fører helt om og marsj for så å gjøre holdt inntil hunden. På fornyet ordre kommanderes hunden til utgangsstilling.

Dommeranvisning:

Dekk er øvelsens hovedmoment, og karakteren skal gjenspeile hvor villig hunden er til å dekke og til å bli liggende rolig. Ved bedømmelse av øvelsen skal utførelsen av fri ved foten også tillegges oppmerksomhet. Om fører bruker "bli"- kommando når fører går i fra, maks 8.

Dekker ikke hunden på første kommando gis ikke høyere karakter enn 8. Ved bruk av en tredje kommando, underkjennes øvelsen. Etter dekk: reiser eller setter hunden seg opp før fører har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 5. Skjer det etter at fører har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 8. Hund som må ha ekstra kommando for utgangsstilling, kan høyst få 8. Hvis føreren passerer hunden fra feil side, skal ½ poeng trekkes.

Øvelse 1.5

Innkalling fra sitt

Koeffisient 3

Kommando: Ord for «kom».

Utførelse:

Øvelsen starter på anvist plass med hunden i utgangsstilling. På ordre kommanderer føreren hunden til å bli sittende. På ny ordre går føreren ca. 15 meter fra hunden og, på ordre, gjør helt om og holdt. Føreren får så ordre om å kalle inn hunden til utgangsstilling.

Dommeranvisning:

Hunden skal villig komme til fører. Bruk av én ekstrakommando for innkalling, høyst karakter 8. Øvelsen underkjennes om ikke hunden er kommet til utgangsstilling på tre innkallingskommandoer. Forlater hunden plassen sin med mer enn tre ganger sin egen kroppslengde før føreren har gjort helt om og holdt, underkjennes øvelsen. Forlater hunden plassen med mindre enn tre ganger sin egen kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 7. Starter hunden før innkallingsordre, etter at føreren har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 8. En hund som reiser eller legger seg uten å forflytte seg, før kommando for innkalling er gitt, skal ikke gis høyere karakter enn 8. Det skal legges stor vekt på at hunden velger korteste vei, og at den kommer i god fart.

Øvelse 1.6

Fremadsending med stå

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «fremad», «stå»

Samtidige håndsignaler, når hunden er på avstand, er tillatt i tillegg til verbale kommandoer. For omdirigering inn i firkanten kan kun én hånd brukes. Én hånd eller begge hender kan brukes ved kommando "stå".

Beskrivelse:

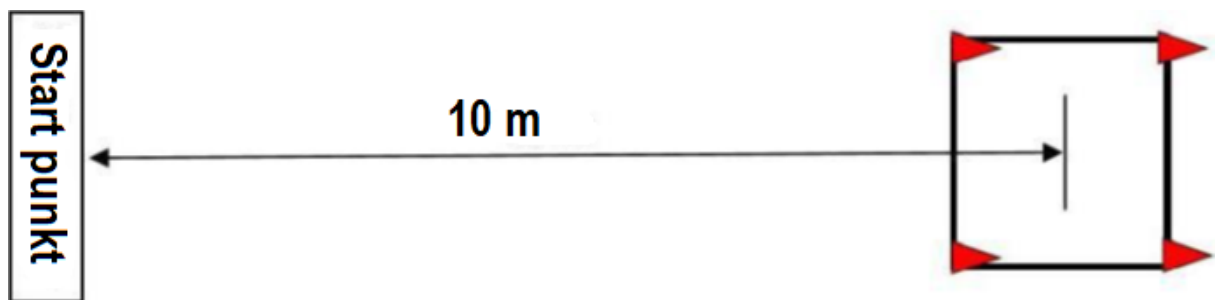
Ruta skal være ca. 3x3 meter markert med en kjegle (10-15 cm) i hvert hjørne. Rutas ytterkant skal være godt synlig markert med rutebånd eller lignende. Ruta skal være plassert ca. 10 meter fra startpunktet og til rutas midtpunkt, og den skal være minst 3-5 meter fra ringens ytre grense. *Se figur nedenfor, for eksempel*

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling med fronten mot en av sidene på ruta. Fører kan i kort tid vise hunden ruta. På ordre sender fører hunden inn i ruta, og her kommanderes den til å stå. Så snart hunden har stått stille i ca. 2 sek, er øvelsen avsluttet og ferdig bedømt. Fører får så ordre om å hente hunden i ruta.

Dommeranvisning:

Hund som tyvstarter skal ikke ha høyere enn 8. Hvis hunden er veldig treg, skal den ikke ha høyere karakter enn 7. Lar hunden seg ikke dirigere inn i ruta, underkjennes øvelsen. For å få godkjent, karakteren 5, i øvelsen må hunden ha 2 bein på innsiden av ruta. Hund som, etter kommando, først står i ruta for så å forflytte seg og krysse rutas markerte ytre grense, kan ikke gis høyere karakter enn 5. For å oppnå høyeste karakter er ett av kravene at det ikke blir gitt mer enn 2 kommanderinger (den ene av disse er en stå-kommando i ruta) under øvelsen. Tempo og presisjon har også betydning for fastsettelse av karakteren, rasens egenart skal legges til grunn i vurderingen. Tar hunden feil moment i ruta (sitt/dekk): 2 poeng trekkes. Hvis hunden løper inn i ruta fra feil side eller bakfra, skal det trekkes ½ - 1p. Dersom hunden utfører momentene selv, fører dette til trekk i karakteren (dvs. ½ - 1p poeng). Det vil si hvis hunden stopper eller legger seg ned uten kommando.

Øvelse 1.7**Hopp over hinder****Koeffisient 4**

Kommando: Ord for «fot» og «hopp».

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling, vendt mot hinderet og på ca. 3-5 meters avstand (førers valg). På ordre kommanderer føreren hunden til å bli og går fra hunden, på siden av hinderet, og gjør helt om og holdt ca. 3-5 meter på andre siden av hinderet (førers valg). På ny ordre kalles hunden inn over hinderet til utgangsstilling. Hinderet skal være tett, og høyden skal være hundens skulderhøyde, maksimum 50 cm.

Dommeranvisning:

Hund som reiser eller legger seg før innkallingskommando, kan høyst få 8. Forlater hunden plassen sin med mer enn 3 ganger sin egen kroppslengde før føreren har gjort helt om og holdt, underkjennes øvelsen. Forlater hunden plassen med mindre enn 3 ganger sin egen kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 7. Starter hunden før ordre, etter at føreren har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 8. Hund som vegrer én gang, kan høyst få 7. Ved andre vegring, skal øvelsen underkjennes. Hund som går rundt hinderet, underkjennes i øvelsen. Er hunden ikke kommet inn til utgangsstilling på første innkallingskommando, gis ikke høyere karakter enn 8. Øvelsen underkjennes om ikke hunden er kommet til utgangsstilling på 3 innkallingskommandoer. Hund som berører hinderet kan høyst få 8. Hund som tar ansats på hinderet kan høyst få 5. River hunden hinderet, underkjennes øvelsen.

Øvelse 1.8

Kontroll over hunden på avstand

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «utgangsstilling», «sitt» og «dekk» på avstand.

Samtidige håndsignaler er tillatt i tillegg til stemmekommandoer ved posisjonsendringer. En hånd eller begge hender kan brukes.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. På ordre forlater føreren den sittende hunden og gjør helt om og holdt på anvist plass ca. 2 meter fra hunden. Fører blir vist når stillingsforandringer skal skje. Hunden skal forandre stilling 3 ganger, og hver av stillingene holdes i ca. 3 sekunder. Siste stilling skal være dekk. Føreren får så ordre om å gå inntil hunden. På ny ordre kommanderes hunden i utgangsstilling.

Dommeranvisning:

Det skal legges vekt på hvor raskt hunden utfører stillingsforandringene, og hvor mye den forflytter seg. Hund som etter siste moment har forflyttet seg mer enn 2 ganger sin egen kroppslengde fra øvelsens startpunkt, skal underkjennes i øvelsen. Hund som etter siste moment har forflyttet seg mer enn 1 gang sin egen kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 8. For å oppnå godkjent i øvelsen, må hunden forandre stilling minst 2 ganger. Hund som bryter siste dekk før føreren har kommet tilbake til hunden, gis ikke høyere karakter enn 8. For hver ekstra kommando trekkes $\frac{1}{2}$ -1 poeng.

Øvelse 1.9

Helhetsinntrykk

Koeffisient 2

Dommeranvisning:

Med helhetsinntrykk menes først og fremst samarbeidet mellom hund og fører, samt hundens arbeidsvilje og arbeidsglede gjennom samtlige av konkurransens øvelser. Det skal tas hensyn til hund og førers opptreden under og mellom de enkelte øvelser. Det skal også tas hensyn til de forskjellige rasers temperament. Helhet skal bedømmes selvstendig og skal ikke nødvendigvis reflektere gjennomsnittet av de øvrige karakterer.

Maks poengsum: 320

Anmerkning: Hvis en hund mislykkes i en øvelse, og dommeren mener at dette beror på en misforståelse, kan det tillates at ekipasjen gjør øvelsen på nytt. For utførelse av øvelsene, se også på «Generell deltagerinformasjon, og bedømmelseskriterier for LP-stevner».

LYDIGHETSPRØVE KLASSE 2

Øvelse 2.1

Felles sitt 1 minutt, synlig fører

Koeffisient 3

Kommando: Ord for "Sitt"

Utførelse:

Førerne stilles opp på linje med ca. 4 meter mellom hver ekipasje og hunden i utgangsstilling. På ordre forlater førerne hunden, og går til anvist plass ca. 10 meter, hvor de gjør helt om og holdt. Førerne står vendt mot hundene i 1 minutt, før de får ordre om å gå tilbake og inntil sin egen hund. Ordre "øvelsen er slutt" blir gitt. Etter ordre "øvelsen er slutt", forholder ekipasjen seg i ro til annen beskjed blir gitt.

Tiden starter når alle førerne har nådd avstanden på 10 meter og gjort helt om mot hunden. Det bør være minst 3 hunder i hver gruppe, maksimum 4. Det kan være 5 hunder om dette er antall påmeldte i klassen.

Dommeranvisninger:

En hund som ikke vil sitte, reiser seg, legger seg eller beveger seg mer enn to ganger sin egen kroppslengde, underkjennes i øvelsen. Urolighet, bjeffing, piping, bevegelse og rastløshet, slik som å skifte vekten fra den ene siden til den andre, eller fra en fot til den andre, senker karakteren. Hunden tillates å snu hodet og se seg rundt. Den kan også vise interesse dersom en forstyrrelse eller lyd oppstår innenfor eller utenfor ringen. Dersom hunden legger seg eller reiser seg opp etter at 1 minutt-perioden er over og førerne beveger seg mot hundene sine, gis ikke høyere karakter enn 7. Om en hund reiser seg og går nær en annen hund slik at det er fare for en kraftig forstyrrelse eller en slåsskamp, avbrytes øvelsen. Øvelsen gjenopptas for alle bortsett fra hunden som forårsaket forstyrrelsen.

Øvelse 2.2

Fri ved fot

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «fot». Tillatt fra holdt og ved forandring av gangart.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. Hunden skal villig følge fører på førers venstre side. Korrekt fot-posisjon er hundens skulder ved venstre kne, og hunden skal følge fører i en parallell linje. Fører skal bevege armer og ben på en naturlig måte under øvelsen. Hunden skal raskt, uten kommando, innta utgangsstilling når føreren gjør holdt. Øvelsen skal inneholde vanlig og sakte marsj med vendinger og holdt, samt springmarsj. Det bør også være vendinger under springmarsj. Øvelsen kan også inneholde forflytninger, med 2 skritt, fremover og bakover.

Dommeranvisning:

Hver avvikelse som ekipasjen gjør fra et ønsket mønster, skal komme til uttrykk i karakteren. En hund som forlater fører, eller holder en avstand på mer enn 0,5 meter under større deler av øvelsen, underkjennes øvelsen. Hvis fører og hunden beveger seg sakte, bør 2-4 karakterer

trekkes fra. Mangel på kontakt og ekstra kommandoer er feil. Ved gjennomgående skjev fotposisjon (ikke parallell) er høyeste karakter 8. Avstanden mellom hund og fører skal være tydelig. Det fører til trekk i karakter hvis en hund går veldig nær fører, enda mer dersom det er på en slik måte at det forstyrrer eller hindrer fører, enda mer dersom hunden klenger eller berører fører.

Tidsanbefaling for fri ved fot: ikke mer enn ca. 1 min. Det skal tas hensyn til at noen raser/førere bruker mer/mindre tid når de går mønsteret.

Øvelse 2.3

Stå eller dekk under marsj

Koeffisient 3

Kommando: Ord for «Fot» og «Stå evt. Dekk»

Beskrivelse:

Det er dommeren som avgjør hvilket moment som skal utføres. Dette kan gjøres ved trekning før konkurransen starter. Det skal være likt for alle deltagere.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. På ordre kommanderer fører hunden «fot» og går vanlig marsj, ca. 10 meter hvor føreren får ordre om å kommandere hunden til stå eller dekk. Føreren fortsetter marsjen ca. 10 meter og gjør, på fornyet ordre, helt om holdt. Etter ca. 3 sekunder får fører ordre om å gå tilbake mot hunden. Fører passerer hunden på dens venstre side på ca. 0,5 meters avstand. På ny ordre gjør fører helt om marsj ca. 2 skritt bak hunden, for å gå inntil hunden og ta den med seg fri ved fot. Etter ca. 3 meters marsj, på ordre, gjøres holdt. Hunden skal automatisk innta utgangsstilling ved holdt.

Dommeranvisning:

Øvelsen underkjennes hvis hunden

1. ikke inntar en posisjon,
2. stopper før kommandoen,
3. hvis fører stopper før/når kommando gis til hunden.

Hunden skal raskt stoppe i riktig moment for å oppnå høyeste karakter. Stopper ikke hunden på 2 kommandoer underkjennes øvelsen, stopper ikke hunden på første kommando gis ikke høyere karakter enn 7. Hvis momentet er raskt utført, men det er feil moment, kan det høyst gis 6, forutsatt at øvelsen for øvrig er feilfri. For godkjent øvelse kreves det at hunden stanser innenfor en grense på 2 ganger sin egen kroppslengde, etter at føreren har gitt sin kommando. Hund som legger eller setter seg/ reiser seg, etter først å ha stoppet i riktig moment, gis ikke høyere karakter enn 5, om det skjer før føreren har gjort helt om og holdt. Skjer det etter at føreren har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 8. Ved bedømmelse av øvelsen skal utførelsen av fri ved foten også tillegges oppmerksomhet. Hvis føreren passerer hunden på feil side, skal det trekkes 1 karakter.

Dersom fører endrer gangfart før kommando eller bruker et overdrevent hånd- eller kroppssignal ved kommandering av momentet er det feil, og vil føre til trekk i karakter. Trekk i karakteren kan være 1-3 p avhengig av styrke og varighet. (se generelle regler 46)

Øvelse 2.4

Innkalling fra sitt med stå

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «kom» og «stå».

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. På ordre forlater føreren den sittende hunden og går ca. 20 meter fra hunden og gjør helt om og holdt på anvist plass. Føreren får så ordre om å kalle inn hunden. Før hunden har passert halve strekningen, kommanderes den til å stå på anvist plass. Etter ny ordre kalles hunden inn til utgangsstilling.

Kommandoen skal være en verbal kommando, men et samtidig hånd-tegn er tillatt. Håndtegn må bli gitt samtidig med kommandoord og må ikke vare lengre enn kommandoordene. Hundens navn kan brukes i forbindelse med innkallingskommandoene, men det skal være en sammenhengende kommando. Innkallingskommandoen skal ikke fremstå som to kommandoer.

Dommeranvisning:

Hunden skal villig komme til fører. Bruk av én ekstrakommando for innkalling, høyst 8. Øvelsen underkjennes om ikke hunden er kommet til utgangsstilling på fire innkallingskommandoer. Forlater hunden plassen sin med mer enn 3 ganger sin egen kroppslengde, før føreren har gjort helt om og holdt, underkjennes øvelsen. Forlater hunden plassen sin med mindre enn 3 ganger sin egen kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 7. Starter hunden før innkallingsordre, etter at føreren har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 8. Reiser eller legger hunden seg uten å forflytte seg, før kommando om innkalling er gitt, gis ikke høyere karakter enn 8. En hund som ikke adlyder stå-kommandoen innenfor en grense på 5 ganger sin egen kroppslengde, underkjennes i øvelsen. Setter eller legger hunden seg under innkallingen etter først å ha inntatt stående stilling, gis ikke høyere karakter enn 7. Det skal legges stor vekt på at hunden velger korteste vei, og at den kommer i god fart. Hunden må stoppe minst 5 meter før fører for at stå momentet skal godkjennes.

Øvelse 2.5

Fremadsending med dekk

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «fremad», ("Stå"), "dekk", "utgangsstilling"

Samtidige håndsignaler, når hunden er på avstand, er tillatt i tillegg til verbale kommandoer. For omdirigering inn i firkanten kan kun én hånd brukes. Én hånd eller begge hender kan brukes ved kommandoene "stå" og "dekk".

Beskrivelse:

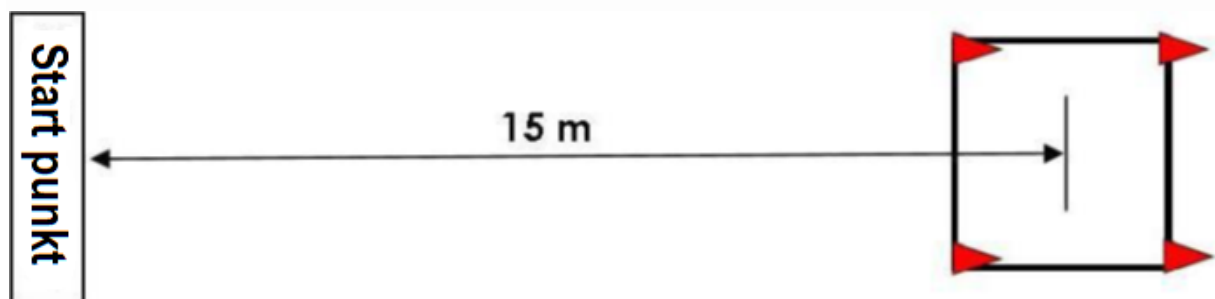
Før øvelsen starter, skal dommeren ha beskjed om føreren vil kommandere hunden til å stå før ned-dekket i ruta, eller har direkte ned-dekk. Det er førers ansvar å informere om dette. Ruta

skal være ca. 3x3 meter markert med en kjegle (10-15 cm) i hvert hjørne. Rutas ytterkant skal være godt synlig markert med rutebånd eller lignende. Ruta skal være plassert ca. 15 meter fra startpunktet og til rutas midtpunkt, og den skal være minst 3-5 meter fra ringens ytre grense. *Se figur nedenfor, for eksempel*

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling med fronten mot en av sidene på ruta. Fører kan i kort tid vise hunden ruta. På ordre sender fører hunden inn i ruta, og her kommanderes den til dekk (evt. Til stå før ned-dekk). Dersom stå-kommando benyttes inne i ruta, skal hunden ha en tydelig stå, før ned-dekk. Hunden skal bevege seg i en rett linje og skal gå inn i ruta fra fremsiden. På ordre, går føreren inntil hunden og på fornyet ordre kommanderes hunden i utgangsstilling.

Under øvelsen skal det ikke brukes mer enn fire kommandoer for å oppnå høyeste karakter, den fjerde kommandoen vil være en stå-kommando i ruta. Alternativt kan fører kommandere direkte i dekk og dermed bare bruke tre kommandoer.

Dommeranvisning:

Hovedhensikten med øvelsen er at føreren skal kunne sende hunden frem til ønsket sted, og på avstand bestemme hvor hunden skal legges ned. Forflytter føreren seg bort fra startpunktet under kommanderingen, skal øvelsen underkjennes. Ved overdrevent kroppsspråk fra føreren, gis ikke høyere enn 8. Et håndsignal gitt når hunden er ved siden av føreren, gir 2 poeng trekk. Hvis hunden er treg, gis ikke høyere enn 7-8. Dersom hunden utfører momentene selv, fører dette til trekk i karakteren (dvs. 1-2 poeng). Det vil si hvis hunden stopper eller legger seg ned uten kommando.

Ruta:

Hund som løper inn i ruta fra siden eller bakfra, skal ha $\frac{1}{2}$ - 1p trekk.

Om hunden setter eller legger seg utenfor ruta, kan den ikke omdirigeres og øvelsen underkjennes. For å få godkjent i øvelsen må hunden ligge i ruta etter bordprinsippet. For å få høyeste karakter skal hele hunden (untatt halen) ligge innenfor ruta.

For det tilfelle der føreren har informert om at hunden vil få kommandoen "stå" før "dekk" og hunden stopper, f.eks står på grensen til ruta, og føreren må omdirigere, skal også en ny "stå" kommando gis. Hvis hunden reagerer rask og tydelig, gis ikke høyere enn 8.

Øvelsen underkjennes hvis hunden beveger seg ut av ruta før øvelsen er ferdig. Hund som beveger seg, kryper eller snuser i ruta, bør trekkes 1-3 poeng.

Hvis hunden skifter posisjon før fører har nådd ruten, gis ikke høyere enn 7.

Det gis ikke høyere karakter enn 8, dersom hunden endrer posisjon til sittende eller stående stilling etter at føreren har kommet inn i ruta og kommando for utgangsstilling er gitt.

For en andre stå og dekk kommando trekkes 1 poeng. Hvis hunden utfører feil moment i ruten, trekkes 2 poeng. Dersom stå-momentet ikke er tydelig, eller hvis det er for kort, skal det trekkes 1-2 karakterer.

Øvelse 2.6

Kontroll over hunden på avstand

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «dekk» og «utgangsstilling». «sitt» og «dekk» på avstand.

Samtidige håndsignaler er tillatt i tillegg til stemmekommandoer ved posisjonsendringer. En hånd eller begge hender kan brukes.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. På ordre kommanderer føreren hunden til å dekke. På ny ordre forlater fører hunden og går til anvist plass ca. 5 meter fra hunden. Konkurransелеderen anviser når føreren skal kommandere hunden til å skifte mellom stillingene sitt-dekk. Rekkefølgen for stillingsforandringene er sitt-dekk. Fører blir anvist når forandringer skal skje. Hunden skal forandre stilling 4 ganger uten å forflytte seg fra startpunktet, og hver av stillingene holdes i ca. 3 sekunder. Siste stilling skal være dekk. Fører for så ordre om å gå inntil hunden. På ny ordre kommanderes hunden i utgangsstilling. Føreren må benytte verbale kommandoer og kan i tillegg bruke håndtegn når de står på avstand fra hunden, men de må være korte og brukes samtidig.

Dommeranvisning:

Det skal legges vekt på hvor raskt hunden utfører stillingsforandringene, tydeligheten av stillingen, hvor godt stillingene holdes, og hvor mye hunden beveger seg. For å få poeng må ikke hunden bevege seg mer enn totalt 1 hundelengde fra utgangspunktet uansett retning. Alle bevegelser blir summert, frem og tilbake, sidelengs osv. Hvis hunden mister en av de fire stillingsforandringene, f.eks. tar feil posisjon eller har hatt en tredje kommando på en posisjon, kan det gis høyst 7. Hvis hunden mister to stillingsforandringer, gis ikke høyere karakter enn 5. Hvis hunden beveger seg en kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 6. Hund som setter seg opp etter siste stillingsforandring, før fører har kommet tilbake, kan høyst få 8. Utstrakt bruk av stemme og overdrevne eller langvarige håndsignaler fører til trekk i karakter. Det kan gis en tredje kommando på en stillingsforandring, men stillingsforandringen underkjennes deretter. Første gang en ekstra kommando må gis på en stillingsforandring trekkes 2 karakterer. De neste ekstra fører til 1 poengs trekk i karakteren. Ekstra kommandoer gitt fra utgangsstilling i starten av øvelsen eller i slutten av øvelsen vil i samsvar med de generelle retningslinjene føre til at det trekkes 1 poeng.

Øvelse 2.7

Apportering over hinder (lukket)

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «bli», «apport», («hopp») og «avlever»

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling, vendt mot hinderet og på ca. 7 meters avstand. På ordre kommanderer føreren hunden til å bli og går ca. 1 meter fra hunden hvor apporten

legges ned, for så å gå videre, på siden av hinderet, og gjør helt om og holdt ca. 5 meter på andre siden av hinderet. På ordre kommanderer føreren hunden til å apportere og hoppe over hinderet til utgangsstilling. På ny ordre gir føreren hunden kommando om å avlevere apporten. Hinderet skal være tett, og høyden skal være hundens skulderhøyde, maksimum 50 cm.

Dommeranvisning:

Bruk av én ekstrakommando for apport, høyst karakter 8. Øvelsen underkjennes om hunden ikke hopper hinderet. Hund som reiser eller legger seg før innkallingskommando, kan høyst få 8. Hund som starter og tar opp apporten før fører har gjort helt om og holdt, underkjennes i øvelsen. Hund som beveger seg fra startposisjon, uten å ta apporten, før fører har gjort helt om og holdt, kan høyst få 7. Hund som starter før kommando for apport, etter at fører har gjort helt om og holdt, kan høyst få 8. Reiser eller legger hunden seg uten å forflytte seg, før kommando om innkalling er gitt, gis ikke høyere karakter enn 8. Berører hunden hinderet, uansett hvor lite det er (unntatt med halen), gis ikke høyere karakter enn 8. Hund som tar ansats på hinderet kan høyst få 5. River hunden hinderet, underkjennes øvelsen. Stopper hunden foran hinderet, og to ganger til vegrer å hoppe, skal øvelsen underkjennes. Dersom hunden slipper apporten og fører plukker den opp uten å flytte seg gis ikke høyere enn 5. Slipper/mister hunden apporten 3 ganger, underkjennes øvelsen. Når det gjelder tygging på apportbukken må det være avgjørende for karaktersettingen hvor kraftig hunden tygger. Ved vedvarende kraftig tygging skal ikke høyere karakter enn 5 gis.

Når det gjelder tap av apporten og tygging eller biting på apporten se de generelle retningslinjene for bedømming av øvelser.

Øvelse 2.8 Fremdsending rundt en gruppe kjepler og returnere. Koeffisient 4

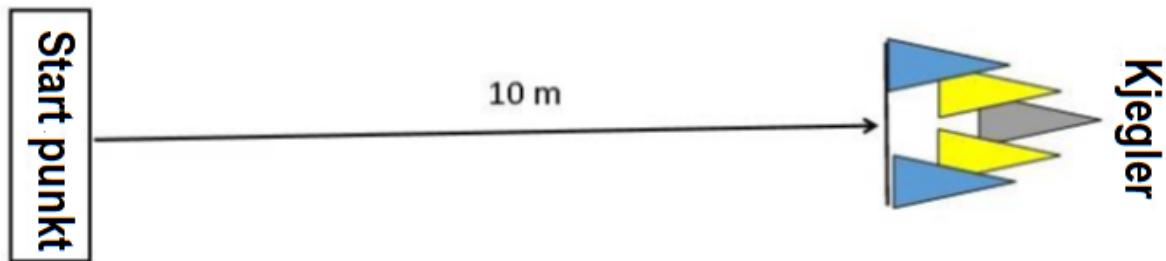
Kommandoer: Ord for "Rundt"

Beskrivelse:

En gruppe kjepler (3-6) ca. 40-50 cm høye blir plassert i en avstand på ca. 10 meter fra startpunktet. Kjeplene skal dekke et område tilsvarende ca. 70-80 cm. Området skal dermed være 0,4 – 0,5 m². Kjeplene kan plasseres som vist på figuren nedenfor. Andre alternativer for å plassere kjeplene er vist i vedlegg 4. I klasse 2 skal det imidlertid ikke være store mellomrom mellom kjeplene som kan fremprovosere løping mellom kjeplene. Hunden skal ikke se at kjeplene plasseres, og kjeplene skal derfor plasseres før fører står ved startpunktet.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling ved startpunktet mot kjeplene. Fører kan i kort tid vise hunden kjeplene. På ordre skal fører sende hunden rundt kjeplene. Hunden skal løpe rundt kjeplene og så tilbake til føreren, med fokus mot midten og innta utgangsstilling. En verbal kommando må brukes, men hvis hunden trenger å omdirigeres kan et samtidig håndsignal følge med kommandoen.

Dommeranvisning:

Det

skal legges vekt på hundens vilje til å følge kommandoene, hundens tempo og at den tar kortest mulig vei. Det ideelle er ikke å gjøre en tett (nær) runding av kjeglene. Det vil være avhengig av rase og størrelse på hunden hva som er passende avstand fra kjeglene. Avstand opp til 100 cm kan være passende. Hundens bane kan være med- eller mot klokken rundt kjeglene.

Hvis en tilbakekallingskommando blir gitt, gis ikke høyere karakter enn 8. Hvis hunden runder kjeglene to ganger, gis ikke høyere karakter enn 8.

Øvelsen underkjennes, hvis hunden svinger før den har nådd kjeglene, hvis en tredje kommando er gitt, eller hvis en andre tilbakekallingskommando er gitt. Hvis hunden må omdirigeres, kan håndsignaler kombineres med dirigeringskommandoen. Hundens rase skal tas i betraktning ved bedømmelse av tempoet.

Om hunden berører eller kolliderer med en kjele, trekkes 1 - 3 poeng, avhengig av hvor kraftfull/intens kollisjonen er. Om hunden velter en kjele, trekkes 2-3 poeng. Hvis hunden går mellom settet med kjele trekkes 3 poeng.

Øvelse 2.9

Helhetsinntrykk

Koeffisient 2

Dommeranvisning:

Med

helhetsinntrykk menes først og fremst samarbeidet mellom hund og fører, samt hundens arbeidsvilje og arbeidsglede gjennom samtlige av konkurransens øvelser. Det skal tas hensyn til hund og førers opptreden under og mellom de enkelte øvelser. Det skal også tas hensyn til de forskjellige rasers temperament. Helhet skal bedømmes selvstendig og skal ikke nødvendigvis reflektere gjennomsnittet av de øvrige karakterer. Se generelle retningslinjer for bedømmelse punkt 70.

Maks poengsum: 320

Anmerkning: For utførelse av øvelsene, se også på «Generell deltagerinformasjon, og bedømmelses-kriterier for LP-stevner».

LYDIGHETSPRØVE KLASSE 3

Øvelse 3.1 **Fellesdekk 2 minutter med skjult fører** **Koeffisient 3**

Kommando: Ord for «dekk», og «utgangsstilling».

Utførelse:

Førerne stilles opp på linje med ca. 4 meter mellom hver ekvipasje og hunden i utgangsstilling. På ordre kommanderes én og én hund ned i dekk, fra venstre mot høyre. På fornyet ordre kommanderer førerne bli og forlater hundene, for samlet å gå i skjul. Førerne skal være i skjul fra hundene i to minutter. Tiden starter når førerne er i skjul. Etter at tiden er ute beordres førerne tilbake på linje i ringen. Førerne skal så passere hunden på 0,5 meters avstand, for så å gjøre helt om og holdt ca. to skritt bak hunden. På fornyet ordre stiller førerne seg inntil hundene. En og en, nå fra høyre mot venstre, får førerne ordre om å kommandere hundene i utgangsstilling.

Førerne bør minnes på at de ikke skal kommandere hundene for høyt. Dette kan påvirke de andre hundene, og vil føre til betydelige trekk i karakter. Det bør være minst 3 hunder i hver gruppe, maksimum 4. Det kan være 5 hunder om dette er antall påmeldte i klassen.

Dommeranvisning:

Hund som legger seg tregt skal trekkes $\frac{1}{2}$ - 1 karakter. Hund som dekker før kommando kan høyst få 8. Hund som må ha ekstra kommando, skal høyst ha 8. Hund som reiser eller setter seg opp, før tiden for fellesdekk er startet, underkjennes i øvelsen. Hvis hunden dekker eller setter seg opp på kommanderinger fra andre enn fra egen fører, kan det ikke gis høyere karakter enn 8. Hvis hunden også setter seg opp på kommandering fra andre enn egen fører skal det ikke trekkes mer enn ytterligere 1 poeng. Hund som dekker på annens kommando og deretter kommanderes opp i sitt av fører, skal underkjennes i øvelsen.

Hund som reiser eller setter seg opp etter at tiden er ute og førerne har stilt seg på linje i ringen, skal ikke ha høyere karakter enn 5. Hvis hunden setter seg opp og legger seg ned igjen uten kommando, gis ikke høyere karakter enn 6. Dersom hunden legger seg på siden eller ikke klarer å sitte opp, kan det ikke gis høyere karakter enn 7. Hund som forflytter seg mindre enn 2 ganger sin egen kroppslengde, bjeffer eller piper, gis ikke høyere karakter enn 8. Forflytter hunden seg mer enn 2 ganger sin egen kroppslengde, underkjennes øvelsen, om det skjer før førerne er kommet tilbake i ringen og stilt seg på linje. Skjer dette etter at førerne har stilt seg på linje foran hundene, gis ikke høyere karakter enn 5. Øvelsen er ferdig når siste hund er i utgangsstilling. Om en hund reiser seg og går nær en annen hund, slik at det er fare for en kraftig forstyrrelse eller en slåsskamp, avbrytes øvelsen. Øvelsen gjenopptas for alle bortsett fra hunden som forårsaket forstyrrelsen

Øvelse 3.2 **Fri ved fot** **Koeffisient 4**

Kommando: Ord for «fot». Tillatt fra holdt og ved forandring av gangart.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. Hunden skal villig følge fører på førers venstre side. Korrekt fot-posisjon er hundens skulder ved venstre kne, og hunden skal følge fører i en parallell linje. Fører skal bevege armer og ben på en naturlig måte under øvelsen. Hunden skal raskt, uten kommando, innta utgangsstilling når føreren gjør holdt. Øvelsen skal inneholde vanlig, sakte og springmarsj med vendinger og holdt. Det skal også være vendinger ved holdt på stedet, og 2 skritt forflytninger i ulike retninger, og ca. 3 meter baklengsgange. (5-8 skritt /2-3 meter).

Tidsanbefaling for fri ved fot: ikke mer enn ca. 2 min. Ta hensyn til at noen raser/førere bruker mer/mindre tid når de går mønsteret.

Dommeranvisning:

Hver

avvikelse som ekvipasjen gjør fra et ønsket mønster, skal komme til uttrykk i karakteren. En hund som forlater fører eller følger fører i en avstand på mer enn en meter under større deler av øvelsen, underkjennes øvelsen. Ved treghet skal det ikke gis mer enn karakteren 7-8. Om hunden er langt bak eller foran fører, er det feil, og det trekkes 2-5 poeng, avhengig av avstanden. Mangel på kontakt og ekstra kommandoer er feil. Ved gjennomgående skjev fot-posisjon (plogging) trekkes det 1-2 poeng. Senker fører farten og stopper før, under eller etter vendinger vil det føre til karaktertrekk. Ekvipasjens bevegelse i øvelsen må være naturlig. Dersom hund eller fører har unaturlige kroppsføring eller overdrevne bevegelser er det feil. Dette kan føre til underkjent øvelse.

Avstanden mellom hund og fører skal være tydelig. Det fører til trekk i karakter hvis en hund går veldig nær fører, enda mer dersom det er på en slik måte at det forstyrrer eller hindrer fører, enda mer dersom hunden klenger eller berører fører. En viss forsiktighet fra førerens side er tillatt ved baklengsgange. Det skal ikke trekkes mer enn ½-1 poeng, hvis baklengsgangen ikke er feilfri.

Øvelse 3.3 Sitt og dekk under marsj

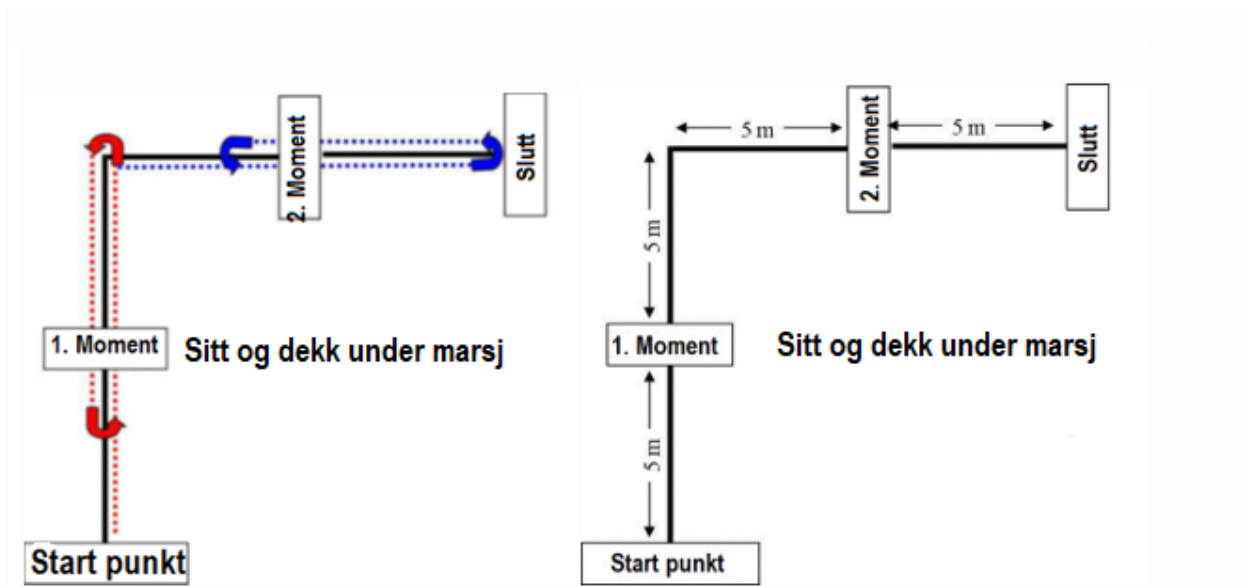
Koeffisient 3

Kommando: Ord for "fot" (3 ganger), "Sitt", "dekk"

Utførelse:

Se figuren under for utførelse av øvelsen. Det er dommeren som avgjør rekkefølgen på momentene sitt og dekk under marsj. Det skal være samme moment-rekkefølge for alle deltakerne i en og samme konkurranse. Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling, ca. 0,5 meter til høyre for startmarkøren. På ordre, starter føreren vanlig marsj. Marsjen utføres ca. 0,5 meter til høyre for en tenkt linje mellom markørene, og på ordre, ca. midt på hver side, skal det kommanderes for hvert av momentene. Etter hvert moment, fortsetter føreren marsjen alene rundt neste markør (180 grader til venstre), passerer hundens venstre side på ca. 0,5 meters avstand, og på ordre, gjør helt om marsj ca. 2 meter bak hunden. Når føreren kommer opp til hunden, kommanderer fører hunden fri ved fot uten å stoppe. Øvelsen fortsetter, som vist nedenfor, til det gis ordre om holdt ved siste markør. Det skal være en venstre eller en høyre vending. Vendepunktet, venstre eller høyre, skal være 90 grader og markeres med en liten markør. Momentene skal være parallelle med de tenkte linjene som forbinder start-

/sving-/stopp punktene. Tempoet skal være naturlig, ikke langsommere/raskere enn et normalt fri ved fot tempo

Dommeranvisning:

For å oppnå høyeste karakter skal hunden raskt utføre sitt- og dekk- momentene. For å oppnå karakter i øvelsen må minst et moment utføres. Hvis hunden stopper én gang i feil moment (f.eks. sitt i stedet for dekk), eller hvis hunden mister et moment, gis ikke høyere karakter enn 7.

Hunden mister et moment, dersom:

1. den tar feil moment,
2. den endrer riktig moment,
3. den beveger seg mer enn én kroppslengde etter kommandoen,
4. den ikke setter eller legger seg på 2 kommandoer
5. fører bruker sterke håndsignaler eller sterkt kroppsspråk ved kommandering av momentet.

Hvis hunden ikke stopper i et moment, f.eks. at den ikke har stoppet før fører har snudd, blir øvelsen underkjent. Ved bruk av 2 kommandoer for å stoppe hunden, og hvis hunden stopper før føreren har nådd neste vendepunkt, gis det ikke høyere karakter enn 6. Skjer dette ved begge momenter underkjennes øvelsen.

Ved bedømmelse av øvelsen skal utførelsen av fri ved fot tillegges oppmerksomhet, samt at momentet, (sitt/dekk), skal være parallelle med de tenkte linjene som forbinder start-/sving-/stopp-markørene. Treghet i bevegelser og momenter, skjeve momenter, dårlig fri ved fot, skiftende tempo, avrundede vendinger, å ikke gå parallelt med de tenkte linjer, og å snu for å se på hunden er feil. Slike feil skal føre til trekk i karakteren tilsvarende 1-4 poeng.

Overdrevent hånd- eller kroppssignal på kommandering av momentene er feil, og vil føre til trekk i karakter. Avhengig av deres styrke og varighet, vil karaktertrekket være fra 1-5 poeng eller momentet kan bli underkjent.

Øvelse 3.4 **Innkalling fra dekk med dekk** **Koeffisient 3**

Kommando: Ord for «dekk» 2 ganger og «kom»

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. På ordre kommanderes hunden til å dekke. På ordre går føreren fra hunden, ca. 20 meter, og gjør helt om og holdt på anvist plass. Føreren får så ordre om å kalle inn hunden. Før hunden har passert halve distansen kommanderes den til å dekke. På ordre kalles hunden deretter inn til utgangsstilling.

Kommandoen skal være en verbal kommando, men et samtidig hånd-tegn er tillatt. Håndtegn må bli gitt samtidig med kommandoord og må ikke vare lengre enn kommandoordene. Hundens navn kan brukes i forbindelse med innkallingskommandoene, men det skal være en sammenhengende kommando. Innkallingskommandoen skal ikke fremstå som to kommandoer.

Dommeranvisning:

Hunden skal villig komme til fører. Bruk av én ekstrakommando for innkalling, høyst karakter 8. Øvelsen underkjennes ved bruk av en tredje kommando fra et moment eller om hunden ikke er kommet til utgangsstilling på fire innkallingskommandoer. Forlater hunden plassen sin med mer enn 2 ganger sin egen kroppslengde, før føreren har gjort helt om og holdt, underkjennes øvelsen. Forlater hunden plassen sin med mindre enn 2 ganger sin egen kroppslengde, gis ikke høyere karakter enn 7. Starter hunden før innkallingsordre, etter at føreren har gjort helt om og holdt, gis ikke høyere karakter enn 8. Reiser eller setter hunden seg uten å forflytte seg, før kommando om innkalling er gitt, gis ikke høyere karakter enn 8. En hund som ikke adlyder dekk-kommandoen innenfor en grense på 3 ganger sin egen kroppslengde, underkjennes i øvelsen. Setter eller reiser hunden seg under innkallingen etter først å ha inntatt liggende stilling, gis ikke høyere karakter enn 7. Det skal legges stor vekt på at hunden velger korteste vei, og at den kommer i god fart. Hunden skal bevege seg med godt tempo og opprettholde farten, i det minste hurtig trav. Når man bedømmer fart, skal det tas hensyn til rasen. Hunden må stoppe minst 5 meter før fører for at dekkmomentet skal godkjennes. Utstrakt bruk av stemme og overdreven eller langvarige håndsignaler fører til trekk i karakter.

Øvelse 3.5 **Fremadsending med dekk og på plass** **Koeffisient 4**

Kommando: Ord for «fremad», («stå»), «dekk», «kom».

Samtidige håndsignaler, når hunden er på avstand, er tillatt i tillegg til verbale kommandoer. For omdirigering inn i firkanten kan kun én hånd brukes. Én hånd eller begge hender kan brukes ved kommandoene “stå” og “dekk”.

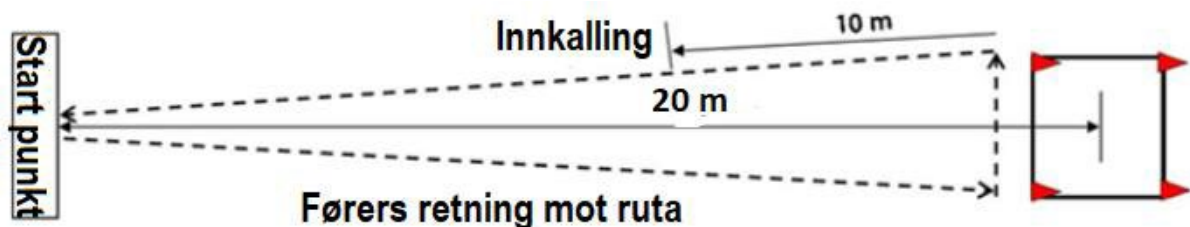
Beskrivelse:

Før øvelsen starter, skal dommeren ha beskjed om føreren vil kommandere hunden til å stå før ned-dekket i ruta, eller har direkte ned-dekk. Det er førers ansvar å informere om dette. Ruta skal være ca. 3x3 meter markert med en kjegle (10-15 cm) i hvert hjørne. Rutas ytterkant skal være godt synlig markert med rutebånd eller lignende. Ruta skal være plassert ca. 20 meter fra startpunktet og til rutas midtpunkt, og den skal være minst 3-5 meter fra ringens ytre grense. Se figur nedenfor, for eksempel

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling med fronten mot en av sidene på ruta. Fører skal ikke vise hunden retningen eller ruta. På ordre sender fører hunden inn i ruta, og her kommanderes den til dekk (evt. til stå før ned-dekk). Dersom stå-kommando benyttes inne i ruta, skal hunden ha en tydelig stå, før ned-dekk. Hunden skal bevege seg i en rett linje og skal gå inn i ruta fra fremsiden. På ordre går fører mot den høyre fremre kjegle. Når fører er ca. 2 m fra kjeglen, beordres fører om å vende til venstre, og etter ca. 3 meter blir fører bedt om å vende til venstre igjen, tilbake mot utgangspunktet. På ny ordre, ca. 10 m fra der fører tok sin andre venstre vending, kommanderes hunden til fot-posisjon under marsj, og fortsetter mot startpunkt. Ved startpunktet beordres ekvipasjen til å gjøre holdt.

Under øvelsen skal det ikke brukes mer enn fire kommandoer for å oppnå høyeste karakter, den fjerde kommandoen vil være en stå-kommando i ruta. Alternativt kan fører kommandere direkte i dekk og dermed bare bruke tre kommandoer. Hvis hunden må omdirigeres kan håndsignaler kombineres med dirigeringskommandoen.

Dommeranvisning:

Hovedhensikten med øvelsen er at føreren skal kunne sende hunden frem til ønsket sted, og på avstand bestemme hvor hunden skal legges ned. Hundens vilje til å følge kommando og dirigering, hundens tempo og at den velger kortest mulig vei (rett linje) til ruta skal vektlegges. For å oppnå høyeste karakter skal fører ikke gi mer enn 4 kommandoer, hvorav den fjerde er stå-kommando i ruta. Hunden må følge kommandoene (f.eks. hvis en stå-kommando er gitt i ruta, må den stå, og hvis den blir kommandert direkte i dekk, må den gjøre det).

Om fører viser hunden retningen, eller berører hunden på startpunktet, (selv før øvelsen starter), underkjennes øvelsen. En "håndberøring" (touch) er tillatt før start. Med dette menes at hunden berører føreren og ikke omvendt, og det kan ikke gi noe inntrykk av å vise retninger. Forflytter føreren seg bort fra startpunktet under kommanderingen, skal øvelsen underkjennes. Ved overdrevent mye kroppsspråk og bevegelse fra føreren skal det ikke gis høyere karakter enn 8.

Et håndsignal gitt når hunden er ved siden av fører, gir 2 poeng trekk.
Hvis hunden viser treghet, beveger seg sakte eller veldig sakte, gis ikke høyere enn ca 6-7.
Dersom hunden utfører momentene selv, fører dette til trekk i karakteren (det vil si hvis hunden stopper eller legger ned uten kommando) 1-2 poeng trekk.

Ruta:

Hund som løper inn i ruta fra siden eller bakfra, skal ha ½ -1p trekk.
Om hunden setter eller legger seg utenfor ruta, kan den ikke omdirigeres og øvelsen underkjennes. For å oppnå karakter, må hele hundens kropp, bortsett fra halen, være inne i ruta. For det tilfelle der føreren har informert om at hunden vil få kommandoen «stå» før «dekk» og hunden stopper, f.eks står på grensen til ruta, og føreren må omdirigere, skal også en ny «stå» kommando gis. Hvis hunden reagerer raskt og tydelig, skal ikke mer enn 1 p pr. kommando trekkes.

Hvis hunden utfører feil moment i ruta, trekkes 2 poeng, og hvis stå momentet ikke er tydelig, eller hvis det er for kort trekkes 1 karakterer. Tar hunden feil moment og utfører det selv gir det 3 poeng trekk. Øvelsen underkjennes hvis hunden setter seg opp eller står før førers andre vending. Det gis ikke høyere enn 7, hvis hunden setter seg opp eller står etter førers andre vending før innkallingskommando blir gitt. Hund som beveger seg eller kryper i ruta uten å reise seg, eller snuser, trekkes 2-3 karakterer. Hvis den krysser rutebåndet før førers innkallingskommando, underkjennes øvelsen. Dersom hunden tjuvstarter innkallingen eller kommer på konkurranseladers kommando, trekkes 2-3 poeng.

For en andre innkalling, stå eller ned kommando trekkes det 2 poeng pr kommando. Øvelsen underkjennes hvis en av disse kommandoene gis en tredje gang. Trekk for ekstra dirigerings-/omdirigeringskommandoer er avhengig av deres styrke/intensitet og hundens vilje til å adlyde kommandoene, og det kan trekkes fra 1 poeng pr. kommando.

Øvelse 3.6

Apportering med dirigering

Koeffisient 3

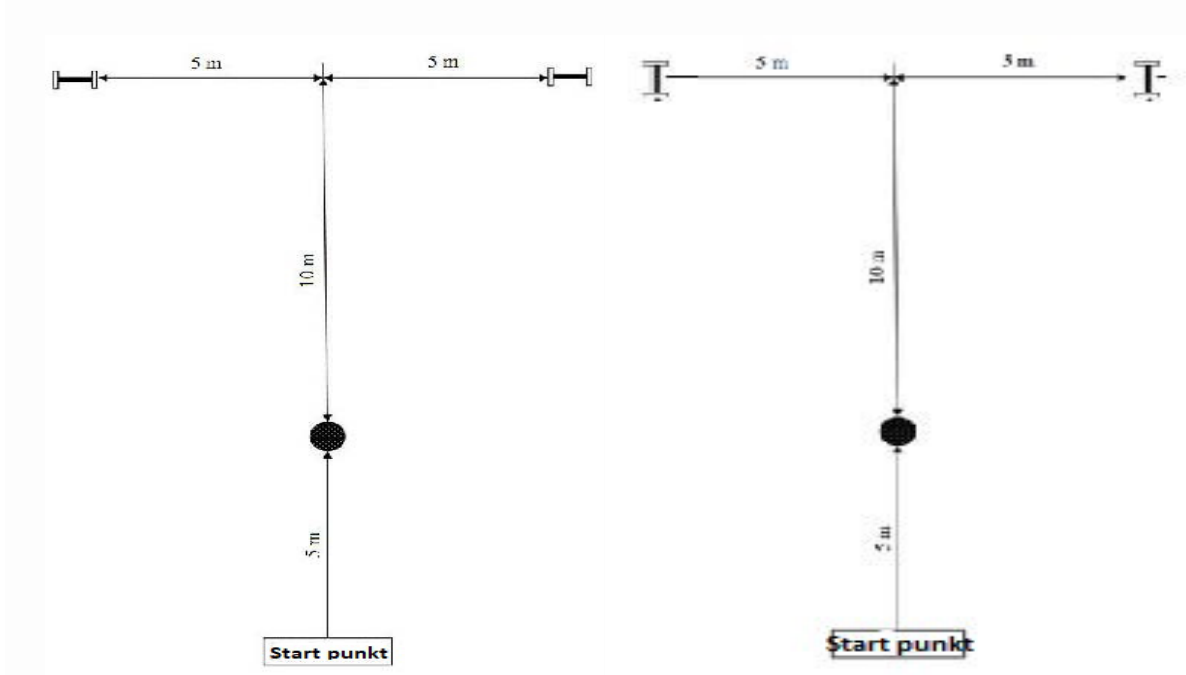
Kommando: Ord for "Fot", "Stå", "apport" og "Slipp"

Beskrivelse:

Det er dommeren som avgjør hvilken av apportene (høyre eller venstre) som skal hentes, og det er samme apport-retning for alle deltakerne i konkurransen. Uavhengig av hvilken apport som skal apporteres, legger konkurranseleder alltid ned apportene i samme rekkefølge i en konkurranse, enten alltid fra venstre eller fra høyre. Det skal være tre størrelser av apportertilgjengelig, dersom fører ikke har med egne, og føreren står fritt med hensyn til hvilken av størrelsene som skal benyttes. Før øvelsen starter, har konkurranselederen stilt seg i posisjon på linjen hvor apportene skal legges ut. Apportene ligger på linje med 10 meter avstand, og de skal ligge minst 3 meter fra ringens sider. Det skal være ca. 5 meter fra startpunktet til en liten kjele og en godt markert sirkel med 2 meter radius rundt kjele. Markeringen rundt kjele skal bestå av minst åtte punkter eller en hel sirkel. Videre er det ca. 10 m til senterpunktet mellom de to apportene (se figuren under for øvelsesopplegg).

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling vendt mot sirkelens sentermarkør. Konkurransелеderen legger så ut to tre-apporter i samme størrelse, på en linje, lett synlig for ekipasjen. Konkurransелеderen går ut mot kanten av ringen før føreren får ordre om å sende hunden ut mot den angitte sirkelen. I sirkelen kommanderes hunden til å stå. Hunden skal være innenfor sirkelen med alle fire beina før det gis ordre om å sende den videre. Etter ca. 3 sekunder gis det ordre om å dirigere hunden mot den korrekte apporten. Kommando for apport skal gis straks etter dirigeringskommandoen. Hunden skal raskt hente apporten og bringe den tilbake til føreren. På ordre gir føreren hunden kommando om å avlevere apporten. Apportene kan legges vertikalt eller horisontalt.

Dommeranvisning:

Det skal legges vekt på hundens villighet til å følge dirigeringene, hundens tempo, og at den tar den korteste veien til den korrekte apporten. Hund som tjuvstarter, enten ved start eller fra markøren, kan høyst få 8. Hund som legger eller setter seg ved markøren, skal høyst ha karakteren 8. Hund som tar opp feil apport, skal underkjennes i øvelsen. Hund som stoppes ved feil apport, og lar seg dirigere til å ta rett apport, skal ha høyst 7. Hund som dirigeres til rett apport uten stopp, kan høyst få 8. Trekk for ekstra dirigeringskommando avhenger av hundens villighet til å følge dem. Det kan bli 1-2 karakterer trekk pr. kommando. Slipper/mister hunden apporten 3 ganger, underkjennes øvelsen. Dersom hunden slipper apporten og fører plukker den opp uten å flytte seg gis ikke høyere enn 5. Når det gjelder tygging på apportbukken, må det være avgjørende for karaktersettingen hvor kraftig hunden tygger. Vedvarende kraftig tygging gir ikke høyere karakter enn 5.

Det er ikke tillatt å vise hunden retning eller berøre hunden ved startpunkt. Dette vil føre til at øvelsen underkjennes. En "håndberøring" (touch) er tillatt før start. Med dette menes at hunden berører føreren og ikke omvendt, og det kan ikke gi noe inntrykk av å vise retninger.

Når det gjelder tap av apporten og tygging eller biting på apporten se de generelle retningslinjene for bedømming av øvelser.

Øvelse 3.7

Neseprøve

Koeffisient 3

Kommando: Ord for «bli eller fot», «apport», «avlever»

Beskrivelse:

Konkurransелеderen får ikke berøre førerens neseprøvegjenstand, som er merket på forhånd. Førerens neseprøve, skal legges ut ca. 10 meter fra startpunktet sammen med 5 lignende uberørte gjenstander. Mønsteret som neseprøvene legges ut i kan variere, men det skal være det samme for alle i en konkurranse. Posisjonen til førerens neseprøvegjenstand bør varieres for hver ekvipasje, og det er ingen begrensning på hvor førerens gjenstand legges i konkurransens valgte mønster. Det skal benyttes 6 nye neseprøvegjenstander for hver deltager.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling vendt mot stedet neseprøvegjenstandene skal legges ut. Føreren får utlevert neseprøvegjenstanden som på forhånd er merket. Hunden får ikke snuse på eller berøre gjenstanden. Føreren får holde den merkede gjenstanden i ca. 10 sekunder. På ordre leverer føreren sin neseprøvegjenstand til utlegger. På ny ordre vender føreren seg helt om. Føreren kan selv bestemme om hunden skal få se at gjenstanden legges ut eller ikke. Nødvendige kommandoer for «på plass» eller «bli» er tillatt. Gjenstandene legges ut med ca. 25 cm mellomrom. På ordre vender føreren seg helt om og på ny ordre kommanderes hunden til å søke opp og apportere den korrekte gjenstanden. Hvis hunden arbeider aktivt og målrettet, kan den få holde på i omtrent 1 minutt. Hunden returnerer til fører og avleverer neseprøven på kommando.

Dommeranvisning:

Det er ikke tillatt for hunden å berøre eller snuse på gjenstanden før den avleveres til konkurransелеder. Skjer det, blir øvelsen underkjent. Det skal legges stor vekt på hundens vilje til å arbeide, og dens tempo. For hund som starter før kommando, er høyeste karakter 8. Tygger eller slipper gjenstanden før kommando om avlevering er gitt, gis ikke høyere karakter enn 7. Tar hunden opp feil gjenstand en gang, skal det ikke gis høyere karakter enn 7. Tar hunden opp feil gjenstand to ganger, skal øvelsen underkjennes. Mister/slipper hunden apporten 3 ganger, underkjennes øvelsen. Dersom hunden slipper apporten og fører plukker den opp uten å flytte seg gis ikke høyere enn 5. Når det gjelder tygging på gjenstanden må det være avgjørende for karaktersettingen hvor kraftig hunden tygger. Ved vedvarende kraftig tygging, gis ikke høyere karakter enn 5. Avleverer hunden feil gjenstand, tar med seg flere eller avleverer gjenstanden tygget i stykker, underkjennes øvelsen. I tilfeller hvor hunden ikke finner gjenstanden med en gang, skal ikke dette automatisk føre til karakternedsettelse så lenge hunden arbeider effektivt. Etter 1 minutt avbrytes øvelsen, og øvelsen underkjennes.

Når det gjelder tap av neseprøve og tygging eller biting på neseprøven se de generelle retningslinjene for bedømming av øvelser.

Øvelse 3.8

Kontroll over hunden på avstand

Koeffisient 4

Kommando: Ord for «dekk», og «utgangsstilling». Ord for «stå», «sitt» og «dekk» på avstand.

Samtidige håndsignaler er tillatt i tillegg til stemmekommandoer ved posisjonsendringer. En hånd eller begge hender kan brukes.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling. På ordre kommanderer føreren hunden til å dekke. På ny ordre forlater fører hunden og går til anvist plass ca. 10 meter fra hunden. Føreren blir anvist når forandringer skal skje. Hunden skal forandre stilling 6 ganger, og hver stilling holdes i ca. 3 sekunder. Siste stilling skal være dekk. Føreren får så ordre om å gå inntil hunden. På ny ordre kommanderes hunden i utgangsstilling.

Kommandoen skal være en verbal kommando, men et samtidig hånd-tegn er tillatt. Håndtegn må bli gitt samtidig med kommandoord og må ikke vare lengre enn kommandoordene

Dommeranvisning:

Det skal legges vekt på hvor raskt hunden utfører stillingsforandringene, og hvor mye den forflytter seg. Hund som etter siste moment har forflyttet seg mer enn 2 ganger sin egen kroppslengde fra øvelsens startpunkt, underkjennes i øvelsen. Forflytninger i alle retninger skal summeres. For å oppnå godkjent karakter (5) i øvelsen må hunden forandre stilling minst 4 ganger. Hunden skal holde stillingene stå, sitt og dekk i ca. 3 sekunder før ny ordre om stillingsforandring blir gitt. Ved første bruk av én ekstra kommando for en stillingsforandring, kan det høyst gis 8. Stillingsforandringen anses som mistet dersom hunden ikke adlyder den andre kommandoen. Videre ekstra kommandoer for stillingsforandring medfører 1 poeng trekk. Selv med ekstra kommando på 3-4 stillingsforandringer, kan øvelsen godkjennes dersom kommandoene adlydes umiddelbart og fører til gode, tydelige stillinger, og øvelsen ellers utføres på en god måte i henhold til beskrivelsen. Bryter hunden dekk før føreren er kommet tilbake, gis ikke høyere karakter enn 8.

Øvelse 3.9 Fremadsending rundt en gruppe kjegler, stopp og hoppe et hinder **Koeffisient 3**

Kommando: Ord for "Rundt", "Stå", "høyre/venstre" – "hopp"

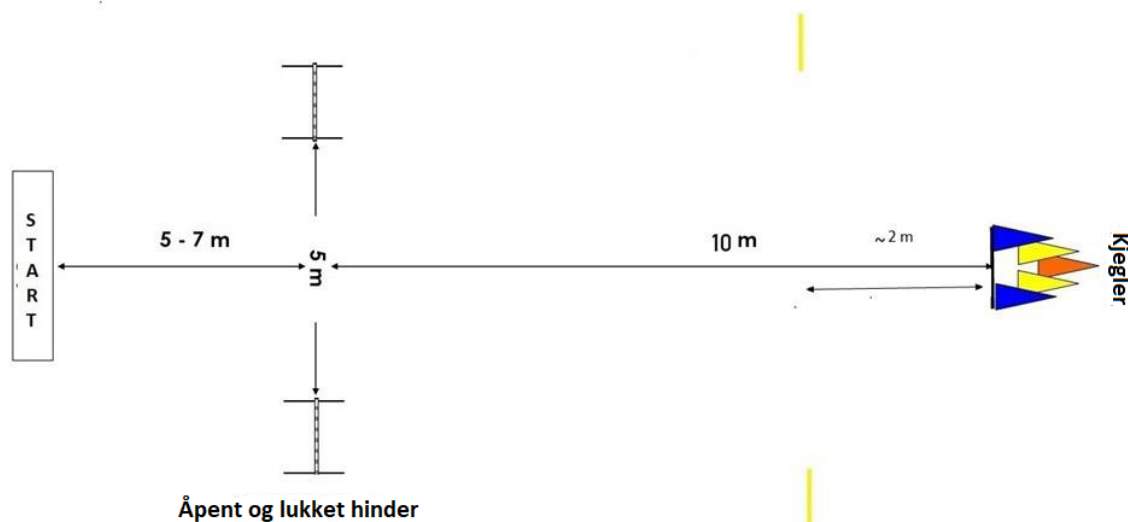
Samtidige håndsignaler, når hunden er på avstand, er tillatt i tillegg til verbale kommandoer. For omdirigering inn i firkanten kan kun én hånd brukes. Én hånd eller begge hender kan brukes ved kommando "stå".

Beskrivelse:

Det skal trekkes hvilket hinder hunden skal hoppe (åpent eller lukket). Føreren vil bli informert om hvilket hinder hunden skal hoppe når hunden har inntatt sin posisjon. Konkurransleder medgir dette ved å kommandere "åpent / lukket hinderkommander".

En gruppe kjepler (3-6) ca. 40-50 cm høye blir plassert i en avstand på ca. 10 meter fra midtpunktet mellom hoppene. Kjeplene skal dekke et område tilsvarende ca. 70-80 cm. Området skal dermed være 0,4 – 0,5 m². Det er anbefalt at kjeplene blir plassert som vist på figuren nedenfor. Andre alternativer for å plassere kjeplene er vist i vedlegg 4. Hunden skal ikke se at kjeplene plasseres, og kjeplene skal derfor plasseres før fører står ved startpunktet.

To hinder, et lukket og et åpent, plasseres ca. 10 meter fra gruppen med kjepler og står med 5 meters mellomrom. Høyden på hindrene skal ikke være mer enn 50 cm. Startpunktet er 5-7 meter fra hinderene (førers valg). Se figur nedenfor for øvelsesoppsett.

Utførelse:

Øvelsen starter med hunden i utgangsstilling ved startpunktet. På ordre sender fører hunden rundt kjeplene, før den kommanderes til å innta stillingen stå. Momentet utføres etter at hunden har rundet kjeplene med ca. 2 meter. Dette kan markeres med f.eks hatter/halvkuler eller andre merker som er synlige for føreren, men tydelig utenfor hundens vei og som er lite iøyefallende for hunden. Etter ca. 3 sekunder gir konkurransleder ordre om åpent eller lukket hinder og kommander, hvorpå fører kommanderer hunden til å hoppe det riktige hinderet og returnere til fører for selv å innta utgangsstilling.

Dommeranvisning:

Det skal legges vekt på hundens vilje til å følge kommandoer og dirigering, hundens tempo og at den tar kortest mulig vei. Det ideelle er ikke å gjøre en tett (nær) runding av kjeplene. Det vil være avhengig av rase og størrelse på hunden hva som er passende avstand fra kjeplene. Avstand opp til 100 cm kan være passende. Hundens bane kan være med- eller mot klokken rundt

kjeglene. Det skal legges vekt på om hunden søker seg mot midtlinjen når den vender tilbake. Hunden skal bevege seg i god fart og holde samme tempo, minimum raskt trav. Treghet vil føre til trekk i karakter (1-3). Rase skal tas i betraktning ved bedømmelse av hastighet.

Fører som på startpunktet viser hunden retningen eller tar på den, blir underkjent i øvelsen. En hund som starter et moment i øvelsen uten kommando, kan høyst få 8. En hund som hopper hinder på vei ut mot kjeglen, skal underkjennes i øvelsen. En hund som snur før kjeglen, må dirigeres rundt kjeglen. Dette fører til senkning av karakteren. Øvelsen skal underkjennes dersom hunden ikke runder kjeglen. Fører har to ekstra dirigeringskommandoer for å få hunden rundt kjeglen. Når det gjelder dirigering i øvelsen senkes karakteren med 1 for hver kommando hunden adlyder. En hund som inntar feil stilling etter runding av kjeglen, kan høyst få 8. Hund som stoppes ved feil hinder, for så å la seg dirigeres (2 kommandoer) til den rette, kan høyst få 7. Hund som dirigeres fra feil hinder uten stopp, kan høyst få 8. Berører hunden hinderet, uansett hvor lite det er (unntatt med halen), gis ikke høyere karakter enn 8. Det samme gjelder hvis hunden river bommen på det åpne hinderet. Hund som tar ansats på hinderet kan høyst få 5. Veltes hinderet underkjennes øvelsen.

Dersom hunden, etter å ha passert kjeglene, stopper av seg selv (uten kommando, åpenbart for tidlig), gis ikke høyere karakter enn 8. Ved vurderingen av stoppet vektlegges hundens villighet til å adlyde stoppkommandoen. Det er opp til føreren å bestemme når den skal gi stoppkommandoen. Det kan imidlertid ikke gis før hunden har passert kjeglene med minst 2 meter.

Om hunden er avventende/utfører momentene selv, skal 2 poeng trekkes. Hunden må forbli i sin posisjon til førerens innkallingskommando. Hvis hunden starter for tidlig etter stopp, bør det trekkes 2 poeng. Det kan også føre til underkjent øvelse, hvis hunden starter veldig tidlig (f.eks. før konkurranseløperens kommando). Hvis hunden berører eller kolliderer med kjegle/kjeglene, trekkes 1 - 2 karakterer, avhengig av kraftfullheten/intensiteten av kollisjonen. Hvis hunden velter en kjegle/kjeglene, trekkes 2 - 3 karakterer. Hvis hunden går mellom settet med kjegler gis ikke høyere enn 7.

Øvelsen underkjennes dersom:

1. Hunden hopper et hinder på vei ut til kjeglene.
2. Føreren gir stoppkommandoen for tidlig (før 2 meters merke)
3. Hunden ikke stopper på kommando (innen 3 ganger sin kroppslengde).
4. Hunden ikke hopper over hinderet eller hopper feil hinder.
5. Hinderet veltes.
6. Føreren viser hundens retning eller berører hunden ved startpunktet.

Øvelse 3.10

Helhetsinntrykk

Koeffisient 2

Dommeranvisning:

Med helhetsinntrykk menes først og fremst samarbeidet mellom hund og fører, samt hundens arbeidsvilje og arbeidsglede gjennom samtlige av konkurransens øvelser. Det skal tas hensyn til hund og førers opptreden under og mellom de enkelte øvelser. Det skal også tas hensyn til de

forskjellige rasers temperament. Helhet skal bedømmes selvstendig og skal ikke nødvendigvis reflektere gjennomsnittet av de øvrige karakterer. Se generelle retningslinjer for bedømmelse punkt 70.

Max poengsum: 320

Anmerkning: For utførelse av øvelsene, se også på «Generell deltagerinformasjon, og bedømmelseskriterier for LP-stevner».

LYDIGHETSPRØVE KLASSE FCI 3

Øvelse FCI 3.1 & FCI 3.2

Øvelse FCI 3.1	Felles sitt 2 min med skjult fører	Koeffisient 2
Øvelse FCI 3.2	Felles dekk 1 minutt med innkalling	Koeffisient 2

Øvelsene 3.1 og 3.2 er kombinert, men karakterene gis for begge deler separat ved slutten av begge øvelsene.

Kommandoer: "Sitt" – ("Bli") — "Dekk" – "kom" – ("Fot") Et samtidig håndsignal kan brukes for "dekk"-kommandoen. En hånd eller begge hender kan brukes.

Beskrivelse:

Hundene skal gå inn i ringen uten line, men de må ha halsbånd. Det bør være minst tre hunder i en gruppe, men ikke mer enn fire. Ved kun fem påmeldte i klassen, kan alle fem utføre øvelsen sammen. Se avklaring/unntak nedenfor for konkurranser av betydning.

Øvelse 3.1 starter når alle førerne i gruppen står på rad med en avstand på omtrent 4 til 5 meter fra hverandre med hundene i utgangsstilling, og konkurranseleder annonserer: "Øvelse 3.1 starter". Øvelse 3.1 slutter når førerne har returnert til ringen, står vendt mot hundene på en avstand på omtrent 10 meter, og konkurranseleder annonserer «øvelse 3.1 slutter» og «øvelse 3.2 starter».

Øvelse 3.2 starter umiddelbart etter øvelse 3.1. Hundene skal sitte på rad på sin opprinnelige plass. Førerne kommanderer hundene sine til å legge seg, én etter én fra venstre mot høyre (1→4). Hundene skal ligge i ett minutt (1 min.), hvoretter førerne kaller hundene sine til utgangsstilling, én etter én fra høyre mot venstre (4→1).

Utførelse:

Førerne står på rad med hundene i utgangsstilling. Når de får beskjed, forlater førerne hundene og går ut av syne og forblir skjult i 2 minutter. To-minutters perioden starter når alle førerne er ute av syne. Når 2 minutter har gått, blir førerne instruert til å gå tilbake til ringen og stille opp inne i ringen. Førerne blir deretter bedt om å gå til anvist plass og gjøre holdt omtrent 10 meter fra hundene, vendt mot hundene. Konkurranseleder annonserer: "Øvelse 3.1 slutter. Øvelse 3.2 starter".

Konkurranseleder starter den andre delen av øvelsen umiddelbart ved å si: "Øvelse 3.2 starter". Hundene skal sitte. Førere av hunder som har inntatt feil posisjon under øvelse 3.1, skal kommandere hundene til riktig posisjon, sitt. Dette gjøres én etter én fra høyre mot venstre (4→1) på instruksjon fra konkurranseleder.

Førerne blir bedt om å kommandere hundene til å legge seg én etter én fra venstre mot høyre (1→4). Hundene skal ligge i 1 minutt, hvoretter de vil bli kalt tilbake til utgangsstilling én etter én fra høyre til venstre (4→1). Innkallingen skal skje på konkurranselederens kommando, og konkurranselederen vil bevege seg bak neste hund først etter at forrige hund er har inntatt utgangsstilling. Førerne bør minnes om at de ikke skal gi kommandoene sine for høyt. Dette

kan påvirke de andre hundene og vil også resultere i en sterk reduksjon av karakteren. Det er opp til dommeren å bestemme hvordan førere med hunder som har mislyktes i del 2 fra starten, og førere som ikke ønsker å kalle tilbake hundene sine, skal fortsette.

Øvelsene 3.1 og 3.2 oppfattes som én øvelse, og det er derfor ikke mulig for fører å gripe inn (belønne eller kommunisere) på noen måte mellom disse to øvelsene. Det anbefales at området utenfor ringen foran hundene er et lukket område (ingen utenforstående bortsett fra ringpersonell er tillatt i dette område) under denne øvelsen. I mesterskapskonkurranser og konkurranser av betydning er denne ordningen obligatorisk.

Ved spesielle konkurranser av betydning med mange deltakere, som uttakskonkurranser, mesterskapskonkurranser og internasjonale konkurranser (FCI-CACIOB), kan hoveddommeren sammen med dommeren(e) som vurderer gruppeøvelsene og konkurranselederen, bestemme å ha fem hunder i en gruppe.

Retningslinjer for bedømming av øvelsene 3.1 og 3.2:

En hund som reiser seg eller legger seg under øvelse 3.1, mislykkes i denne øvelsen (= 0). En hund som forlater plassen sin (med mer enn en kroppslengde), mislykkes i begge øvelsene 3.1 og 3.2. Hvis en hund legger seg eller reiser seg etter at to-minutters perioden er over og førerne har stilt opp inne i ringen, kan det ikke gis mer enn 5. Hvis hunden har beveget seg mer enn en kroppslengde etter at fører har kommet tilbake til hunden (slutten av øvelse 3.1), mislykkes øvelse 3.2.

Hunder som står eller ligger etter at øvelse 3.1 er avsluttet, kan kommanderes én etter én til sittende posisjon. Karakteren vil ikke bli redusert for den første kommandoen til sittende posisjon. Hvis en annen kommando er nødvendig, vil 2 karakterer bli trukket. Øvelse 3.2 mislykkes (= 0), hvis hunden ikke setter seg etter den andre kommandoen. Hvis en hund endrer posisjon, dvs. fra sitt til stå eller ligg, etter at øvelse 3.2 har startet (dvs. konkurranselederen har passert hunden når han går fra høyre til venstre), har føreren ikke lov til å korrigere posisjonen lenger. En hund som allerede ligger når den skal kommanderes til å legge seg, kan ikke få mer enn 7, og en hund som står i denne fasen, kan ikke få mer enn 8 (forutsatt at den adlyder "dekk"-kommandoen).

Hvis en hund legger seg før kommando (dvs. på en av naboenes kommando), kan det ikke gis mer enn 8 for øvelse 3.2, og hvis den legger seg uten kommando, kan det ikke gis mer enn 7. Øvelse 3.2 mislykkes, hvis hunden ikke legger seg, hvis hunden endrer posisjon (til sitt eller stå) i løpet av ett-minutts perioden, beveger seg mer enn en kroppslengde, eller ligger på ryggen. Det kan ikke gis mer enn 7, hvis hunden ligger på siden).

Hvis en hund kommer på en annen førers innkallingskommando, kan det ikke gis mer enn 6 for øvelse 3.2. En hund som kommer uten at noen innkallingskommando er gitt, mislykkes i øvelse 3.2 (= 0). Hvis en hund trenger en andre innkallingskommando, kan det ikke gis mer enn 8.

Hvis hunden bjeffer noen få bjeff, trekkes 1–2 karakterer; hvis den bjeffer flere ganger, reduseres karakteren enda mer. Hvis den bjeffer mesteparten av tiden, mislykkes øvelsen (= 0). Det samme gjelder for piping.

All overflødig bevegelse bør redusere karakteren. Rastløshet, som å skifte vekt fra den ene siden til den andre, bør redusere karakteren. Hunden kan snu hodet og se seg rundt, og den kan vise interesse hvis det er en forstyrrelse eller støy inne eller utenfor ringen. Dette bør imidlertid ikke gi et inntrykk av rastløshet eller angst.

En hund som forlater ringen under øvelse 3.1, og går direkte til føreren ute av syne utenfor ringen, vil mislykkes i øvelsene 3.1 og 3.2, og få et gult kort, men er ikke diskvalifisert fra konkurransen.

Hvis en hund reiser seg og går nær en annen hund, slik at det er fare for forstyrrelser eller kamp, må øvelsen stoppes og deretter gjenopptas for alle hundene, bortsett fra hunden som forårsaket forstyrrelsen. Hunden som forårsaket forstyrrelsen, diskvalifiseres.

Øvelse FCI 3.3 og FCI 3.4

Øvelse FCI 3.3	Fri ved fot	Koeffisient 4
Øvelse FCI 3.4	Momenter under marsj, med innkalling	Koeffisient 3

Beskrivelse:

Øvelsene 3.3 "Fri ved fot" og 3.4 "Momenter under marsj" gjennomføres som en sammenhengende øvelse. Momenter under marsj kan integreres hvor som helst innenfor fri ved fot (i begynnelsen, under fri ved fot eller på slutten). Momentene under marsj må gjøres suksessivt, én etter én.

Øvelsene 3.3 og 3.4 bedømmes separat, så det må tydelig angis når «Fri ved fot» (Øv. 3.3) pågår og når «Momentene under marsj» (Øv. 3.4) pågår. Øvelse 3.4 starter i utgangsstilling og slutter i utgangsstilling. Det er to forskjellige faser i øvelsen «Momenter under marsj»:

1. Returnere til hunden / ta med hunden
2. Innkalling av hunden

Begge disse må inkluderes i øvelse 3.4. Alle hunder i konkurransen skal utføre øvelse 3.3 "Fri ved fot" og 3.4 "Momenter under marsj" i henhold til samme mønster.

Det anbefales å tilpasse programmet og utførelsesmetoden til gjennomføringen av konkurransen. Maksimal tid for fri ved fot og momenter under marsj sammen bør ikke overstige omtrent 4 ½ minutter.

Øvelse FCI 3.3	Fri ved fot	Koeffisient 4
-----------------------	--------------------	----------------------

Kommando: Ord for «fot»

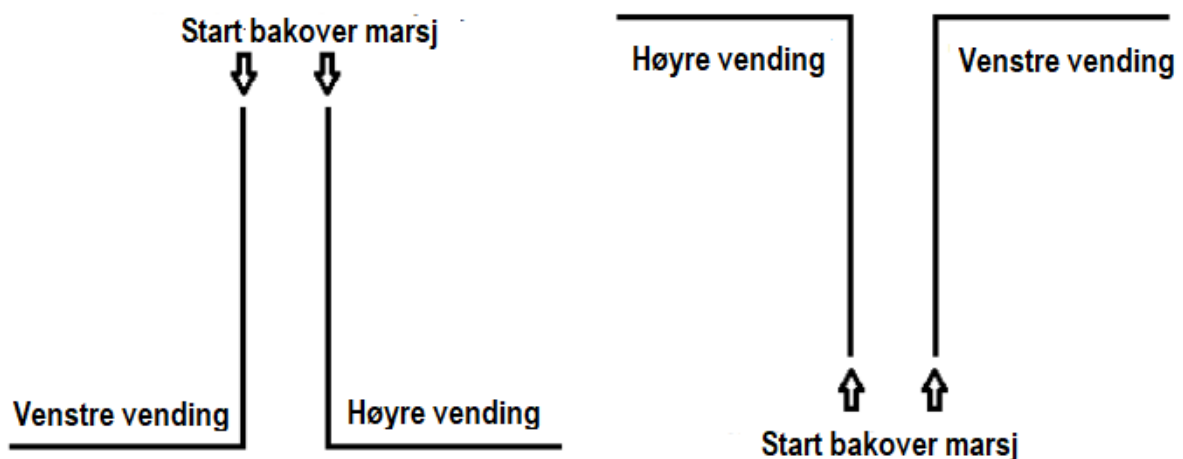
Utførelse:

Merk: Se de generelle retningslinjene for utførelse og bedømming av fri ved fot.

Målet med øvelsen er at hunden konsekvent og aktivt følger fører på førers venstre side med god kontakt, og holder sin posisjon og avstand fra føreren gjennom hele programmet, også i vendinger, holter og i forskjellige gangarter.

Fri ved fot testes i forskjellige gangarter, vanlig marsj, sakte marsj og spring marsj, i forbindelse med vendinger og holdt. Det bør være en klar forskjell i tempo mellom vanlig marsj og sakte marsj, samt mellom vanlig marsj og spring marsj. Hunden må også testes når føreren beveger seg noen få skritt i forskjellige retninger fra utgangsstilling, og når føreren gjør vendinger fra utgangsstilling. Hunden må også testes i baklengs gange ca. 5-10 meter (15 til 30 skritt). Baklengs gange starter fra utgangsstilling og slutter i utgangsstilling. Baklengs gange skal inkludere en vending til venstre eller høyre. Konkurransелеderen kommanderer når man skal starte, når man skal vende og når man skal stoppe. Det bør sikres at banen bakover er jevn og trygg. Konkurransелеderen bør ha noen «markeringer» slik at avstanden for baklengs gange kan estimeres korrekt.

Tidsforslag: Øvelsene 3.3 og 3.4 bør ikke være mer enn omtrent 4 ½ min til sammen. Ta hensyn til at noen raser/førere bruker litt mer eller mindre tid når de går samme program.

Retningslinjer for bedømming:

Se de generelle retningslinjene for utførelse og bedømming av fri ved fot. Disse skal følges, men også klassen bør tas i betraktning ved bedømming av fri ved fot.

En hund som forlater føreren eller følger fører på en avstand på mer enn en halv meter i løpet av store deler av øvelsen, mislykkes i øvelsen (= 0). Hvis fører og hunden beveger seg langsomt (i vanlig marsj eller spring marsj), bør 2–4 karakterer reduseres. Hund som henger etter, er en stor feil og bør redusere 2–5 karakterer.

Mangel på kontakt og ekstra kommandoer er feil. Ved gjennomgående skjev fot posisjon (plogging) under fri ved fot bør det trekkes 1–3 karakterer. Senker fører farten og stopper før, under eller etter vendinger og før stopp vil karakteren reduseres.

Bevegelsen til hunden (og føreren) i fri ved fot skal være naturlig. Unaturlige bevegelser til hunden og overdrivelser er store feil. Dette gjelder også for føreren. Disse kan til og med føre

til at øvelsen mislykkes. Karakteren bør reduseres hvis hunden forstyrrer eller hindrer føreren, eller hvis hunden ofte går og berører føreren eller lener seg på føreren.

Noe forsiktighet fra førerens side er tillatt ved baklengs gange. Ikke mer enn 1–2 karakterer bør trekkes hvis baklengs gange er dårlig.

Øvelse FCI 3.4 Momenter under marsj, med innkalling Koeffisient 3

Kommandoer: “Fot” (2 ganger) – “Stå”/“Sitt”/“Dekk” (2 ganger) – “Kom” – (“Fot”)

Utførelse:

Momentene er stå, sitt og dekk. Dommeren vil bestemme før konkurransen hvilke to momenter av de tre (stå, sitt, dekk) som skal utføres, rekkefølgen på momentene, hvilket moment som inkluderer innkallingen og hva hele programmet vil være. Oppsettet og momentene for øvelsen er de samme for alle deltakere. Det vil bli informert om momentene og detaljene for øvelsen før konkurransen starter, for eksempel ved å vise en tegning/skjema som inkluderer momentene, innkallingen og gangveiene for øvelse 3.4 på en oppslagstavle.

Øvelsen starter fra utgangsstilling, og når konkurransелеderen annonserer tydelig: “Øvelse 3.4 starter” eller “momenter under marsj starter”. Øvelse 3.4 kan innlemmes når som helst under øvelse 3.3 (Fri ved fot), men begge momenter av øvelse 3.4 må utføres etter hverandre med en kort «fri ved fot» mellom. Øvelsen utføres i henhold til figurer i vedlegg 3. Ett av momentene må inkludere en innkalling.

Alle deler av øvelsen utføres på kommando fra konkurransелеderen. Detaljene for øvelsen, inkludert vendingene til føreren, gangart til føreren før og etter å ha forlatt hunden, etc., må være tydelig forklart.

Gangarten til føreren, før og etter å ha forlatt hunden, er vanligvis vanlig marsj. Spring marsj kan også brukes, men anbefaler ikke i nasjonale konkurranser. Spring marsj kan brukes i f.eks. mesterskapskonkurranser, internasjonale konkurranser, uttaksstevner eller lignende.

Når føreren står med hunden i utgangsstilling og konkurransелеderen har annonsert «øvelse 3.4 starter», starter fører på kommando fra konkurransелеderen. Etter å ha gått en kort avstand i vanlig marsj (eller springmarsj), kommanderer konkurransелеderen fører til å kommandere første moment (stå/sitt/dekk), og føreren forlater hunden og fortsetter i vanlig marsj (eller springmarsj). En andre kommando på momentet gjør at momentet er mislykket. Etter å ha forlatt hunden i den første posisjonen, blir fører dirigert til å ta en venstresving, høyresving, helt om vending eller/og holdt, eller å kalle inn hunden, eller en kombinasjon av disse.

Etter at det første momentet er utført, fortsetter føreren og hunden å gå (avhengig av hvordan det første momentet er utført). Etter en kort fri ved fot, tas neste moment på kommando fra konkurransелеderen som beskrevet nedenfor.

Øvelsen (3.4) avsluttes etter at det andre momentet er gjennomført, og konkurranseseileren har annonsert «gjør holdt», og hunden er i utgangsstilling. Konkurranseseileren annonserer: “øvelse 3.4 er ferdig” eller “slutt på momenter under marsj”. Fri ved fot fortsetter i øvelse 3.3, eller hvis hele «fri ved fot» er utført, er begge øvelsene avsluttet, og dette er annonsert.

Ruten bør ikke være unødvendig lang når føreren går uten hunden og gjør svinger og vendinger.

Alternativer etter at føreren har forlatt hunden i posisjon:

1. Returnere til hunden / ta med hunden.
 2. Kalle inn hunden, eller omvendt.
-

1. Returnere til hunden

1.1 Fremad marsj frem og tilbake:

Fører forlater hunden i en rett linje på ca. 4-5 meter, gjør helomvending og/eller stopper på konkurranseseilers kommando, går tilbake og passerer hundens venstre side på ca. 0,5 meters avstand. På ordre fra konkurranseseiler gjøres helt om marsj ca. 2-3 meter bak hunden, for så å returnere til hunden og når de når hunden:

- Gjøre holdt og kommanderer hunden til utgangsstilling og fortsetter i henhold til instruksjonene fra konkurranseseileren
- Eller fortsetter uten å stoppe og tar med hunden.

1.2 Fremad marsj og venstre/høyre vendinger og helomvending

Føreren forlater hunden i en rett linje på ca. 2-3 meter, og på konkurranseseilerens kommando tar vending til venstre og/eller høyre og/eller helomvending for så å returnere til hunden som beskrevet ovenfor.

2. Kalle inn hunden

2.1 Fremad marsj med innkalling:

Føreren forlater hunden og går i en rett linje en avstand på omtrent 4–5 meter, gjør holdt og helt om, eller helt om og holdt. Føreren kaller deretter inn (kun verbalt) hunden på konkurranseseilerens kommando. Dersom det benyttes håndtegn i tillegg trekkes det 2 poeng. Etter at hunden er i utgangsstilling, annonserer konkurranseseileren hvordan man skal fortsette, avhengig av hvor en er i øvelsen.

2.2 Fremad marsj og venstre/høyre vending og helomvending og innkalling:

Føreren forlater hunden og på konkurranseseilerens kommando, tar vendinger til venstre/høyre og eventuelt helt om. Føreren kan gå i hvilken som helst retning, også bak hunden når innkallingskommando blir gitt. Føreren fortsetter å gå når han/hun kaller inn hunden og fortsetter å gå noen meter til med hunden. Konkurranseseileren annonserer hvordan man skal fortsette, avhengig av hvor en er i øvelsen.

Innkallingen kan gjøres på flere måter slik at føreren for eksempel:

- Gjør holdt, helt om holdt og gjør en normal innkalling eller helt om holdt og gjør en normal innkalling eller
- Er i bevegelse og går mot hunden eller bort fra hunden og gjør innkallingen som i fremadsending i ruta eller
- Helt om marsj tilbake mot hunden, passerer hunden og kaller den inn.

Hvis føreren har gjort holdt, kan hunden komme til utgangsstilling som beskrevet i innkallingsøvelsene, dvs. direkte eller sitte foran og deretter flytte til utgangsstilling. Hvis hunden nærmer seg føreren bakfra, er det ingen foretrukket måte, men det bør være uanstrengt og se fint ut. Det samme gjelder hvis føreren er i bevegelse og hunden nærmer seg forfra. Det bør være sømløst.

Oppsummering – noen retningslinjer for konkurranseledere:

Konkurranselederens kommandoer bør være klare og informative slik at dommeren og føreren er klar over hvor i øvelsen en er.

Konkurranselederen annonserer tydelig, «øvelse 3.4 starter». Konkurranselederen kommanderer føreren når han/hun skal starte, når han/hun skal kommandere hunden til å stå/sitte/dekke, retningen han/hun skal gå, når han/hun skal ta vending til venstre eller høyre, når han/hun skal gjøre helt om, når han/hun skal kalle hunden til utgangsstilling og når han/hun skal gjøre holdt.

Det anbefales at konkurranselederen tydelig informerer føreren om:

- Han/hun skal ta med hunden når han/hun passerer den bakfra eller
- Han/hun skal passere hunden og fortsette å gå uten hunden eller
- Han/hun skal stoppe ved siden av hunden.

Forslag til konkurranselederens kommandoer avhengig av hvor en er i øvelsen:

- “Øvelse 3.3 er ferdig, øvelse 3.4 starter, første moment stå med innkalling, andre moment dekk.”
- “Øvelse 3.4 er ferdig. Øvelse 3.3 starter/fortsetter.”
- “Øvelse 3.4 er ferdig. Øvelse 3.3 fortsetter.”
- “Slutt på begge øvelsene, takk.”

Retningslinjer for bedømming:

Merk: I øvelsen momenter under marsj vurderes feil i momentene strengere enn feil i andre øvelser. Den korte distansen av fri ved fot skal også tillegges oppmerksomhet i bedømmelse av øvelse 3.4. For å få bestått karakter for øvelse 3.4, må minst ett av de to momentene utføres korrekt, samt innkallingen.

- Hvis hunden mister ett av momentene, kan det ikke gis mer enn 7.
- Hvis hunden mister innkallingen, men utfører begge momentene korrekt, kan det ikke gis mer enn 7.
- Hvis hunden mister begge momentene, mislykkes øvelsen.
- Hvis hunden mister ett moment samt innkallingen, mislykkes øvelsen.

Hunden mister ett moment hvis:

- Hunden inntar feil moment.
- Hunden beveger seg mer enn en kroppslengde etter kommando er gitt.
- Hunden endrer ett korrekt moment.
- Føreren gir en ekstra kommando på momentet.
- Hunden, etter å først å ha stoppet, begynner å bevege seg igjen og beveger seg mer enn en kroppslengde.
- Hunden tydelig starter før innkallings kommando (moment og innkalling mislykkes, dvs. øvelsen mislykkes).
- Føreren bruker overdrevent hånd- eller kroppssignal i forbindelse med kommandering av momentet.

Hvis hunden stopper, men inntar feil moment, kan innkallingen gjøres, men det kan ikke gis mer enn 7, forutsatt at innkallingen og det andre momentet har vært perfekt.

Hvis hunden fullstendig mislykkes i å stoppe i ett moment eller ingen innkalling kan gjøres fra dette momentet, mislykkes øvelsen. Øvelsen mislykkes også hvis hunden forlater sin posisjon og løper til føreren før innkallingen.

Hvis hunden tar riktig moment, men ikke reagerer på innkallingen (to innkallinger), kan det ikke gis mer enn 7. En andre innkalling eller et håndsignal på innkallingen reduserer karakteren med 2 poeng.

Ved bedømming bør det legges vekt på startene, fri ved fot før momentene, utførelse av momentene, kontakt med føreren etter momentene. Fri ved fot før momentet bør være i samme tempo som de andre delene av fri ved fot (Øv. 3.3.), dvs. ingen nedbremsing eller akselerasjon før eller etter momentene. Bevegelser, stående/sittende/treg ligg, ikke ta rette momenter, dårlig fri ved fot, endring av tempo, avrundede hjørner (også av føreren) og ikke holde riktig kurs og snu seg for å se på hunden er feil. Reduksjonen for slike feil bør være 1–5 poeng.

Ingen ekstra kommandoer er tillatt på momentene. Dette vil føre til at momentet mislykkes. Håndsignaler, kroppsspråk på stå/sitt/dekk-kommandoene og å se tilbake på hunden er alvorlige feil og vil sterkt redusere karakteren med 1–5 poeng, avhengig av deres styrke og varighet, og det kan til og med føre til at momentet mislykkes.

Oppsummering:

- Feil moment (1) og godt andre moment + god innkalling (2) => maks 7
- Beveger seg mer enn en kroppslengde (1) og godt andre moment + god innkalling => maks 6
- Utfører moment (1) etter tre kroppslengder og godt andre moment og god innkalling => maks 5
- Hunden utfører ikke moment (1) (hunden fortsetter å gå, ingen stopp i det hele tatt innen tre kroppslengder) eller ingen innkalling mulig (dette betyr innkalling fra en annen/kortere avstand) => øvelsen mislykkes (= 0), selv om det andre momentet er OK.
- Begge momenter OK, innkalling mislykkes => maks 7

Merk: Se vedlegg 3 for veiledning for konkurranselidere og skjemaer for sammensetningen av øvelse 3.4.

Øvelse FCI 3.5

Innkalling med stå/sitt/dekk

Koeffisient 3

Kommandoer: "Dekk" – ("Bli") – "Kom" (3 ganger) – "Stå"/"Sitt"/"Dekk" (2 ganger) – ("Fot")

Verbale kommandoer må brukes i alle deler av øvelsen. Samtidige håndsignaler kan brukes for momentene. En hånd eller begge hender kan brukes.

Beskrivelse:

Innkallingsavstanden er omtrent 30 til 35 meter. Alternativene for momentene er "stå", "sitt", "dekk". To av disse tre alternativene velges av dommeren. De valgte momentene og rekkefølgen for konkurransen varsles f.eks. på en oppslagstavle før konkurransen, eller før klassen starter. Startpunktet, en tredjedel og to tredjedeler av avstanden er indikert med en kjele, halvkule, etc. $\frac{1}{3}$ - og $\frac{2}{3}$ -punktene bør indikeres ved å plassere en kjele eller et annet merke godt synlig for fører, men til siden for hundens bane. Disse merkene indikerer stedene for kommandoene (stå/sitt/dekk), dvs. kommandoene gis når hunden er på nivå med markørene.

Utførelse:

Føreren kommanderer hunden til å legge seg ved startpunktet og går ca. 30-35 m i angitt retning og gjør helt om og holdt. På kommando fra konkurranselederen kaller fører inn hunden. På ca. $\frac{1}{3}$ -del av avstanden, dvs. når hunden er på nivå med første markør, kommanderer føreren hunden til å utføre første moment (stå eller sitt eller dekk). På fornyet kommando fra konkurranseleder (etter omtrent 3 sekunder), kaller føreren inn hunden igjen. Etter ca. $\frac{2}{3}$ -del av avstanden, når hunden er på nivå med den andre markør, kommanderes hunden til å utføre andre moment (stå eller sitt eller dekk). På ny ordre fra konkurranseleder, kaller føreren hunden til utgangsstilling.

Føreren kommanderer hunden på eget initiativ når hunden er på nivå med markørene, alle andre kommandoer gis på instruksjon fra konkurranselederen.

Alle kommandoer må være verbale. Håndsignaler kan kombineres med verbal kommando på stoppene. Håndsignalene må være samtidige med kommandoordene og kan ikke vare lenger enn kommandoordene.

Hundens navn kan brukes i forbindelse med innkallingskommandoene, men det skal være en sammenhengende kommando. Innkallingskommandoen skal ikke fremstå som to kommandoer.

Retningslinjer for bedømming:

Det er viktig at hunden reagerer villig på alle innkallingskommandoer og adlyder stopp-kommandoene nøyaktig. Hunden skal bevege seg med godt tempo og opprettholde farten, i det minste hurtig trav. Trege bevegelser og avventning i forhold til momentene er feil. En veldig langsom eller avventning i forhold til momentene kan til og med være en årsak til å mislykkes i øvelsen. Hundens rase bør tas i betraktning ved bedømming av hastighet og momenter. Hunden bør starte umiddelbart på innkalling og starte momentene umiddelbart etter kommandoene er gitt.

Hvis en annen innkalling er nødvendig (enten ved start eller etter momentene), trekkes 2 karakterer. En tredje innkalling ved start eller etter momentene, samt totalt fem (5) innkallinger, resulterer i at øvelsen mislykkes (= 0).

Hvis hunden beveger seg mer enn en kroppslengde før den første innkallingen, mislykkes øvelsen (= 0). Hvis hunden står, setter seg opp eller beveger seg mindre enn en kroppslengde før den blir innkalt, kan det ikke gis mer enn 8.

Ved vurdering av momentene kan det være en liten toleranse på stoppavstanden for raske hunder/tungt bygde hunder, men ikke for langsomme hunder. Hunden bør begynne momentet med en gang på kommando.

Uansett hvor rask en hund er, for at momentet skal betraktes som perfekt/nøyaktig nok, kan ikke hunden bevege seg mer enn 1 gang sin egen kroppslengde etter at kommandoen er gitt. En langsommere hund bør kunne stoppe raskere. Om hunden beveger seg ytterligere skal det vises ved å trekke poeng. Dersom en hund sklir, blir dette sett på som en feil, og vil føre til poengtrekk.

For å godkjenne et moment skal hunden ikke bevege seg mer enn ca. 3 ganger sin kroppslengde. Hvis hunden misser et moment (dvs. ikke stopper innenfor grensen på omtrent tre kroppslengder), kan det ikke gis mer enn 7. Hvis det ikke er noe forsøk på å stoppe på et av momentene, kan det ikke gis mer enn 5. Hvis hunden mislykkes i å stoppe på begge momentene, mislykkes øvelsen (= 0). Hvis hunden stopper en gang i feil posisjon, eller hvis hunden endrer en korrekt posisjon, trekkes 2 karakterer, forutsatt at momentet ellers var utmerket. Hvis ingen av momentene er korrekte, mislykkes øvelsen.

Øvelse FCI 3.6 Fremadsending med dirigering, dekk og på plass Koeffisient 4

Kommandoer: "Fremover" – "Stå" – "Høyre/Venstre" – ("Stå") – "Dekk" – "Kom"

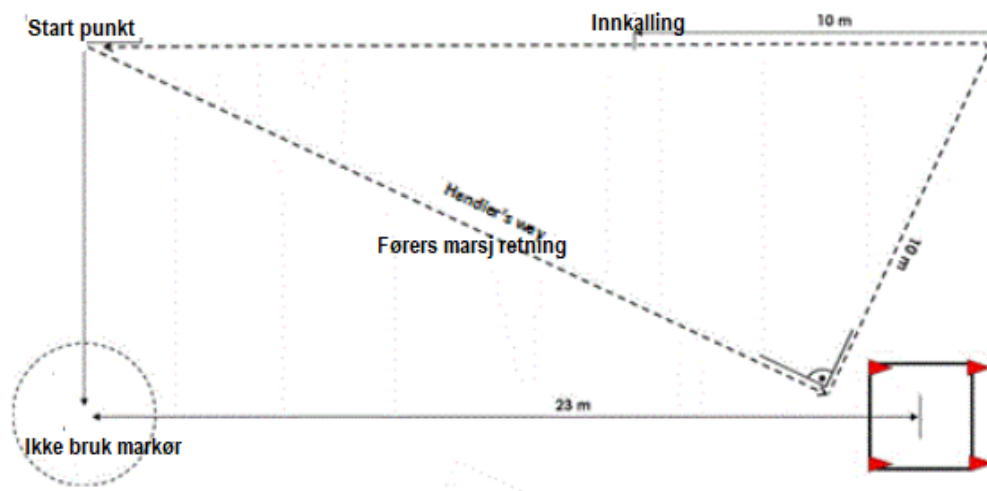
Samtidige håndsignaler, når hunden er på avstand, er tillatt i tillegg til verbale kommandoer. For omdirigering inn i sirkelen og/eller firkanten, kan bare én hånd brukes. En hånd eller begge hender kan brukes ved "stå" og "dekk" kommandoene.

Beskrivelse:

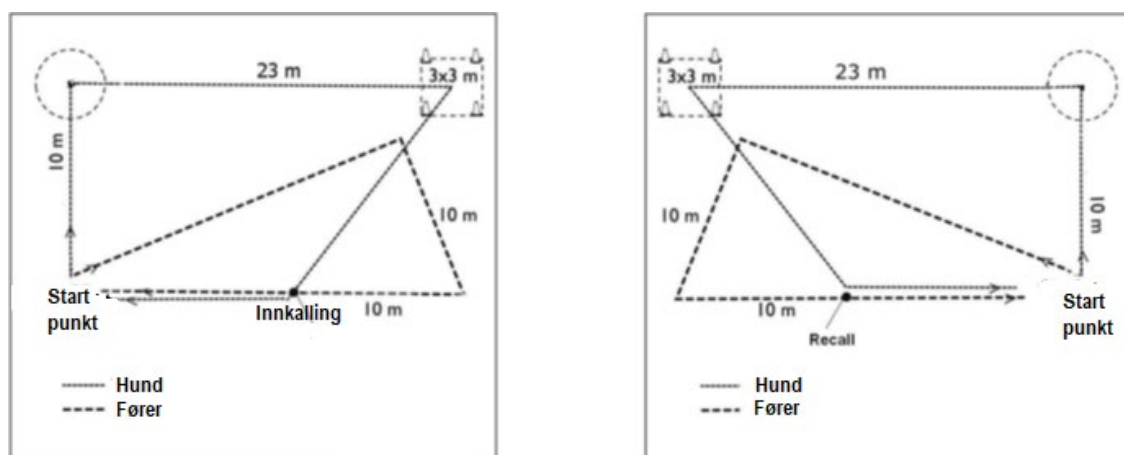
En sirkel, 2 meter i radius (4 meter i diameter) er plassert 10 meter fra startpunktet, dvs. sirkelens sentrum er omtrent 10 m fra startpunktet. Senteret av sirkelen kan ikke markeres på noen måte. Omkretsen av sirkelen (~ 12,6 m) bør gjøres synlig ved å markere den på minst 8 punkter (med korte synlige biter av tape, kritt, etc.) eller markere hele sirkelen. Målet med markeringene er bare å hjelpe føreren og dommeren med å vurdere om hunden er innenfor eller utenfor sirkelen. Markeringen av sirkelen bør ikke være iøynefallende for hunden. Spesielt hvis hele sirkelen er merket, bør kontrasten mellom markeringene og bakgrunnen være svært liten. Synlig tau, plastslanger, etc., som er iøynefallende og kan sees tydelig av hunden, er ikke tillatt.

En firkant på 3x3 meter er plassert omtrent 25 m fra startpunktet og omtrent 23 m fra sentrum av sirkelen. Disse målene er til midtpunktet av firkanten. Kjegler (ca. 10–15 cm høye) markerer firkanten i hvert hjørne. Synlige linjer (f.eks. tape, krittlinjer, bånd) bør koble kjeglene på deres ytre side (se vedlegg 5). Vinkelen mellom forbindelseslinjene fra startpunktet og sentrum av sirkelen, og mellom sentrum av sirkelen og midten av firkanten, bør være 90°. Se figurer for øvelse 3.6 under.

Firkantens grenser, samt omkretsen av sirkelen, bør være plassert minst omtrent 3 m fra ringens grenser. Det bør sikres at ingen «dobbelthandling» er mulig, spesielt i internasjonale konkurranser, som mesterskapskonkurranser.

Figur 1: Øvelse 3.6: Se vedlegg 5 for detaljer for oppsett av firkanten.

Figur 2: Øvelse 3.6: Oppsett og førers marsj

Utførelse:

Før øvelsen starter, skal føreren informere dommeren om han/hun vil kommandere hunden først til å stå, og deretter til å legge seg i ruta, eller å legge seg direkte.

Føreren sender hunden inn i sirkelen og kommanderer den til å stå inne i sirkelen. Fra sirkelen sendes hunden til ruta og kommanderes til å legge seg inne i ruta eller kommanderes til å stå og deretter kommanderes til å legge seg. Føreren går mot hunden og etter to vendinger, kaller føreren inn hunden fra ruten, går mot startpunktet og stopper.

Hunden skal følge kommandoene, f.eks. skal stå-kommando i sirkelen og stå-kommando i ruta utføres umiddelbart, og hvis dekk-kommandoen i ruta gis direkte, bør neddekken være umiddelbar. Omvendt bør hunden ikke stoppe eller legge seg uten spesifikke kommandoer. Karakteren reduseres hvis hunden handler på egen hånd.

Når føreren har kommandert hunden til sirkelen og kommandert den til å stå, avhengig av hundens plassering, kan føreren velge å sende hunden til ruta eller korrigere hundens plassering ved å omdirigere hvis hunden ikke er helt inne i sirkelen.

Hvis hunden står på grensen, kan føreren sende hunden til ruta, men karakteren vil bli redusert. Føreren kan også velge å omdirigere hunden inn i sirkelen, hvis den står på grensen. Dette er førerens valg.

Hvis hunden er helt utenfor sirkelen, må den omdirigeres inn i sirkelen (minst en fot inne), ellers mislykkes øvelsen (= 0).

Etter at hunden har stått i omtrent 3-4 sekunder (inne i sirkelen eller på grensen), dirigerer føreren, på instruksjon fra konkurranseseileren, hunden til ruta.

Hvis føreren har til hensikt å omdirigere hunden inn i sirkelen, må han/hun starte omdirigeringen før konkurranseseilerens instruksjon om å kommandere hunden til ruta, dvs. før omtrent 3-4 sekunder har gått.

Hunden bør bevege seg i en rett linje til sirkelen og til ruta og bør gå inn i ruta forfra.

Når hunden når ruta, kommanderer føreren hunden enten til å stå og deretter til å legge seg eller direkte til å legge seg. Hvis hunden kommanderes til å stå, bør stå-momentet være klart og tydelig og vare i omtrent 3 sekunder før dekk-kommandoen gis. Føreren gir stå- og/eller dekk-kommandoene på eget initiativ.

Hvis hunden stopper på vei til ruta, i nærheten av ruta eller på grensen, på kommando eller på egen hånd, må hunden omdirigeres inn i ruta. En ny stå-kommando må gis i ruta før dekk-kommandoen, eller den direkte dekk-kommandoen må gis.

På kommando fra konkurranseseiler, går føreren mot hunden. Når føreren har nådd en avstand på omtrent 2 m fra hunden, blir føreren bedt om å vende (90°), og etter ca. 10 meter å vende igjen og gå mot startpunktet. Etter ytterligere 10 m blir føreren bedt om å kalle inn hunden mens han/hun fortsetter å gå mot startpunktet. Etter å ha nådd startpunktet, blir føreren bedt

om å gjøre holdt.

For å unngå trekk i karakter for ekstra kommandoer, bør føreren ikke bruke mer enn seks kommandoer under denne øvelsen, en av de seks kommandoene er en stå-kommando i ruta. Alternativt kan føreren kommandere hunden direkte til å legge seg og dermed bruke bare fem kommandoer.

Håndsignaler kan kombineres med verbale kommandoer når hunden er på avstand. Innkallingen fra ruta kan kombineres med en kort vending av førerens hode.

Alle andre kommandoer bortsett fra stå, dekk og omdirigeringskommandoer gjøres på ordre fra konkurranselideren.

Retningslinjer for bedømming:

Hundens vilje til å følge kommando og dirigering, hundens tempo og at den velger kortest mulig vei (rett linje) til ruta og sirkelen skal vektlegges.

Å vise hunden retninger (f.eks. sirkelen eller ruta), eller å berøre hunden ved startpunktet (selv før øvelsen starter), vil føre til at øvelsen mislykkes. En "håndberøring" (touch) er tillatt før start, men dette betyr at hunden berører føreren og ikke omvendt. Det kan ikke gis noe inntrykk av å vise steder eller retninger (se generelle retningslinjer).

Forflytter føreren seg bort fra startpunktet under kommandering, mislykkes øvelsen (= 0). Hvis det er overdrevent kroppsspråk fra føreren, bør det ikke gis mer enn 8.

Håndsignaler er bare tillatt hvis hunden dirigeres/omdirigeres. Et håndsignal gitt når hunden er ved siden av føreren, reduseres karakteren med 2 poeng.

Hvis hunden beveger seg sakte eller veldig sakte, bør det bare gis omtrent 6–7.

Hvis hunden handler på egen hånd, reduseres karakteren. Hvis hunden stopper på vei til ruta, eller hvis hunden stopper eller legger seg uten kommando i ruta, bør karakteren reduseres med 3 poeng.

Karakteren reduseres hvis føreren bruker mer enn seks kommandoer (inkludert stå-kommandoen)/ mer enn fem kommandoer (direkte dekk). Reduksjonen av karakteren for ekstra dirigerings-/omdirigeringskommandoer avhenger av deres styrke/intensitet og hundens vilje til å adlyde kommandoene, og dermed kan reduksjonen være 1–2 poeng per kommando.

Sirkelen:

Avhengig av hundens plassering etter stopp-kommandoen (utenfor/på grensen/innenfor), kan føreren enten omdirigere hunden inn i sirkelen eller sende den til firkanten.

Hvis hunden er helt utenfor sirkelen, er det obligatorisk å omdirigere hunden inn i sirkelen (minst en fot inne). Hvis hunden står på grensen, er omdirigering valgfritt:

- Hvis hunden er helt inne i sirkelen, reduseres ikke karakteren på grunn av

plasseringen.

- Hvis hunden står på grensen av sirkelen, reduseres karakteren med $\frac{1}{2}$ –3, avhengig av hundens plassering.
- Tre ben inne, maks 9.
- Tre ben ute (bare ett ben inne), maks 7. Føreren kan omdirigere hunden, og hvis hunden adlyder og er helt inne i sirkelen, reduseres bare 2 karakterer: en for omdirigeringen og en for stopp-kommandoen.
- Hvis hunden er helt utenfor, må føreren omdirigere hunden inn i sirkelen. Hvis omdirigeringen er vellykket med én dirigeringskommando og en stå-kommando, reduseres karakteren med 2.
Hvis en annen omdirigeringskommando og stopp-kommando må gis, reduseres karakteren med ytterligere 2 karakterer.
- En hund som tar en sittende eller liggende posisjon inne i sirkelen (på kommando), bør ikke tildeles mer enn 8. Hvis den har handlet på egen hånd, bør det ikke gis mer enn 7.
- Hvis hunden sitter eller legger seg utenfor sirkelen, mislykkes øvelsen.
- Hvis hunden sitter eller legger seg på grensen, må den omdirigeres til å stå inne i sirkelen, og det kan ikke gis mer enn 6.

Firkanten:

Hvis hunden går inn i firkanten fra siden eller bakfra, reduseres karakteren med $\frac{1}{2}$ –1.

Hvis hunden sitter eller legger seg utenfor firkanten, kan den ikke omdirigeres, og øvelsen mislykkes (= 0). For å få bestått karakter må hunden være helt inne i firkanten. Halen trenger imidlertid ikke være innenfor grensen.

Hvis hunden stoppes på kommando og stopper i nærheten av ruta eller på grensen, og hunden må omdirigeres inn i firkanten, må en ny stå-kommando gis i ruta før dekk-kommandoen, forutsatt at øvelsen var ment å inkludere en stå-kommando før dekk-kommandoen. Reduksjonen er 2 karakterer hvis hunden responderer raskt og momentene er nøyaktige.

Hvis en hund som kommanderes direkte til dekk må stoppes (f.eks. utenfor ruta) for omdirigering inn i firkanten, er reduksjonen også 2 karakterer for den ekstra stå- og omdirigeringskommandoen som er gitt.

Hvis hunden tar feil posisjon (på kommando) i firkanten, reduseres karakteren med 2 poeng. Hvis stå momentet ikke er tydelig og nøyaktig eller hvis det er for kort, reduseres karakteren med 1–2.

Hvis hunden tar feil posisjon på egen hånd, reduseres karakteren med 3 poeng.

Øvelsen mislykkes (= 0), hvis hunden reiser seg til sitt eller stå før førerens andre vending. Hvis hunden reiser seg (til sitt eller stå) etter førerens andre vending før innkallings kommando, kan det ikke gis mer enn 7. Hvis hunden beveger seg/kryper i ruten uten å reise seg, reduseres karakteren med 2–3 poeng. Hvis den beveger seg og krysser grensen før konkurranselederens kommando om å innkalle, mislykkes øvelsen (= 0). Hvis hunden imidlertid forutser innkallingskommandoen og starter litt før førerens kommando, f.eks. på konkurranselederens

kommando, reduseres karakteren med 2–3 poeng.

En annen innkalling, stå-kommando (både i sirkelen og i firkanten), eller dekk-kommando, reduserer karakteren med 2 poeng per kommando. Øvelsen mislykkes (= 0), hvis en av disse kommandoene er gitt en tredje gang eller hunden ikke har lagt seg i firkanten.

Øvelse FCI 3.7

Apport med dirigering

Koeffisient 3

Kommandoer: "Frem" – "Stå" – "Høyre/Venstre/Midten/Apport" – "Slipp"

Samtidige håndsignaler (én hånd) er tillatt i tillegg verbale kommandoer på retningskommandoene. For den midterste apporten kan begge hender brukes ved å sette dem sammen foran og peke mot den. Et lite nikk med hodet er også tillatt.

Beskrivelse:

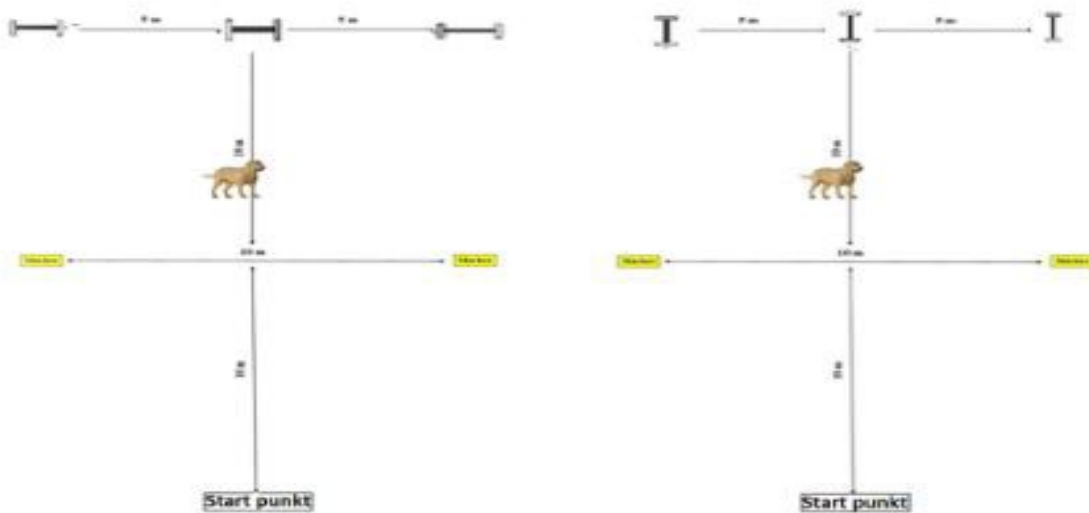
Tre tre-apporter plasseres på rad, omtrent 5 meter fra hverandre slik at de er lett synlige. Hvilken apport som skal hentes, bestemmes ved loddtrekning. Apporten som skal hentes kan være den venstre, midterste eller høyre.

Startpunktet er omtrent 20 meter fra den midterste apporten. Posisjonen til den midterste apporten skal være tydelig merket enten på bakken ved startpunktet eller på en vegg/gjerde langt unna i linjen mellom startpunktet og den midterste apporten, slik at førerne kan posisjonere seg riktig for øvelsen.

En tenkt linje dannes, parallelt med linjen av apporter omtrent 10 meter fra startpunktet, og 10 meter fra raden av apporter. Den tenkte linjen er markert med 2 små markeringer som er minst 10 meter fra hverandre (med korte synlige biter av tape (10–20 cm), kritt, små kjegler eller halvkuler, biter av rør eller rørstykker (10–20 cm), etc.). Markeringene skal være synlige for dommeren og fører, men ikke slik at de forstyrrer hunden / er påfallende for hunden.

Konkurransелеderen plasserer de tre apportene alltid i samme rekkefølge (fra venstre til høyre eller høyre til venstre) og i samme posisjon (horisontalt eller vertikalt) for alle deltakerne i

klassen. Apportene skal plasseres minst 3 meter fra ringens grenser. Se figur nedenfor.

Figur 3: Øvelse 3.7 – Apportene kan legges vertikalt eller horisontalt

Utførelse:

Fører og hund står ved startpunktet mot den midterste apporten på en avstand av 20 meter. Øvelsen starter når konkurranselederen annonser «øvelsen starter». Konkurransелеderen plasserer apportene som beskrevet, for alle deltakerne fra samme retning. Fører sender hunden (på konkurranseleders kommando) mot den midterste apporten, og etter at den har passert 10-meters linjen, kommanderer føreren den til å stå. Fører kan gi stå-kommandoen når som helst etter at hunden har passert 10-meters linjen. Hunden skal stoppe før den har passert linjen med apporter. Hvis hunden stopper før 10-meters linjen, må den omdirigeres for å passere linjen. Dette reduserer karakteren.

Når hunden har stoppet og stått i ca. 3 sekunder, blir føreren informert om hvilken apport (venstre, midterst eller høyre) som skal hentes ("venstre/midterst/høyre ... kommander"). Hunden skal hente og levere apporten korrekt. Førers retningskommando (venstre/midterst/høyre) og apportkommandoen skal følge hverandre uten pause imellom, slik at en sen apportkommando vil bli tolket som en ekstra kommando.

Retningslinjer for bedømmelse:

Det skal legges vekt på hundens vilje til å apportere, følge retningskommandoene, stå kommando, hundens tempo, løpe rimelig rett frem før stå kommando og ta korteste vei til riktig apport.

Å vise hunden retningen eller berøre hunden ved startpunktet vil føre til at øvelsen underkjennes (= 0) (se generelle retningslinjer for håndberøring).

Hunden må vise god og jevn fart, minst et raskt trav. Langsomt/uvillig arbeid vil senke karakteren (1–5). Hundens rase må tas i betraktning ved bedømmelse av farten.

Hvis hunden forutser kommandoene, bør 1–3 karakterer trekkes. Hvis den handler selvstendig, trekkes 3 karakterer.

For å oppnå bestått karakter for denne øvelsen, må hunden stå mellom den tenkte linjen og den midterste apporten (må ha passert 10-meters linjen) før den sendes for å apportere.

Hvis hunden stopper av seg selv, kan det ikke gis mer enn 7.

Hvis hunden blir kommandert til å stoppe og må omdirigeres, kan det ikke gis mer enn 8. Hvis hunden stoppes for tidlig og må omdirigeres for å passere 10-meters linjen, kan det ikke gis mer enn 8.

En hund som tar feil moment, endrer moment eller beveger seg etter stoppkommandoen (mer enn en kroppslengde), før den stopper, kan ikke få mer enn 8.

Hvis hunden trenger ca. tre kroppslengder for å stoppe, kan det ikke gis mer enn 7. Hvis hunden ikke stopper, mislykkes øvelsen (= 0).

Hunden må forbli i sin posisjon (stå) til fører kommanderer retningen for å hente. Hvis hunden starter for tidlig etter stoppet, bør karakteren senkes med 2–3. Dette kan til og med føre til stryk av øvelsen, hvis starten er veldig tidlig, for eksempel før konkurranseleders kommando.

Hvis hunden beveger seg mer enn ca. en kroppslengde etter at den har stoppet, før apportkommandoen, mislykkes øvelsen (= 0).

Hvis hunden tydelig går til feil apport og blir stoppet og omdirigert til riktig apport og hunden henter den riktige, kan det ikke gis mer enn 7. Hvis hunden omdirigeres fra feil retning uten stopp, bør 1–2 karakterer trekkes.

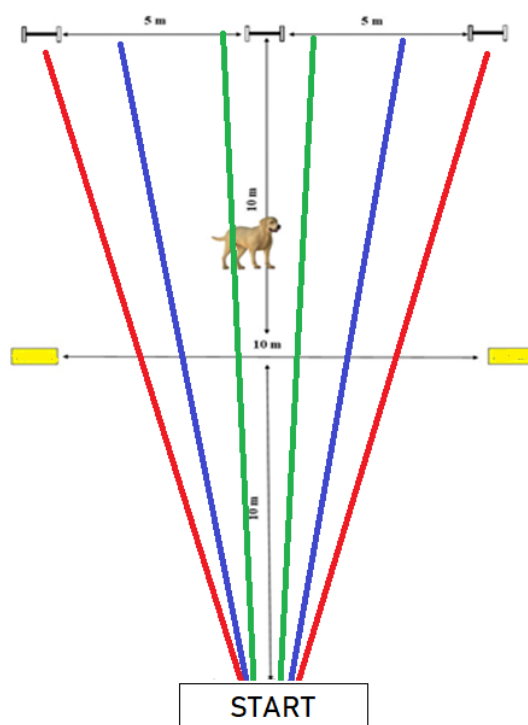
Trekk for ekstra retnings-/omdirigeringskommandoer avhenger av deres styrke og hundens vilje til å adlyde kommandoene. Det kan være 1–2 karakterer/kommando. Trekk for andre ekstra kommandoer bør være i samsvar med de generelle retningslinjene.

Hvis hundens retning ikke er rimelig rett, reduseres karakteren med ½–2 poeng.

Øvelsen mislykkes (= 0) hvis hunden passerer linjen med apporter før den blir dirigert til å hente, dvs. på grunn av en sen stoppkommando eller å ikke adlyde stoppkommandoen.

Øvelsen mislykkes (= 0) hvis hunden plukker opp feil apport eller hvis den ikke slipper apporten.

For å miste apporten og for tygging eller biting på apporten, se de generelle retningslinjene for bedømmelse av øvelser.

Figur 4: Øvelse 3.7 – Hundens retninger. Det grønne området representerer en god retning, det blå området resulterer i en reduksjon på ½–1 karakterer, og det røde området i en reduksjon på 1–1½ karakterer. Hvis det er usikkerhet, vandring eller sterkt fokus mot en veldig feil retning, kan reduksjonen være opptil 1½–2 karakterer.

Øvelse FCI 3.8 Fremadsending rundt en gruppe kjebler, stå/sitt/dekk, apportering, hopp over hinder Koeffisient 4

Kommandoer: “Rundt” – “Stå/Sitt/Dekk” – “Høyre/Venstre/Apport” – (“Hopp”) – “Slipp” – (“Fot”)

Et samtidig håndsignal (én hånd) kan brukes hvis hunden trenger å bli omdirigert og for dirigeringskommandoen (høyre/venstre) til apporten. Ingen håndsignal er tillatt for hopp-kommandoen. For stopp-kommandoen kan én hånd eller begge hender brukes.

Beskrivelse:

Før konkurransen starter, vil dommeren informere hvilken posisjon (stå/sitt/dekk) hunden skal ta på vei tilbake til føreren. Posisjonen er den samme for alle deltakere i konkurransen. To hinder (begge åpne med en stang) plasseres ca. 5 m fra hverandre. Høyden på hindrene bør justeres omtrent til hundens skulderhøyde, men ikke høyere enn 60 cm. En gruppe kjebler (3–6) eller en tønne plasseres på en avstand ca. 15 m fra den tenkte linjen som forbinder hindrene.

Oppsettet av øvelsen vises i figuren nedenfor, og oppsettet av kjeblene er beskrevet i vedlegg 4. I mesterskapskonkurranser, internasjonale konkurranser og uttakskonkurranser, brukes

alltid kjegler.

Hunden skal ikke se utplasseringen av kjeglene/tønner, og derfor må kjeglene/tønner plasseres før føreren står ved startpunktet.

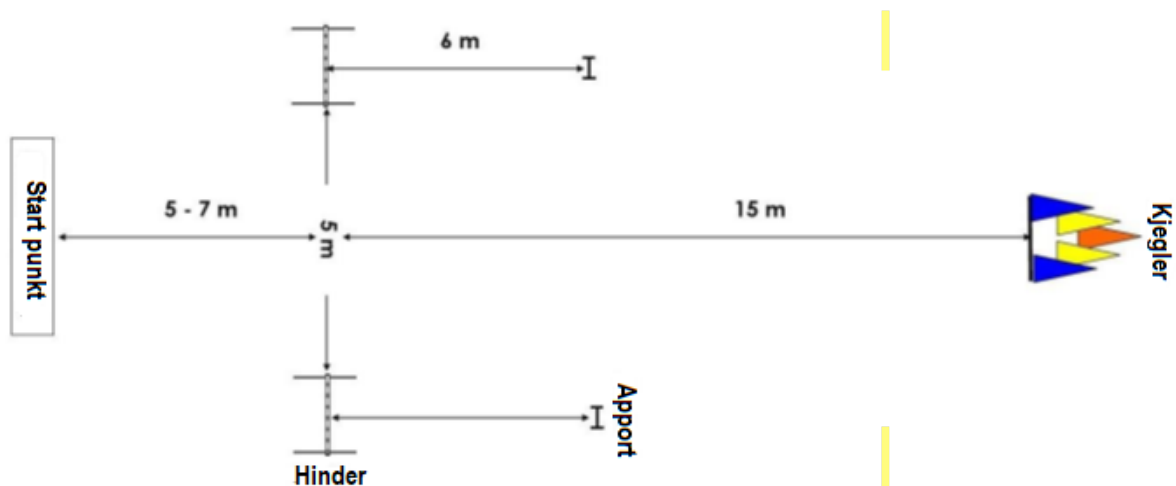
Før konkurransen/klassen eller øvelsen, bør føreren (eller konkurranseseileren eller dommeren) trekke retningen (høyre/venstre) hunden skal hente apporten og hoppe over det tilhørende hinderet. Trekningen kan også gjøres elektronisk før klassen starter. På dette stadiet blir ikke føreren fortalt hvilken retning som er trukket, men når hunden har løpt rundt kjeglene/tønner og har stoppet i posisjonen (stå/sitt/dekk), vil føreren bli informert om hvilken apport (høyre/venstre) hunden skal hente og hvilket tilhørende hopp den skal ta. Konkurranseseileren sier "høyre/venstre kommander".

Apportene skal alltid plasseres i samme rekkefølge (fra høyre til venstre eller fra venstre til høyre) i en konkurranse, uavhengig av hvilken apport som skal hentes.

Startpunktet kan velges av føreren fra mellom 5–7 meter foran den tenkte linjen som forbinder de to hindrene. Apportene plasseres 6 meter fra hindrene (se figur).

Det bør være tre forskjellige størrelser av tre-apperter tilgjengelig, egnet for forskjellige raser. Vekten på den største bør være maks 450 g. Størrelsen på apportene bør stå i forhold til størrelsen på hunden, men føreren er fri til å velge størrelsen.

Figur for anbefalt hinder er vist i vedlegg 1.

Figur 5: Øvelse 3.8 – Apportene kan kun plasseres horisontalt. Se også vedlegg 4 for mønstre av kjeglene og Figur 6 for en beskrivelse av retning.

Utførelse:

Føreren står med hunden i utgangsstilling ved startpunktet, vendt mot kjeglene/tønner. Konkurranseseileren annonserer starten av øvelsen og går for å plassere apportene omtrent 6 meter bak hindrene. På kommando sender føreren hunden rundt kjeglene/tønner. Hunden bør holde en tydelig avstand til kjeglene, og derfor er det ideelle ikke å gjøre en tett sving rundt kjeglene/tønner. Avhengig av rasen, er opptil omtrent en halv meter for mellomstore raser og

opptil en meter for store raser passende avstander.

Når hunden er på vei tilbake og har tydelig passert kjeglene/tønner med minst 2 m, men ikke passert den tenkte linjen som forbinder apportene, kommanderer føreren hunden til å stoppe i posisjonen som ble bestemt av dommeren. En stemmekommando må brukes, men kan ledsages av et samtidig håndsignal.

Etter momentet (ca. 3 sek.) informerer konkurransелеderen føreren om hvilken retning som ble trukket og instruerer fører til å kommandere hunden til å hente riktig apport, hoppe over riktig tilhørende hinder og returnere til utgangsstilling. Hunden skal starte på førerens kommando. Konkurransелеderens instruksjon er "høyre/venstre" og "kommander". Dermed bør føreren vente på at konkurransелеderen sier "kommander" før han sender/kommanderer hunden. Føreren har lov til å gi en hopp-kommando umiddelbart etter at hunden har plukket opp apporten, men ingen håndsignal er tillatt for hopp-kommandoen.

Retningslinjer for bedømming:

Det skal legges vekt på hundens vilje til å følge kommandoer og dirigeringer, hundens tempo og at den tar korteste vei, men holder en passende avstand fra kjeglene/tønner. Rimelig symmetri og fokus på midtlinjen eller føreren når den returnerer (før stoppet), er også ønskelig. Hunden kan løpe med eller mot klokken rundt kjeglene/tønner.

Å vise hunden retningen eller berøre hunden ved startpunktet vil føre til at øvelsen mislykkes (se generelle retningslinjer angående, håndberøring).

Hunden skal bevege seg i god fart og holde samme tempo, minimum raskt trav. Treghet vil føre til trekk i karakteren (1–5). Rasen må tas i betraktning ved bedømming av hastighet, moment samt ved bedømming av avstanden fra kjeglene/tønner.

Hvis hunden forutser kommandoene, bør det trekkes 1–3 karakterer. Hvis den handler på egen hånd, reduseres karakteren med 3 poeng. Hvis hunden stopper på egen hånd, kan det ikke gis mer enn 7.

Hvis hunden returnerer eller stopper før den har nådd kjeglene/tønner, må den re-dirigeres rundt kjeglene/tønner. Karakteren reduseres med 3 poeng, forutsatt at hunden løper rundt kjeglene/tønner på én omdirigeringskommando. Dermed kan 7 gis hvis øvelsen er perfekt på alle andre måter.

Øvelsen mislykkes (= 0) hvis hunden hopper over et hinder på vei til kjeglene eller hvis den ikke løper rundt kjeglene/tønner.

Etter å ha passert kjeglene, hvis hunden stopper på egen hånd (uten kommando, tydelig for tidlig), bør den kommanderes nærmere og stoppes igjen. Det kan da ikke gis mer enn 7.

Hvis føreren stopper hunden for tidlig, men slik at den tydelig har passert kjegele (minst en meter), reduseres karakteren med 2.

Ved vurdering av stoppet skal viljen til å adlyde kommandoen vektlegges. Det er opp til fører å

bestemme når stopp-kommandoen skal gis. Det bør imidlertid ikke være før hunden har passert kjeglene med minst omtrent 2 meter.

En hund som tar feil posisjon eller beveger seg etter stopp-kommandoen (mer enn en kroppslengde) før den stopper, kan ikke få mer enn 8.

Hunden må forbli i sin posisjon (stå/sitt/dekk) til føreren fortsetter kommanderingen. Hvis hunden starter for tidlig etter stoppet, bør karakteren reduseres med 2–3. Dette kan til og med føre til at øvelsen mislykkes, hvis starten er veldig tidlig, for eksempel før konkurranselederens kommando.

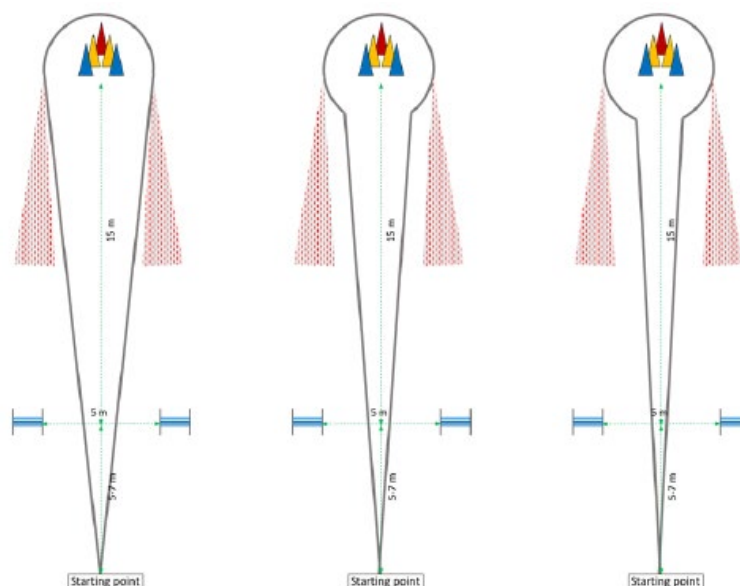
Hvis hunden beveger seg tydelig mer enn omtrent en kroppslengde fra sin posisjon (stå/sitt/dekk), etter at den har stoppet, før dirigeringskommandoen / apport-kommandoen, mislykkes øvelsen (= 0).

Hvis hunden trenger ca. tre kroppslengder for å stoppe, kan det ikke gis mer enn 7. Hvis hunden ikke stopper, mislykkes øvelsen (= 0).

Hvis hunden tydelig går til feil apport/hinder og stoppes og omdirigeres vellykket til riktig, bør 3 karakterer trekkes. Hvis hunden omdirigeres vellykket fra feil retning uten stopp, bør 1–2 karakterer trekkes.

Trekk for ekstra dirigerings-/omdirigeringskommandoer avhenger av deres styrke og hundens vilje til å adlyde kommandoene. Det kan være 1–2 karakterer/kommando. Reduksjonen for andre ekstra kommandoer bør være i samsvar med de generelle retningslinjene.

Hvis hundens rute er veldig nær kjeglene/tønner eller hvis den ikke er rimelig direkte og symmetrisk, bør karakteren reduseres med $\frac{1}{2}$ –2.

Figur 6:

Figurer på anbefalte retninger for hunden. Alle eksemplene er like gode. Rimelig symmetri og avstand fra kjeglene er ønskelig, samt fokus på midtlinjen eller føreren før stoppet. En avstand som er for tett, vil være mindre enn 5–10 cm for mellomstore hunder.

Det grå skyggeområdet (på begge sider av tegningen, alt etter om hunden vender med eller mot klokken) viser retning mot høyre/venstre hinder/apport og er ikke ideelt. Trekk i karakter er ½–1 poeng for retning mot en av hindrene/apportene eller 1–2 poeng for et veldig sterkt fokus på en av hindrene/apportene.

Hvis hunden berører eller kolliderer med en eller flere kjegler eller tønner, reduseres karakteren med 1–3, avhengig av kraften/intensiteten av kollisjonen. Hvis hunden velter en eller flere kjegler (tønne), reduseres karakteren med 2–3 poeng. Hvis hunden løper mellom settet med kjegler, bør det ikke gis mer enn 7. Hvis hunden berører hinderet eller slipper stangen på det åpne hinderet når den hopper, bør karakteren reduseres med 2 poeng.

Øvelsen mislykkes dersom (= 0):

- Hunden hopper over et hinder på vei ut til kjeglene/tønner,
- Hunden trenger en andre omdirigeringskommando (tredje kommando) for å runde kjeglene/tønner, dvs. en tredje “rundt” kommando.
- Føreren gir stopp-kommandoen (stå–sitt–dekk) for tidlig, dvs. når hunden fortsatt er ved siden av kjeglene/tønner.
- Hunden stopper ikke på kommando.
- Hunden passerer forbindelseslinjene til apportene uten å ha plukket opp riktig apport.
- Hunden plukker opp feil apport eller slipper ikke apporten på kommando.
- Hunden hopper ikke over hinderet eller hopper over feil hinder.
- Hunden tar ansats på hinderet.
- Hunden river ned hinderet.
- Føreren viser hunden retninger eller berører hunden ved startpunktet (se generelle retningslinjer).

For å slippe apporten og for å tygge eller bite på apporten, se de generelle retningslinjene for bedømming av øvelser.

Øvelse FCI 3.9 Neseprøve

Koeffisient 3

Kommandoer: (“Bli” eller “Fot”) – (“Fot”) – “Søk” – “Slipp” – (“Fot”)

Utførelse:

Føreren står ved startpunktet med hunden i utgangsstilling. Konkurransелеderen annonserer «øvelsen starter» og gir føreren neseprøve gjenstanden (10 cm x 2 cm x 2 cm), som på forhånd er merket med en identifikasjon. En blyant eller kulepenn bør brukes, ikke en tusj, merkepenn, etc. Føreren kan holde den merkede gjenstanden i hendene i ca. 5 sekunder. Hunden har ikke lov til å berøre eller lukte på gjenstanden. Konkurransелеderen ber føreren om å avlevere gjenstanden og snu seg rundt. Føreren bestemmer selv om hunden får se når gjenstanden legges ut, eller ikke. «På plass» eller «bli» kommandoer er tillatt.

Konkurransелеderen går for å plassere førerens gjenstand, uten å berøre den, sammen med 5–7 lignende/identiske gjenstander på bakken med på en avstand på ca. 10 meter fra føreren.

Konkurranseseileren plasserer de andre fem til syv (5–7) gjenstandene for hånd og dermed berører dem. Gjenstandene skal plasseres i samme mønster for alle deltakere i konkurransen og omtrent 25 cm fra hverandre. Plasseringen til førerens gjenstand bør variere fra en deltaker til en annen. Det er ingen begrensninger for plassering av førerens gjenstand innenfor det valgte mønsteret. Se forslag til mønstre i vedlegg 2.

Føreren får deretter ordre om å gjøre helt om og på ny ordre kommandere hunden til å apportere den merkede gjenstanden. Hunden skal finne førerens gjenstand, apportere den og avlevere den til fører på kommando.

Hunden bør få lov til å jobbe i omtrent et halvt minutt, hvis arbeidet er aktivt og målrettet. Hver deltaker skal ha nye gjenstander.

Retningslinjer for bedømming:

Det skal vektlegges hundens vilje til å jobbe med effektivitet og tempo. Øvelsen mislykkes (= 0), hvis hunden får lov til å lukte eller berøre gjenstanden i begynnelsen av øvelsen før den overleveres til konkurranseseileren, hvis kommandoer gis når hunden er ute ved gjenstandene og hvis hunden plukker opp feil gjenstand.

Poeng trekkes ikke hvis hunden snuser på objektene eller veldig lett berører objektene når den leter etter den riktige gjenstanden. Karakteren reduseres hvis hunden skyver eller flytter gjenstandene, eller hvis den sjekker (går over) den riktige gjenstanden flere ganger. Reduksjonen er ½–1 for å flytte på en gjenstand. En kort gjenkontroll, derimot, reduserer ikke nødvendigvis karakteren, forutsatt at arbeidet er systematisk og effektivt. For å slippe gjenstanden og for å tygge eller bite på gjenstanden, se de generelle retningslinjene for bedømming av øvelser.

Øvelse FCI 3.10 Kontroll over hunden på avstand

Koeffisient 4

Kommandoer: “Dekk” – (“Bli”) – 2x [“Sitt”/“Stå”/“Dekk”] – “Sitt”

Samtidige håndsignaler er tillatt i tillegg til stemmekommandoer ved posisjonsendringer. En hånd eller begge hender kan brukes.

Utførelse:

Hunden skal endre posisjoner 6 ganger (sitt/stå/dekk) i henhold til førerens kommandoer og forbli på sin opprinnelige plass.

Startpunktet er mellom to markører som er omtrent 1 m fra hverandre. En tenkt linje som forbinder de to markørene, danner en grense. På ordre kommanderer føreren hunden til å dekke ved startpunktet ved den tenkte linjen.

Fører forlater så hunden og går til et anvist sted ca. 15 m fra hunden og snur seg mot hunden. Hver stilling skal utføres to ganger, og den siste stillingsforandringen skal være dekk. Rekkefølgen på stillingsforandringene kan variere, men skal være det samme for alle deltakere.

Konkurranseseileren anviser når føreren skal kommandere hunden og i hvilken rekkefølge

hunden skal endre stilling. Dette vises ved et skilt, tegninger, eller ved en elektrisk tavle. Konkurransелеderen bør stå omtrent 3–5 meter fra hunden og slik at han/hun ikke kan se hunden når han viser instruksjonene for stillingsforandringene. Ny stilling skal anvises ca. hvert 3. sekund.

Føreren må bruke verbale kommandoer. Når føreren er på avstand fra hunden, kan han/hun bruke samtidige håndsignaler, men de må være korte og brukes samtidig med de verbale kommandoene. Etter siste "dekk" kommando, returnerer fører tilbake til hunden og kommanderer (på konkurransелеderens ordre) den til å sitte.

Retningslinjer for bedømming:

Det skal legges vekt på hurtigheten og nøyaktigheten på stillingsforandringene og hvor godt stillingene holdes, og hvor mye hunden beveger seg.

Hvis hunden beveger seg mer enn sin kroppslengde totalt fra startpunktet (i noen retning), mislykkes øvelsen (= 0). Hvis hunden beveger seg en kroppslengde, kan den ikke få mer enn 5. Ved vurdering av avstanden hunden beveger seg, legges alle bevegelser sammen (frem og tilbake, sidelengs, etc.).

Hvis hunden mister et av de seks stillingsforandringene, kan det ikke gis mer enn 7. Hvis hunden mister to stillingsforandringer, mislykkes øvelsen (= 0). Hvis hunden hopper over en stillingsforandring og tar den neste, mislykkes øvelsen (= 0). Hunden må endre stilling minst 5 ganger på kommando for å få bestått karakter. Det kan ikke gis mer enn 8, hvis hunden en gang trenger to kommandoer på en stillingsforandring. Å ikke adlyde en andre kommando på en stillingsforandring fører til at den posisjonen mislykkes. Dvs. første gang en andre kommando gis på en stillingsforandring, reduseres karakteren med 2 poeng, og neste gang(er) en posisjon trenger en annen kommando, reduseres karakteren med 1 poeng for den ekstra kommandoen.

En tredje kommando kan gis på en stillingsforandring, hvis det kan gjøres innen tidsgrensen, slik at neste posisjonsendring kan utføres. En posisjon utført etter en tredje kommando er imidlertid en misset posisjon. Hvis hunden setter seg opp før føreren returnerer tilbake til hunden, skal det ikke gis mer enn 8.

Utstrakt bruk av stemme, overdrevne eller langvarige håndsignaler og andre former for kroppsspråk reduserer karakteren (se generelle regler).

Det er mulig å få bestått karakter for denne øvelsen selv om 3 eller 4 av stillingsforandringene er oppnådd etter en ekstra kommando, forutsatt at de ekstra kommandoene adlydes umiddelbart, og fører til gode, klare stillingsforandring, og øvelsen ellers utføres godt i henhold til beskrivelsen.

VII. VEDLEGG

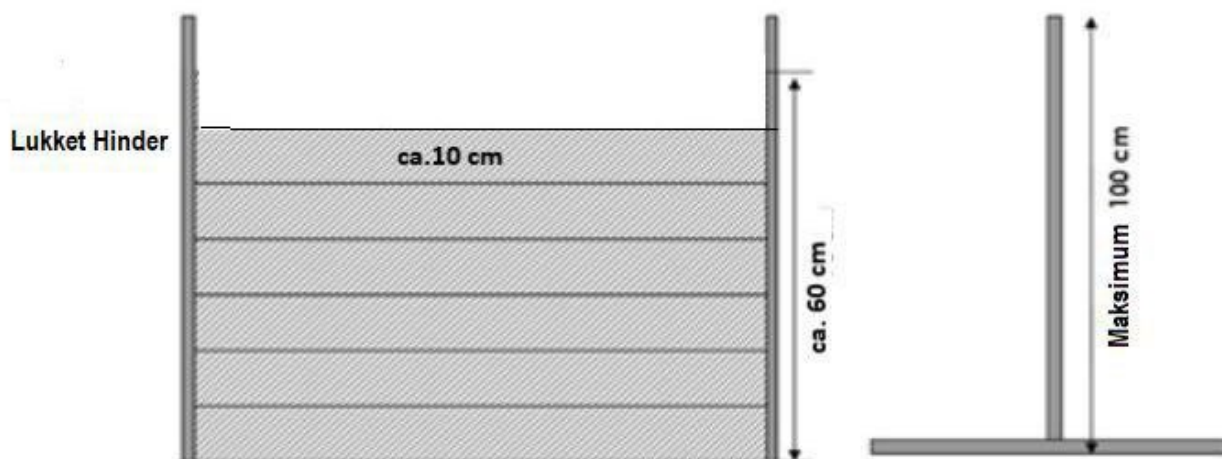
VEDLEGG 1 – LUKKET HINDER

Figur av hoppene i øvelse 1.7 i klasse 1, øvelse 2.7 i klasse 2 og øvelse 3.9 i klasse 3.

Maksimal høyde for klassene 1,2 og 3 er 50 cm.

Sidestykkene skal være ca. 1 meter. Føttene på hinderet skal være slik at hinderet er stabilt. Føttene på hinderet bør, avhengig av konstruksjonen, være minst 50-70 cm lange.

Arrangør skal ha tilgjengelig en «hinderplanke» på 5 cm.

VEDLEGG 2 – ÅPENT HINDER

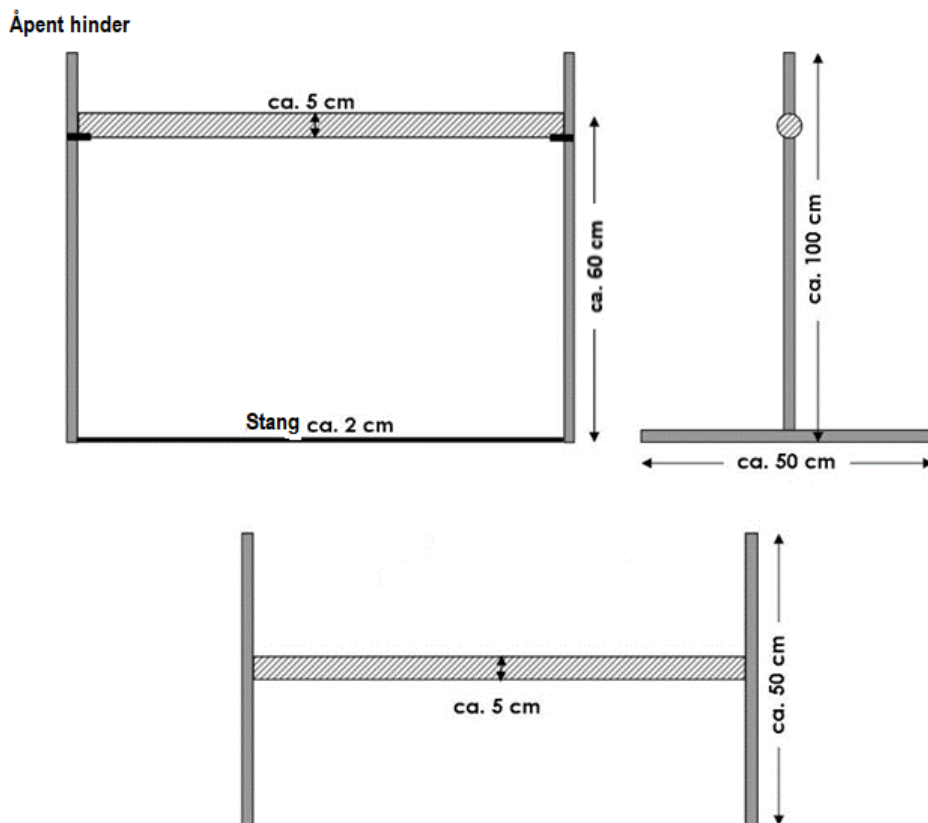
Figur av det åpne hinderet til

1. Øvelse 3.9 i klasse 3 og
2. Øvelse FCI 3.8 i klasse FCI 3.

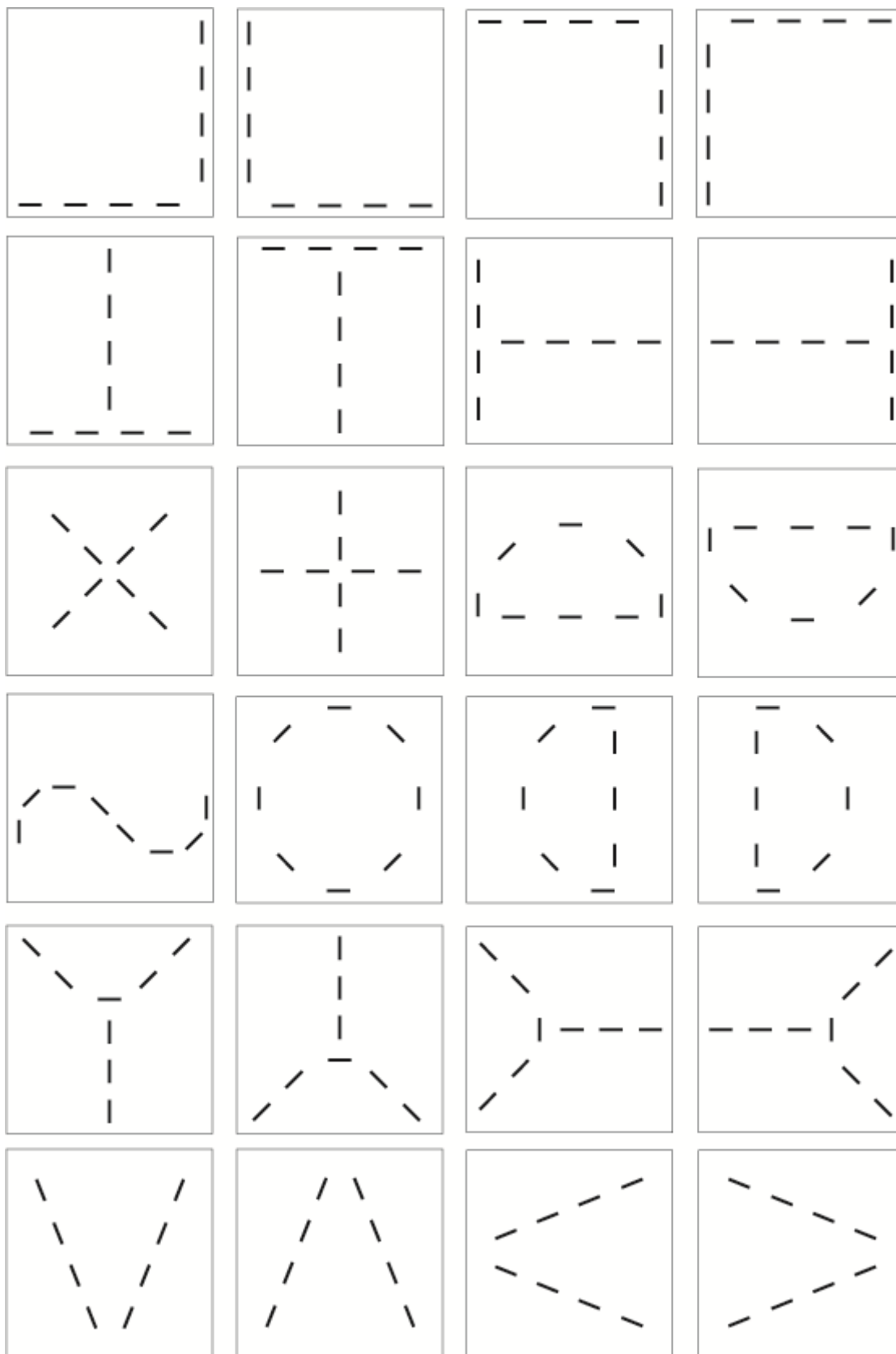
Maksimal høyde for klasse 3 er 50 cm og for klasse FCI 3 er maksimal høyde **60 cm**.

Planken/bommen ligger fritt, slik at den kan falle av. Det kan være en sammenhengende tynn stang nederst, men ikke mer enn 2 centimeters høyde fra bakken. Det anbefales at opphengene til bommen er utformet, slik at vinden ikke velter bommen lett.

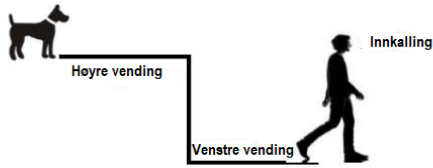
Det skal ikke være noen ekstra støtter for planken/bommen, kun de som planken hviler på. Lengden på føttene skal være minst 0,5 meter.

VEDLEGG 3 – FORSLAG TIL HVORDAN NESEPRØVER KAN LEGGES UT, ØVELSE 3.9 I FCI3

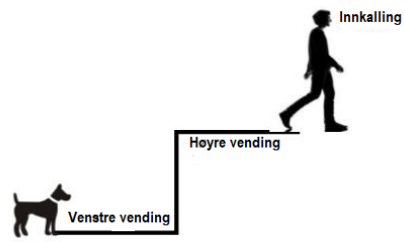

VEDLEGG 4 – SKJEMA FOR STILLINGER UNDER MARSJ OG RETNINGSLINJER FOR KONKURRANSELEDERS KOMMANDOER

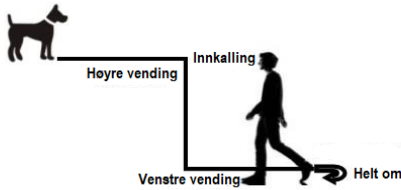
Konkurransелеder kommanderer

Øvelsen 3.4 starter:
Fremad marsj , kommander , høyre vedning , venstre vending , kall inn hunden.

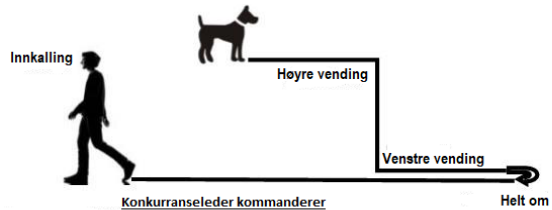
Konkurransелеder kommanderer

Øvelsend 4 starter:
Fremad marsj , kommander , venstre vedning , høyre vending , kall inn hunden.

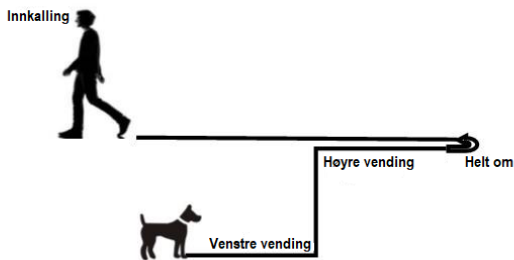
Konkurransелеder kommanderer

Øvelsend 4 starter:
Fremad marsj , kommander , høyre vedning , venstre vending , helt om , kall inn hunden.

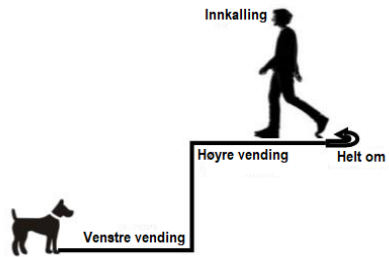
Konkurransелеder kommanderer

Øvelsend 4 starter:
Fremad marsj , kommander , høyre vedning , venstre vending , helt om , kall inn hunden.

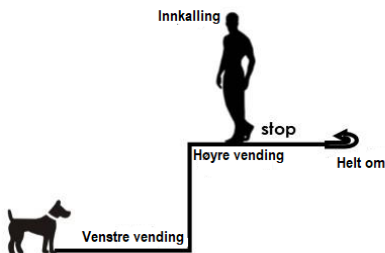
Konkurransелеder kommanderer

Øvelsend 4 starter:
Fremad marsj , kommander , venstre vedning , høyre vending , helt om , kall inn hunden.

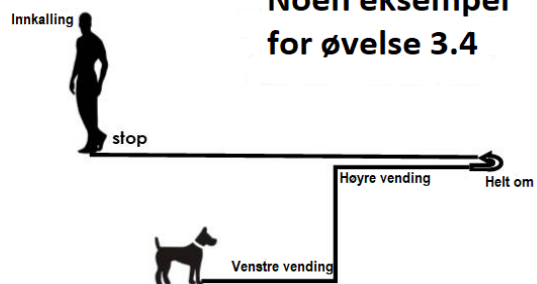
Konkurransелеder kommanderer

Øvelsend 4 starter:
Fremad marsj , kommander , venstre vedning , høyre vending , helt om , kall inn hunden.

Konkurransелеder kommanderer

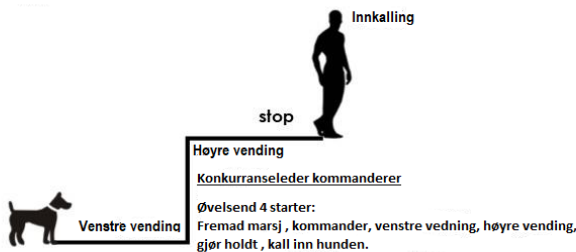
Øvelsend 4 starter:
Fremad marsj , kommander , venstre vedning , høyre vending , helt om og holdt , kall inn hunden.

Noen eksempel for øvelse 3.4

Konkurransелеder kommanderer

Øvelsend 4 starter:
Fremad marsj , kommander , venstre vedning , høyre vending , helt om , gjør holdt , kall inn hunden.

Konkurransелеder kommanderer

Øvelsend 4 starter:
Fremad marsj , kommander , venstre vedning , høyre vending , gjør holdt , kall inn hunden.

VEDLEGG 5 – MØNSTRE FOR GRUPPEN AV KJEGLER I ALLE ØVELSER «FREMMADS. RUNDT KJEGLER»

Ex 2.8, Klasse 2

Ex 3.9, Klasse 3

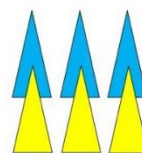
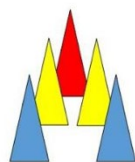
Ex FCI 3.8, klasse FCI 3

Dette er forslag. Det er viktig at arealets forslag er riktig, det vil si at både bredde og dybde skal være ca. 70 – 80 cm.

Høyden skal være 40-50 cm. Om bunnen av en kjegele er rundt 25 cm X 25 cm, får vi 75 cm når vi plasserer tre kjegele sammen side om side / etter hverandre. Dette gir en mulighet til å ha et mellomrom på rundt 2-3 cm mellom kjegele. Ved plassering av to kjegele (fire kjegele utgjør en firkant) kan mellomrommet mellom kjegele være ca. 20 cm.

Dette er forslag. Det er viktig at arealkravet oppfylles, dvs. både bredde og dybde bør være omtrent 60 til 80 cm. Kjegele kan være av forskjellig farge eller samme farge, men samme fargemønster bør brukes for alle deltakere i samme klasse. Kjegele skal være av samme høyde. I alle mesterskapskonkurranser må en gruppe kjegele brukes. En tønne kan brukes i vanlige konkurranser. Bredden og dybden på gruppen av kjegele bør være omtrent 60 til 80 cm. Høyden bør være 40 til 50 cm.

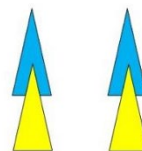
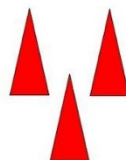
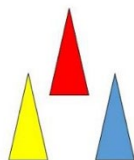
Med antakelsen om at basen av en kjegele er ca. 25 cm x 25 cm, får vi 75 cm når vi plasserer tre kjegele sammen side ved side / etter hverandre. Dette gir mulighet for å ha et mellomrom på ca. 2–3 cm mellom kjegele. Ved å plassere to kjegele (fire kjegele som danner en firkant), kan mellomrommet mellom kjegele være ca. 20 cm. Det anbefales at i klasse 2 bør kjegele være tett sammen og dermed bruke flere kjegele, slik at det er mindre fristelse til å løpe mellom kjegele.

Mønstre for gruppen av kjegele.

Arealet av kjegele skal dekke 0,4 – 0,5 kvadratmeter,

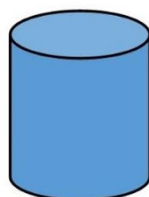
Høyden av kjegele ca 40 - 50 cm

Alternativt fat/tønne av plast

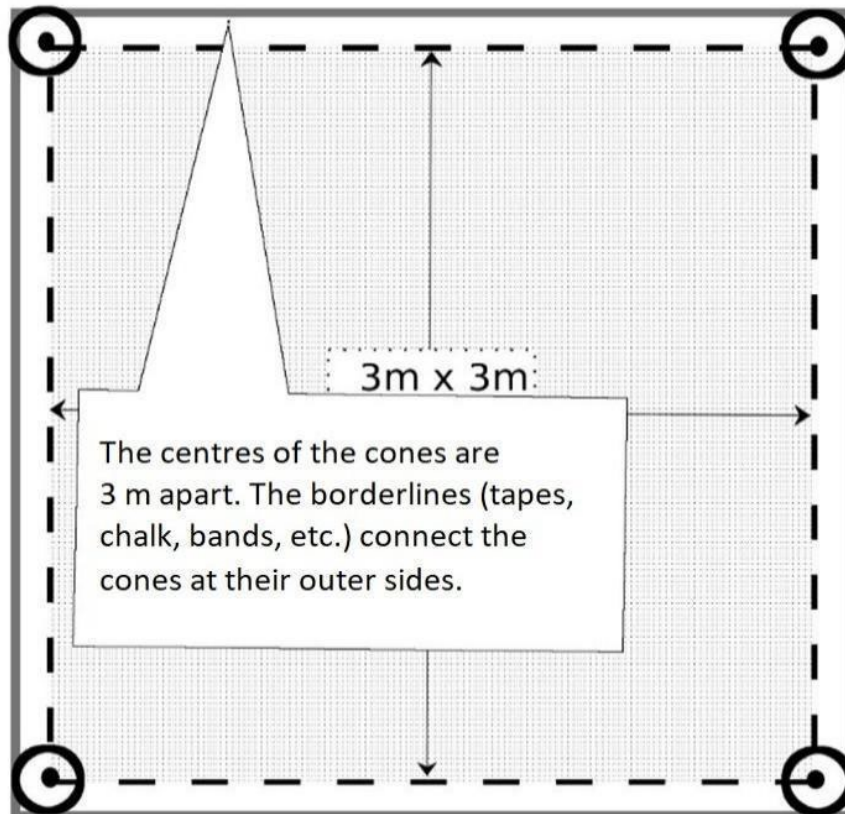
Diameter på ca 70 – 80 cm

Høyde 40 – 50 cm

VEDLEGG 6 – DETALJER FOR OPPSETT AV RUTA

Bygging av firkanten og plassering av grenselinjene og kjeplene for firkanten for øvelsene 1.6, 2.5 og 3.6.

Oppsummering av trekkgrunnlag	
Fremadsending / moment i sirkel	Trekkgrunnlag Klasse 3
Feil moment (sitt/Dekk) i sirkelen	-2
Feil moment (sitt/dekk) utenfor sirkelen	Underkjent = 0
Feil moment (sitt/dekk) på sirkelens yttergrense.	Med omdirigering – Feil moment -2 (omdirigering inne i sirkelen + stå) -2 Σ -4 / Maks 6p
Fremadsending / Moment i ruten	Trekkgrunnlag klasse 2 & 3
Feil moment på kommandoen stå i ruta	-2
Stopper og står i ruta uten kommando i ruta	-3 / maks 7
stopper og står på kommando utenfor ruta	Σ -2 (-1 for omdirigering -1 for ny stå kommando
Fører kommanderer stå, men hunden legger seg	Σ -4 (Feil moment -2 selvstendig -2)
Fører kommanderer direkte dekk, men hunden står og må få en ny ned kommando	-3
Hunden sitter eller legger seg på utsiden av ruta på kommando eller uten.	Underkjent 0
Apport med dirigering klasse 3	Trekkgrunnlag Klasse 3
Feil moment (sitt/dekk) på stå kommando	-2 (denne gjelder også klasse 2)
Stopper før stå kommando	-3 (utfører selv + ekstra kommando)
Stopper før linjen på kommando	-2
Sende hunden rundt kjegler	Trekkgrunnlag
Selvstendig stopper til eller fra kjegler	-3 Selvstendig handling og omdirigerings kommando)
Feil moment etter kjegler	-2
Feil moment, men kommanderes til rett	-2 (-3 om ikke bevegelsen er bra)
Feil moment, kommanderes til rett moment, men hunden utfører ikke	-2 + -2 = 4 (maks 6)

VIII. REGLER FOR NORGESMESTERSKAP I FCI3 OG FINALE NORSK MESTER KL.1, 2 OG 3 I LYDIGHET

1. DELTAKERBERETTIGEDE EKVIPASJER I NM-FINALEN

Finalen i Norgesmesterskapet/Norsk mester kl.1,2 og 3 åpent for alle norsk-eide hunder som ikke er fratatt retten til å delta på utstilling/prøve/stevne av Norsk Kennel Klubb eller samarbeidende utenlandsk kennelklubb. Fører må være Norsk statsborger. Anmeldelsen undertegnes av hundens registrerte eier, eller av den som overfor arrangør sannsynliggjør sin rett til å stille hunden.

For å kvalifisere til finalen Norsk Mester kl. 1, 2 og 3 må ekvipasjen siden forrige mesterskap oppnådd 1. premie på offisielt lydighetsstevne i den klassen de stiller i.

2. STEVNE

KG- Lydighet tildeler arrangementet til samarbeidende klubb av NKK etter de til enhver tid gjeldende regler for tildeling.

Stevnet arrangeres i.h.t de til enhver tid gjeldene regler i NKK's regler for Lydighetsprøver, men med følgende tilpasninger

Norsk Mester kl. 1, 2 og 3

- a) Se pkt. 1 deltakerberettigede ekvipasjer.
- b) Arrangør kan sette begrensninger i antall ekvipasjer i samarbeide med KG-Lydighet

Norgesmesterskap kl. FCI3

Stevnet arrangeres over 2 dager. 1. dag er åpent for alle hunder som er kvalifisert for å delta i Lydighet klasse FCI3. Stevnet bedømmes av minimum to dommere pr. ring oppnevnt av KG-Lydighet, en av dem oppnevnes som overdommer.

De 15 beste deltagerberettigede ekvipasjene (ref. pkt. 1) går videre til finale neste dag. Dersom det er flere ekvipasjer på 15. plass, går alle videre til finalen. Vinner av jr. NM foregående år er direkte kvalifiser til finalen da som ekvipasje nr. 16. Andre dag arrangeres som en finale for de kvalifiserte ekvipasjene. Finalen bedømmes i en ring av 4 dommere, deriblant overdommer. Høyeste og laveste karakter strykes, og tellende karakter blir gjennomsnittet av de gjenværende karakterer. Om to eller flere deltakere oppnår samme poengsum, beregnes summen av øvelsene 3, 5, og 6 slik at man får kåret Norgesmesteren, nr. 2, nr. 3 og nr. 4.

3. PREMIERING

Gjennomføres i.h.t det til enhver tid gjeldende regelverk for lydighetsprøver å tillegge skal nr. 1, 2 og 3 i alle klasser tildeles rosett.

Kl. 1, Vinner tildeles: H.P Pettersens minnepokal

Kl. 2, Vinner tildeles: Lydighetsdommerenes vandrepokal

Kl. 3. Vinner tildeles: Drammen hundeparks vandrepokal

Kl. FCI3 Vinner til dels: Tittelen Norgesmester lydighet, evt. kongepokal de år lydighet tildeles denne av NKK.

DEL 6

BEGREPSFORKLARINGER

Begrep / uttrykk	Forklaring
«Adlyde en kommando innenfor en grense»	Grensen på X antall hundelengder regnes fra der hvor hunden befinner seg når kommando blir gitt. Kommando skal gis når hunden er på høyde med angitte markeringer.
Dobbeltkommando	Gjentakelse av kommando
«For å få/oppnå en godkjent karakter»	En godkjent karakter er en karakter høyere enn null. Etter dette uttrykket følger en beskrivelse av hva som er et minimumskrav for at øvelsen skal kunne godkjennes som gjennomført.
«Forflytter hunden seg»	Dette uttrykket tar for seg hvor mye en hund beveger seg fra utgangspunktet i løpet av øvelsen. Om hunden avslutter øvelsen på samme sted hvor den startet, behøver ikke dette bety at den ikke har forflyttet seg.
Helhetsinntrykk	Et uttrykk for samarbeidet hund/fører gjennom hele konkurransen, altså <u>ikke</u> et gjennomsnitt av karakterene i de gjennomførte øvelsene.
Kommando	Hundeførers kommando (ord og/eller tegn) til hunden
«Komme i god fart»	Dette uttrykket betyr at hunden skal vise iver, glede og tempo når den skal tilbake til fører. Det er imidlertid ønskelig at tempoet skal være kontrollert.
Markering/forsterking av kommando	Bruk av flere kommandoer enn tillatt samtidig (for eksempel ord og/eller tegn samtidig med temposkifte, kroppsbevegelse etc.)
«Marsj med vendinger»	Dette betyr at ekipasjen på dommerens ordre foretar en tilnærmet 90 grader sving til høyre/venstre.
Ordre	Dommer/konkurranseleders kommando (ord og/eller tegn) til hundefører
Underkjent øvelse	Karakter null
«Vegrer å hoppe»	Uttrykket brukes i hinderøvelsene og det menes at hunden fortsatt vegrer å hoppe fra sin posisjon rett foran hinderet. Det tillates ikke at hunden tas tilbake til fører for å gjøre et nytt forsøk.

Hund til
nytte og glæde